

WRZESIEŃ 2021

PRZEWODNIK DOTYCZĄCY WDROŻENIA PO RAZ PIERWSZY

*Niniejsza wersja
zastępuje
wersję wydaną
w czerwcu 2021 r.*

Międzynarodowy Standard Zarządzania
Jakością 1 – *Zarządzanie jakością dla firm
wykonujących badania lub przeglądy
sprawozdań finansowych lub zlecenia
innych usług atestacyjnych lub pokrewnych*

IAASB

International Auditing
and Assurance
Standards Board

**PRZEWODNIK DOTYCZĄCY WDROŻENIA PO RAZ PIERWSZY:
MIĘDZYNARODOWY STANDARD ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ (MSZJ) 1
ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ DLA FIRM WYKONUJĄCYCH BADANIA LUB
PRZEGLĄDY SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH LUB ZLECENIA INNYCH USŁUG
ATESTACYJNYCH LUB POKREWNYCH**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ (SZJ).....	15
PROCES OSZACOWANIA RYZYKA PRZEZ FIRME	18
ŁAD KORPORACYJNY I PRZYWÓDZTWO	37
STOSOWNE WYMOGI ETYCZNE	41
AKCEPTACJA I KONTYNUACJA RELACJI Z KLIENTEM ORAZ KONKRETNÝCH ZLECEŃ	45
WYKONYWANIE ZLECENIA.....	48
ZASOBY	51
INFORMACJE I KOMUNIKACJA.....	64
OKREŚLONE REAKCJE	70
PROCES MONITOROWANIA I KORYGOWANIA.....	73
WYMOGI SIECI LUB USŁUGI SIECIOWE	96
OCENA SYSTEMU ZARZĄDZANI JAKOŚCIĄ (SZJ)	101
DOKUMENTACJA	109

Niniejszy dokument został opracowany przez pracowników International Auditing and Assurance Standards Board – IAASB (Rada Międzynarodowych Standardów Badania i Usług Atestacyjnych). Celem niniejszego Przewodnika dotyczącego wdrożenia MSZJ 1 po raz pierwszy jest pomoc w zrozumieniu i stosowaniu MSZJ 1. Niniejszy dokument nie stanowi wiążącego dokumentu IAASB ani zmiany MSZJ 1 oraz nie zastępuje MSZJ 1, którego treść jest wyłącznie wiążąca. Ponadto niniejsza publikacja nie jest wyczerpująca oraz wszystkie przykłady zostały podane wyłącznie w celach ilustracyjnych. Zapoznanie się z treścią niniejszej publikacji nie zastępuje zapoznania się z treścią MSZJ 1.

WPROWADZENIE

Czym jest MSZJ 1?

ISQM 1 paragraph:
16(x)

Firmy mogą wykonywać różne rodzaje zleceń zgodnie ze Standardami wydawanymi przez IAASB dotyczącymi zleceń:

- badania lub przeglądy sprawozdania finansowego wykonywane zgodnie z MSB¹ i MSUP²,
- usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych, wykonywane zgodnie z MSUA³ (np. usługi atestacyjne wykonywane w odniesieniu do rozszerzonej sprawozdawczości zewnętrznej lub w odniesieniu do kontroli w organizacjach usługowych), lub
- usługi pokrewne, wykonywane zgodnie z MSUPo⁴ (tj. uzgodnione procedury i zlecenia kompilacji).

Standardy wydawane przez IAASB dotyczące zleceń dotyczą wykonywania takich zleceń, w tym obowiązków partnera odpowiedzialnego za zlecenie i zespołu wykonującego zlecenie. Standardy te opierają się na zasadzie, że firma podlega MSZJ 1 i MSZJ 2⁵ lub wymogom krajowym, jeżeli są przynajmniej tak samo rygorystyczne.

MSZJ 1 dotyczy odpowiedzialności firmy za posiadanie systemu zarządzania jakością (SZJ). SZJ jest mechanizmem, który tworzy środowisko umożliwiające i wspierające zespoły wykonujące zlecenie w wykonywaniu zleceń spełniających wymogi jakości. Pomaga firmom w zapewnieniu spójnej jakości zlecenia, ponieważ jest ukierunkowany na to, w jaki sposób firma zarządza jakością wykonywanych zleceń.

MSZJ 1 zastępuje istniejący standard MSKJ 1, *Kontrola jakości firm wykonujących badania i przeglądy sprawozdań finansowych oraz inne zlecenia usług atestacyjnych i pokrewnych*.

Ta ikona używana jest w niniejszym przewodniku w celu wskazania odniesień do MSZJ 1.

To pole i ikona używane są w niniejszym przewodniku w celu wskazania przykładów w MSZJ 1.

Kluczowe zmiany w stosunku do obecnego standardu, MSKJ 1

Celem MSZJ 1 jest wzmocnienie solidności SZJ firmy. Standard ten wymaga od firmy dostosowania projektu, wdrożenia i działania SZJ firmy do charakteru i okoliczności firmy i wykonywanych przez nią zleceń. Wymaga on również od firmy przejścia od stosowania polityk i procedur dotyczących pojedynczych elementów, wymaganych na podstawie dotychczasowego MSKJ 1, do stosowania

Ta ikona używana jest w niniejszym przewodniku w celu wskazania zmian w stosunku do obecnego standardu, MSKJ 1.

¹ Międzynarodowe Standardy Badania

² Międzynarodowe Standardy Usług Przeglądu

³ Międzynarodowe Standardy Usług Atestacyjnych

⁴ Międzynarodowe Standardy Usług Pokrewnych

⁵ MSZJ 2, *Kontrola jakości wykonania zlecenia*

zintegrowanego podejścia do zarządzania jakością, uwzględniającego system jako całość. Kluczowe zmiany obejmują:

- Bardziej proaktywne i dostosowane podejście do zarządzania jakością, ukierunkowane na osiąganie celów jakości poprzez zidentyfikowanie ryzyk związanych z takimi celami oraz reagowanie na takie ryzyka.
- Wzmocnione wymagania dotyczące ładu korporacyjnego i przywództwa, w tym zwiększonych obowiązków kierownictwa.
- Rozszerzone wymagania dotyczące unowocześnienia standardu i uwzględnienia czynników mających wpływ na otoczenie firmy, w tym wymagania dotyczące technologii, sieci oraz korzystania z zewnętrznych dostawców usług.
- Nowe wymagania dotyczące informacji i komunikacji, w tym komunikacji ze stronami trzecimi.
- Rozszerzone wymagania dotyczące monitorowania i korygowania, mające na celu wspieranie bardziej proaktywnego monitorowania SZJ jako całości oraz skuteczne i terminowe korygowanie słabości.

Stosowanie MSZJ 1, w tym zakres, w jakim MSZJ 1 ma zastosowanie w firmie

Paragrafy MSZJ 1:
5, 19 i A30

MSZJ 1 ma zastosowanie do **wszystkich** firm wykonujących badania i przeglądy sprawozdań finansowych oraz inne zlecenia usług atestacyjnych i pokrewnych. Standard ten ma zastosowanie, jeżeli firma wykonuje **którekolwiek** z powyższych zleceń.

W sytuacjach, w których firma wykonuje inne rodzaje zleceń, niestanowiące zleceń wykonywanych zgodnie ze Standardami wydawanymi przez IAASB dotyczącymi zleceń (np. usługi podatkowe lub doradcze), MSZJ 1 nie wymaga, aby SZJ miał zastosowanie do takich zleceń.

Niezależnie od powyższego, MSZJ 1 może wywierać wpływ na obszary operacyjne firmy (np. IT i zasoby ludzkie), inne zlecenia, które nie są wykonywane zgodnie ze Standardami wydawanymi przez IAASB dotyczącymi zleceń, lub personel w firmie, który nie bierze udziału w wykonywaniu zleceń zgodnie ze Standardami wydawanymi przez IAASB dotyczącymi zleceń. Powyższe wynika z tego, że na podstawie MSZJ 1, zarządzanie jakością nie stanowi osobnej funkcji w firmie. Zamiast tego, aby zwiększyć skuteczność zarządzania jakością, MSZJ 1 wspiera zintegrowanie zarządzania jakością z kulturą, strategią, działalnością operacyjną i procesami biznesowymi firmy. Ponadto, w celu spełnienia wymogów prawnych, regulacyjnych lub stosownych wymogów etycznych, SZJ firmy może odnosić się do innych obszarów firmy.

Przykłady wpływu SZJ firmy na inne obszary firmy

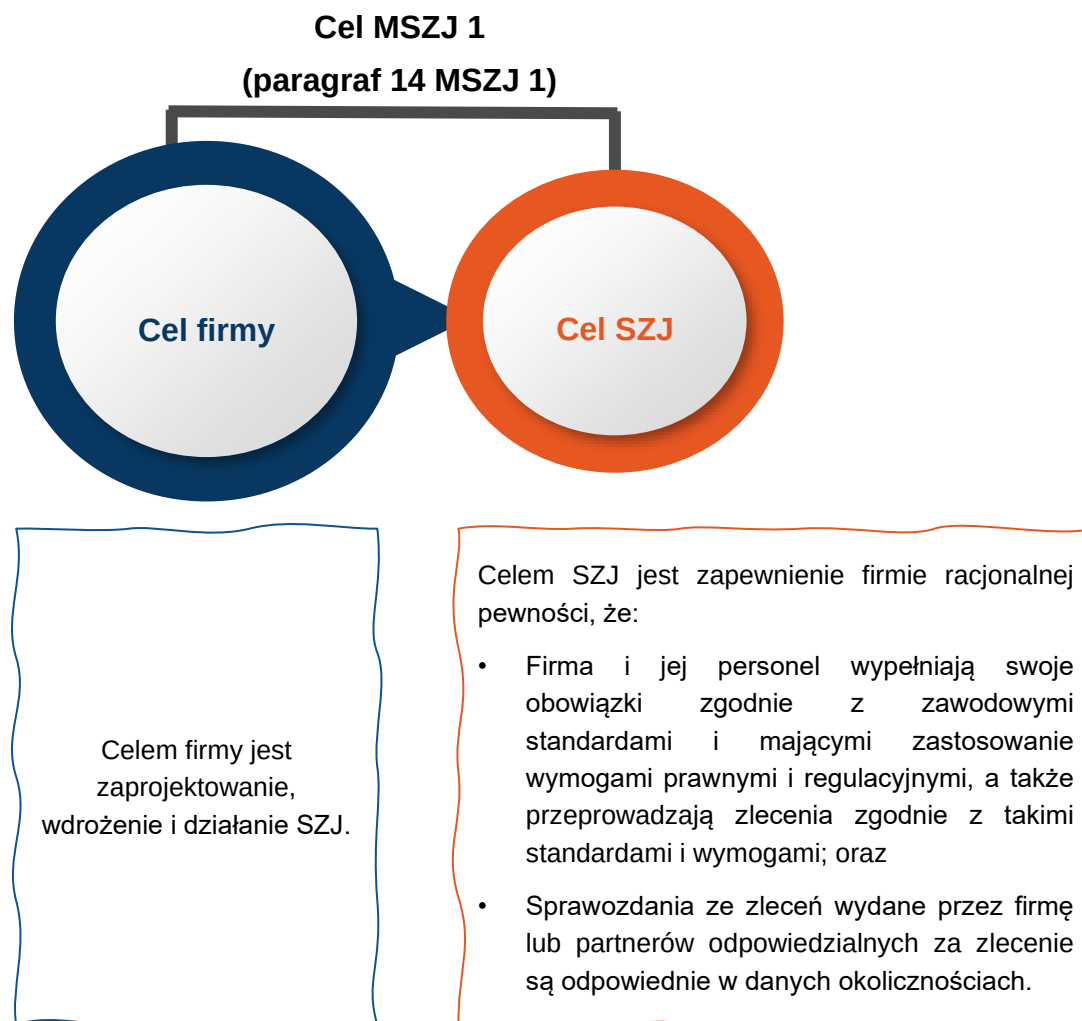
- MSZJ 1 wymaga od firmy ustalenia celu jakości, polegającego na tym, że: „firma wykazuje zaangażowanie w jakość poprzez kulturę *istniejącą w całej firmie*.” Standard ten ponadto wskazuje na konieczność uznania i wzmocnienia przez taką kulturę „znaczenia jakości w strategicznych decyzjach i działaniach firmy, w tym jej priorytetach operacyjnych i finansowych.” Zgodnie z powyższym, strategia, decyzje, cele i zarządzanie zasobami firmy muszą uwzględniać zaangażowanie w jakość.
- MSZJ 1 odnosi się do zasobów ludzkich i technologicznych. W związku z tym, SZJ może mieć wpływ na funkcję IT i funkcję zasobów ludzkich firmy.

- MSZJ 1 odnosi się do zapotrzebowania i planowania zasobów, w tym ich pozyskiwania, alokowania lub przydzielania. Powyższe wpływa na sposób wykorzystania zasobów, w tym zasobów finansowych, w firmie.
- MSZJ 1 odnosi się do spełniania stosownych wymogów etycznych. W kontekście treści stosownych wymogów etycznych, konieczne może być zaprojektowanie i wdrożenie przez firmę polityk lub procedur, które:
 - Zakazują świadczenia pewnych usług innych niż usługi atestacyjne na rzecz klientów będących jednostkami zainteresowania publicznego, dla których firma wykonuje badania lub przeglądy sprawozdań finansowych.
 - Zakazują personelowi wykonywania badań lub przeglądów sprawozdań finansowych bądź innych zleceń usług atestacyjnych oraz innym określonym osobom z firmy posiadania pewnego interesu finansowego w odniesieniu do podmiotów, dla których wykonywane są takie zlecenia.

Powyższe polityki lub procedury mogą mieć wpływ na działy firm, które wykonują inne usługi (tj. nie biorą udziału w badaniach lub przeglądach sprawozdań finansowych bądź innych zleceniach usług atestacyjnych) oraz osoby pracujące w takich działach.

Cel MSZJ 1

Par. 14 MSZJ 1 określa cel firmy związany z zarządzaniem jakością, którym jest zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ. Podobnie jak każdy system kontroli wewnętrznej, SZJ musi mieć określony cel. Cel ma znaczenie przy projektowaniu SZJ i ustalaniu, czy SZJ jest skuteczny (tj. czy osiągnął swój cel). W związku z tym, paragraf 14 MSZJ 1 określa zarówno cel firmy jak i cel SZJ.

Cel SZJ został wyraźnie określony w wymogach zawartych w MSZJ 1:

- Firma stosuje SZJ, aby określić, czy istnieje konieczność ustalenia dodatkowych celów jakości (paragraf 24 MSZJ 1).
- Firma stosuje SZJ przy sformułowaniu wniosku dotyczącego tego, czy SZJ zapewnia firmie racjonalną pewność, że cele SZJ zostały osiągnięte (paragraf 54 MSZJ 1).

Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w MSZJ 1, racjonalna pewność nie jest absolutnym poziomem pewności ze względu na istniejące nieodłączne ograniczenia SZJ. Takie ograniczenia obejmują fakt, że ludzki osąd przy podejmowaniu decyzji może być błędny oraz że mogą wystąpić awarie w SZJ, na przykład z powodu ludzkiego błędu lub zachowania bądź awarii aplikacji technologii IT.

Powiązanie MSZJ 1 z MSZJ 2 i MSB 220 (zmienionym)⁶

Paragrafy MSZJ 1:
2–3, A1

⁶ MSB 220 (zmieniony), *Zarządzanie jakością dla badania sprawozdania finansowego*

Firma ponosi odpowiedzialność za zaprojektowanie, wdrożenie i działanie swojego SZJ. Aspekty SZJ mogą podlegać wdrożeniu i działać na poziomie zlecenia, jednakże firma pozostaje odpowiedzialna za SZJ. Zakres, w jakim aspekty SZJ podlegają wdrożeniu i działają na poziomie zlecenia, zależy od charakteru i okoliczności firmy oraz wykonywanych przez nią zleceń.

 Paragraf A50 MSZJ 1 zawiera przykład reakcji działającej na poziomie firmy i zlecenia.

Firma, niezależnie od jej wielkości, jest zobowiązana do przestrzegania MSZJ 1 oraz w stosownych przypadkach, MSZJ 2. Zespoły wykonujące badanie sprawozdań finansowych, są zobowiązane do przestrzegania MSB 220 (zmienionego). W odniesieniu do niektórych aspektów SZJ, mniejsza firma może uznać, że nie jest konieczne ustalanie reakcji obowiązujących w całej firmie i zamiast tego może zaprojektować i wdrożyć reakcje działające jednocześnie z zarządzaniem jakością na poziomie zlecenia.

Paragraf MSZJ 1: 13

Data wejścia w życie

Firma jest zobowiązana do zaprojektowania i wdrożenia SZJ zgodnie z MSZJ 1 do dnia 15 grudnia 2022 r. Ocenę SZJ, wymaganą na podstawie par. 53-54 MSZJ 1, należy przeprowadzić w ciągu jednego roku od dnia 15 grudnia 2022 r.

Powyższe oznacza, że oczekuje się, iż do dnia 15 grudnia 2022 r., firma:

- (a) Ustali cele jakości, zidentyfikuje i oszacuje ryzyka jakości oraz zaprojektuje i wdroży reakcje; oraz
- (b) Zaprojektuje i wdroży działania monitorujące.

Reakcje i działania monitorujące mają być stosowane dopiero od dnia 15 grudnia 2022 r.

Dozwolone jest wcześniejsze przyjęcie MSZJ 1, jednakże firma zobowiązana jest przyjąć wszystkie trzy standardy zarządzania jakością jednocześnie.

IAASB opublikowała film, który przedstawia praktyczne perspektywy dotyczące tego, co może wziąć pod uwagę firma przygotowując się do wdrożenia. ([Kliknij ten link](#))

W przypadkach, gdy firma jest nowa na rynku i dopiero zaczyna wykonywanie zleceń po dniu wejścia w życie MSZJ 1, firma jest zobowiązana do zaprojektowania i wdrożenia swojego SZJ do czasu, gdy rozpocznie pracę nad zleceniami wykonywanymi zgodnie ze Standardami wydawanymi przez IAASB dotyczącymi zleceń. Działanie reakcji i działań monitorujących rozpocznie się od dnia wskazanego powyżej.

Przykłady wdrożenia MSZJ 1 przez firmę w praktyce

- Firma może przyjąć etapowe podejście do wdrożenia, aż do daty wejścia w życie. Na przykład, może to oznaczać zaprojektowanie i wdrożenie polityk lub procedur dla pewnych elementów oraz rozpoczęcie działania takich polityk lub procedur na różnych etapach przed datą wejścia w życie. W takim przypadku, firma ustali własną datę wejścia w życie dla każdej z polityk lub procedur.
 - Powyższe podejście może zmniejszyć skutki wielu zmian następujących jednocześnie.

- Chociaż firma wdrożyłaby polityki lub procedury przed datą wejścia w życie, nie byłaby uznawana za firmę dokonującą „wcześniejszego przyjęcia” MSZJ 1, ponieważ jedynie część nowego SZJ została wdrożona.
- Firma może rozpocząć stosowanie wszystkich nowych i zmienionych polityk lub procedur z datą wejścia w życie.
- Firma może przeprowadzać testy pilotażowe lub inne testy nowego SZJ przed datą wejścia w życie. Testy pilotażowe lub inne testy mogą dotyczyć pewnych obszarów SZJ lub mogą być przeprowadzane przez wybrane zespoły wykonujące zlecenie.
 - SZJ uznaje się za działający z chwilą formalnego wdrożenia przez firmę i rozpoczęcia działania przez nowy system SZJ w całości.

Jeżeli na chwilę obecną firma stosuje MSKJ 1, firma wdrożyła już polityki i procedury w tym zakresie. Takie polityki i procedury mogą być stosowne i odpowiednie dla nowego SZJ firmy lub mogą wymagać zmiany lub rozszerzenia tak, aby były odpowiednie dla nowego SZJ. Chociaż istniejące polityki i procedury mogą nadal być stosowne i odpowiednie, firma nadal musi ustanowić SZJ zgodny z MSZJ 1.

Struktura MSZJ 1 i elementy

Paragrafy MSZJ 1: 6 i A3

MSZJ 1 obejmuje:

- Osiem powiązanych ze sobą elementów, dotyczących kluczowych aspektów SZJ; oraz
- Inne wymogi odnoszące się do określonych kwestii.

Firma jest zobowiązana spełnić wszystkie wymogi określone w MSZJ 1, w tym wymogi określone w takich elementach.

Firma nie jest zobowiązana do zorganizowania swojego SZJ zgodnie z ośmioma elementami i może używać innej terminologii lub innych ram do opisanie elementów swojego SZJ.

Dotychczasowy MSKJ 1 obejmuje sześć elementów wymagających zaprojektowania polityk i procedur przez firmę.

MSZJ 1 obejmuje osiem elementów. Elementy MSZJ 1 są zgodne z elementami w dotychczasowym MSKJ 1 i uwzględniają dwa nowe elementy:

- Proces oszacowania ryzyka przez firmę; oraz
- Informacje i komunikacja.

Przegląd ośmiu elementów w MSZJ 1

Proces oszacowania ryzyka przez firmę	Proces ustalony przez firmę w ramach SZJ	- Proces, który firma zobowiązana jest stosować przy wdrażaniu podejścia opartego na ryzyku do zarządzania jakością. - Obejmuje ustalanie celów jakości, zidentyfikowanie i oszacowanie ryzyk jakości dla osiągnięcia celów jakości oraz zaprojektowanie i wdrożenie reakcji na oszacowane ryzyka jakości.
Ład korporacyjny i przywództwo	Ustala środowisko, w którym działa SZJ	Dotyczy spraw uwzględniających kulturę firmy, odpowiedzialność kierownictwa i rozliczanie kierownictwa z odpowiedzialności, strukturę organizacyjną firmy, przydział ról i obowiązków oraz planowanie i alokowanie zasobów.
Stosowne wymogi etyczne	Określona kwestia fundamentalna dla wykonywania zlecenia	- Dotyczy spełniania stosownych wymogów etycznych przez firmę i jej personel. - Dotyczy również stosownych wymogów etycznych w zakresie, w jakim mają one zastosowanie do osób spoza firmy.
Akceptacja i kontynuacja relacji z klientem oraz konkretnych zleceń	Określona kwestia fundamentalna dla wykonywania zlecenia	Dotyczy osądów firmy dotyczących akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub konkretnego zlecenia.
Wykonywanie zlecenia	Określone kwestie fundamentalne dla wykonywania zlecenia	- Dotyczy działań firmy mających na celu promowanie i wspieranie spójnego wykonywania zleceń spełniających wymogi jakości, w tym poprzez kierowanie, nadzór i przegląd, także konsultacje i rozbieżności opinii. - Uwzględnia sposób wspierania przez firmę zespołów wykonujących zlecenie w stosowaniu zawodowego osądu oraz w przypadku, gdy ma to zastosowanie do rodzaju i okoliczności zlecenia, w stosowaniu zawodowego sceptycyzmu.

Zasoby	Umożliwia działanie innych elementów	- Dotyczy pozyskiwania, rozwijania, wykorzystywania, utrzymywania, alokowania i przydzielania zasobów w odpowiednim czasie, aby umożliwić zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ. - Obejmuje zasoby technologiczne, intelektualne i ludzkie oraz odnosi się do dostawców usług.
Informacje i komunikacja	Umożliwia działanie innych elementów	Dotyczy uzyskiwania, generowania lub wykorzystywania informacji dotyczących SZJ oraz terminowego przekazywania informacji w ramach firmy oraz na zewnątrz, aby umożliwić zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ.
Proces monitorowania i korygowania	Proces ustalony przez firmę w ramach SZJ	- Proces, który: - Zapewnia firmie stosowne, wiarygodne i aktualne informacje na temat zaprojektowania, wdrożenia i działania SZJ; oraz - Odnosi się do podjęcia odpowiednich działań w odpowiedzi na zidentyfikowane słabości, tak aby były one korygowane w odpowiednim czasie.

Jak opisano powyżej, proces oszacowania ryzyka oraz proces monitorowania i korygowania firmy określają **konkretne procesy**, które firma zobowiązana jest stosować. Pozostałe elementy obejmują cele jakości, która firma jest zobowiązana ustalić, stanowiące podstawę zidentyfikowania i oszacowania ryzyk jakości oraz zaprojektowania i wdrożenia reakcji na takie ryzyka.

Pozostałe wymogi określone w MSZJ 1, odnoszące się do określonych kwestii oprócz powyższych ośmiu elementów, dotyczą:

- Przydzielania obowiązków związanych z SZJ;
- Określonych reakcji, które firma zobowiązana jest zaprojektować i wdrożyć;
- Przypadków, w których firma należy do sieci i korzysta z wymogów sieci lub usług sieciowych w SZJ;
- Rocznej oceny SZJ przez kierownictwo i ocen wyników kierownictwa; oraz
- Dokumentacji.

W jaki sposób SZJ działa w ciągły i iteracyjny sposób

Kluczowa zmiana w MSZJ 1 polega na tym, że celem SZJ jest działanie w sposób ciągły i iteracyjny oraz reagowanie na zmiany charakteru i okoliczności firmy oraz jej zleceń. Ponadto, mimo że MSZJ 1 jest napisany w sposób liniowy, działanie SZJ nie ma liniowego charakteru. Powyższe oznacza, że:

- Różne elementy i wymogi określone w MSZJ 1 powinny być rozpatrywane we wzajemnym kontekście; oraz
- Każdy element lub wymóg może wpływać na inne elementy lub wymogi.

Sposób, w jaki elementy są ze sobą powiązane i wpływają na inne elementy różni się ze względu na różne rodzaje elementów.

Ta ikona używana jest w niniejszym przewodniku w celu podkreślenia aspektu MSZJ 1 powiązanego z innym elementem lub wymogiem.

Paragrafy A64 i A111 MSZJ 1 zawierają przykłady wzajemnych powiązań pomiędzy elementami.

Przykłady wzajemnych powiązań pomiędzy elementami lub wymogami w MSZJ 1

Element procesu oszacowania ryzyka oraz element procesu monitorowania i korygowania mają rozległe zastosowanie do SZJ.

Proces oszacowania ryzyka firmy to proces wykorzystywany do ustalania celów jakości, zidentyfikowania i oszacowania ryzyk oraz zaprojektowania i wdrożenia reakcji na nie. Ma zastosowanie do innych elementów (z wyjątkiem monitorowania i korygowania).

Proces monitorowania i korygowania monitoruje cały SZJ, w związku z tym działania monitorujące podejmowane są w odniesieniu do wszystkich elementów SZJ (w tym do procesu oszacowania ryzyka).

Element ładu korporacyjnego i przywództwa tworzy środowisko wspierające SZJ

Na przykład, jeżeli kierownictwo nie wzmacnia jakości oraz nie zachęca i nie wspiera działań, które promują jakość, może być trudno przekonać lub zmusić personel pełniący funkcje w ramach SZJ (np. monitorowanie lub konsultacje), aby wykonywał swoje funkcje w sposób promujący jakość, a zespoły wykonujące zlecenie, aby wykonywały pracę spełniającą wymogi jakości.

Elementy zasobów oraz informacji i komunikacji są niezbędne, aby umożliwić działanie SZJ

Element zasobów jest potrzebny w celu wsparcia innych elementów, na przykład:

- Zasoby technologiczne w postaci aplikacji IT mogą być potrzebne, aby ułatwić akceptację współpracy z klientem lub określonych zleceń na odpowiednich poziomach w firmie.
- Podręczniki i przewodniki zawierające

Element informacji i komunikacji jest potrzebny w celu wsparcia innych elementów, na przykład:

- Informacje są potrzebne, aby ułatwić odpowiedni przydział personelu do zleceń.
- Informacje są potrzebne w celu wsparcia osądów firmy dotyczących akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i konkretnych zleceń.

treść stosownych wymogów etycznych (zasoby intelektualne) mogą być potrzebne w celu wsparcia zrozumienia stosownych wymogów etycznych.

- Komunikowanie stosownych wymogów etycznych jest potrzebne, aby zapewnić, że personel jest świadomy swoich obowiązków dotyczących takich wymogów.

Elementy posiadają wspólne cechy

Na przykład, stosowne wymogi etyczne mogą zawierać postanowienia dotyczące akceptacji i kontynuacji relacji z klientem lub konkretnych zleceń.

Na przykład, element ładu korporacyjnego i przywództwa odnosi się do zapotrzebowania na zasoby, planowania i pozyskiwania zasobów, alokowania lub przydzielania zasobów konsekwentnie do zaangażowania firmy w jakość.

Reakcja w jednym elemencie może skutkować powstaniem ryzyka jakości w innym elemencie

Na przykład, firma może zlecić dostawcy usług udzielanie konsultacji na rzecz zespołów wykonujących zlecenie w sprawach dotyczących rewizji finansowej i rachunkowości (tj. jest to reakcja w elemencie zasobów odnosząca się do potrzeby pozyskania odpowiednich osób, aby umożliwić działanie SZJ). Dostawca usług obciąża firmę stawką godzinową za udzielanie konsultacji. Korzystanie z usług dostawcy usług w zakresie konsultacji może skutkować powstaniem ryzyka w elemencie wykonywania zlecenia, ponieważ zespoły wykonujące zlecenie mogą podejmować próby rozstrzygnięcia sprawy bez skorzystania z konsultacji, aby uniknąć ponoszenia kosztów przez firmę.

Reakcja może odnosić się do ryzyk jakości w wielu elementach

Na przykład, reakcje zaprojektowane i wdrożone przez firmę w zakresie skarg i zarzutów mogą dotyczyć ryzyk jakości związanych z celami jakości w (i) obszarze zasobów (np. zaangażowanie personelu w jakość), (ii) stosownych wymogach etycznych oraz (iii) elemencie ładu korporacyjnego i przywództwa.

Jak zaadresowano skalowalność w MSZJ 1

Paragrafy MSZJ 1:
10, 16(o), 19 i A31

MSZJ 1 wymaga od firmy dostosowania projektu, wdrożenia i działania SZJ firmy do charakteru i okoliczności firmy i wykonywanych przez nią zleceń. Zgodnie z powyższym, paragraf 19 MSZJ 1 wymaga od firmy stosowania zawodowego osądu przy projektowaniu, wdrażaniu i działaniu SZJ.

Przykłady stosowania zawodowego osądu przez firmę

Projektując polityki lub procedury dotyczące inspekcji zakończonych zleceń, firma stosuje zawodowy osąd przy ustalaniu:

- Cech zleceń, które mogą skłonić do wyboru zleceń do inspekcji.
- Cech partnerów odpowiedzialnych za zlecenie, które mogą skłonić do wyboru partnerów odpowiedzialnych za zlecenie do inspekcji.
- Cyklicznej podstawy wyboru partnerów odpowiedzialnych za zlecenie.

Przy dokonywaniu oceny czy ustalenie stanowi słabość, firma stosuje zawodowy osąd uwzględniając czynniki takie jak ryzyka jakości, których dotyczy ustalenie, rodzaj ustalenia oraz jak rozległy ma zakres, a także w jaki sposób zaprojektowane i wykonane zostały działania monitorujące.

Skalowalność oraz dostosowanie SZJ, stanowią wbudowaną cechę wymogów określonych w MSZJ 1 na wiele sposobów:

- Cele jakości opierają się na wynikach. Firma ustala, w jaki sposób mają być osiągnięte cele jakości.
- Ryzyka jakości są dostosowane do firmy. Przy identyfikowaniu i oszacowaniu ryzyk jakości, firma koncentruje się na zrozumieniu warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań dotyczących charakteru i okoliczności firmy oraz jej zleceń.
- Istnieje jedynie ograniczona liczba wymaganych określonych reakcji. Oczekuje się, że firma zaprojektuje i wdroży swoje własne reakcje na ryzyka jakości.
- Wymogi dotyczące procesu monitorowania i korygowania określają, czego oczekuje się od firmy w celu uwzględnienia monitorowania i korygowania. Sposób wdrożenia takiego procesu przez firmę jest dostosowany do okoliczności firmy.

Te ikony są używane w niniejszym przewodniku w celu wskazania wytycznych, które mają szczególne zastosowanie do:

Małej lub mniej złożonej firmy.

Firmy należącej do sieci.

Firmy w sektorze publicznym.

Niniejszy przewodnik zawiera różne inne przykłady mające zastosowanie do wszystkich firm.

Materiał dotyczący zastosowania uwzględniony w MSZJ 1 zawiera przykłady pokazujące, w jaki sposób należy stosować aspekty standardu do mniej i bardziej złożonych firm. Niniejszy przewodnik również zawiera przykłady mające na celu zilustrowanie, w jaki sposób stosowanie MSZJ 1 może różnić się w przypadku różnych firm.

Przykłady w MSZJ 1, które w szczególności odnoszą się do skalowalności:

- Paragraf A35: Przydzielanie funkcji i obowiązków
- Paragrafy A39 i A52: Proces oszacowania ryzyka przez firmę
- Paragraf A99: Zasoby
- Paragraf A111: Informacje i komunikacja
- Paragrafy A144, A156 i A166: Proces monitorowania i korygowania
- Paragrafy A189 i A199: Ocena SZJ i oceny wyników
- Paragraf A203: Dokumentacja

W paragrafie 17 MSZJ 1 uznano, że w niektórych przypadkach, wymóg określony w MSZJ 1 może nie dotyczyć firmy ze względu na charakter i okoliczności firmy i jej zleceń, w którym to przypadku nie oczekuje się przestrzegania takiego wymogu przez firmę. Paragraf A29 MSZJ 1 zawiera przykłady takich okoliczności.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZJ

Paragrafy MSZJ 1:
17-22, A29-A38

Przydzielanie obowiązków

Paragraf 19 MSZJ 1 wskazuje, że firma jest zobowiązana do zaprojektowania, wdrożenia i stosowania SZJ. W rezultacie, firma ponosi ostateczną odpowiedzialność za SZJ. Jednakże, firma nie jest osobą, która może podejmować działania - jest podmiotem. W rezultacie, MSZJ 1 wymaga od firmy przydzielenia obowiązków związanych z SZJ oraz innymi aspektami SZJ oraz rozliczania osób z pełnienia przydzielonych im funkcji.

Wymogi zawarte w MSZJ 1, odnoszące się do przydzielania obowiązków, zostały określone poniżej:

**Funkcje
i obowiązki, które
firma zobowiązana
jest przydzielić
osobom**

Osoby, którym przydzielono takie obowiązki, są zobowiązane posiadać odpowiednie doświadczenie, wiedzę, ilość czasu, wpływy i umocowanie w firmie

Paragrafy 28(b)-28(c) określają cele jakości, zgodnie z którymi kierownictwo odpowiada za jakość i jest z niej rozliczane oraz wykazuje zaangażowanie w jakość poprzez swoje działania i zachowania.

Ostateczna odpowiedzialność za SZJ i podleganie rozliczeniu z tego tytułu

- Dyrektor generalny (CEO) (lub jego odpowiednik), partner zarządzający (lub jego odpowiednik) bądź w odpowiednich przypadkach, zarząd składający się z partnerów firmy (lub jego odpowiednik).
- Oczekuje się, że osoby te posiadają zrozumienie MSZJ 1 (paragraf 18).
- Powyższe osoby ponoszą ostateczną odpowiedzialność i są rozliczane z osiągnięcia celu MSZJ 1 przez firmę.
- Odpowiedzialność za ocenę i sformułowanie wniosku dotyczącego tego, czy SZJ zapewnia osiągnięcie celów SZJ, co jest istotne dla pociągnięcia powyższych osób do odpowiedzialności i rozliczenia ich z SZJ (paragrafy 53-54).

Odpowiedzialność operacyjna za SZJ

- Oczekuje się, że osoby te posiadają zrozumienie MSZJ 1 (paragraf 18).
- Odpowiedzialność i podleganie rozliczeniu za zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ.

Odpowiedzialność operacyjna za określone aspekty SZJ

- Przestrzeganie wymogów niezależności
 - Odpowiedzialność za nadzór nad wszystkimi sprawami związanymi z niezależnością (paragraf A36).
- Proces monitorowania i korygowania
 - Odpowiedzialność za nadzorowanie monitorowania i korygowania.
 - Osoba lub grupa osób jest zobowiązana do podejmowania działań związanych z korygowaniem słabości i komunikowaniem spraw związanych z monitorowaniem i korygowaniem (paragrafy 43-44 i 46).
- Inne określone aspekty wskazane przez firmę.

MSZJ 1 wyjaśnia, że sposób, w jaki firma przydziela funkcje, obowiązki i uprawnienia w firmie może być różny i może zależeć od wymogów nałożonych prawem lub regulacjami związanymi ze strukturą przywództwa i kierownictwa lub przydzielonymi im obowiązkami.

Chociaż MSZJ 1 wymaga od firmy przydzielenia obowiązków, nie oczekuje się, że osoba (lub grupa osób), której przydzielone zostały obowiązki, sama wykona wszystkie procedury, zadania lub czynności niezbędne do spełnienia danego obowiązku. Osoba (lub grupa osób) może przekazać wykonanie procedur, zadań lub czynności innej osobie, pod warunkiem, że będzie nadal ponosić odpowiedzialność i zostanie rozliczona z przydzielonych jej obowiązków.

i Paragraf A35 MSZJ 1 zawiera przykład ilustrujący, w jaki sposób można dokonać przydzielenia funkcji i obowiązków oraz jakie są różnice w przypadku mniej i bardziej złożonych firm.

i Paragraf A33 MSZJ 1 zawiera przykład ilustrujący, w jaki sposób firma ponosi odpowiedzialność za ocenę SZJ i sformułowanie wniosku w tym zakresie oraz powierza ocenę SZJ i sformułowanie wniosku w tym zakresie osobie (lub grupie osób), która ponosi ostateczną odpowiedzialność i jest rozliczana z SZJ.

Element ładu korporacyjnego i przywództwa obejmuje cel jakości polegający na tym, że firma posiada strukturę organizacyjną oraz rozdział funkcji, odpowiedzialności i umocowanie, które są odpowiednie, aby umożliwić zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ.

Paragraf 56 MSZJ 1 wymaga od firmy przeprowadzania okresowych ocen wyników osoby (lub grupy osób), która ponosi ostateczną odpowiedzialność i jest rozliczana z SZJ, oraz osoby (lub grupy osób), która ponosi odpowiedzialność operacyjną za SZJ. Przeprowadzanie okresowych ocen wyników wspiera rozliczanie kierownictwa z jego obowiązków.

Komu mogą zostać przydzielone obowiązki w zakresie SZJ lub jego aspektów

MSZJ 1 wyjaśnia, że osobami, którym przydziela się obowiązki w zakresie SZJ lub jego aspektów, są zazwyczaj partnerzy w firmie. Jednakże, standard dopuszcza przypadki, w których taka osoba może nie być partnerem w samej firmie. Na przykład, może się zdarzyć, że osoba ta będzie partnerem w regionalnym podmiocie należącym do sieci, a firma obejmuje jeden obszar regionu.

Firma nie może zlecić wykonywania obowiązków w zakresie przywództwa zewnętrznemu dostawcy usług, ponieważ ponosi odpowiedzialność za swój SZJ oraz osoby, którym przydziela się obowiązki wskazane powyżej, muszą posiadać odpowiednie wpływy i umocowanie w firmie.

MSZJ 1 wymaga, aby osoby, którym przydzielono obowiązki w zakresie SZJ lub jego aspektów, posiadały również odpowiednie doświadczenie i wiedzę, aby wykonać przydzielone im obowiązki. W niektórych przypadkach, firma może posiadać odrębne działy lub linie usług, które nie biorą udziału w zleceniach wykonywanych przez firmę zgodnie ze Standardami wydawanymi przez IAASB dotyczącymi zleceń (np. usługi doradcze). MSZJ 1 nie wymaga, aby osoby, którym przydzielono obowiązki w zakresie SZJ lub jego aspektów, posiadały rozległe doświadczenie związane z określonymi zleceniami wykonywanymi przez firmę (np. doświadczenie lub wiedzę związane ze zleceniami badania). Niemniej jednak, z uwagi na obowiązki takich osób, konieczne może być posiadanie przez nie doświadczenia związanego z, oraz

wiedzy na temat strategicznych decyzji i działań podejmowanych przez firmę oraz jej działalności biznesowej, w tym zleceń wykonywanych przez firmę.

Zmiany w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu dotyczące przywództwa

- Doprecyzowanie, kto jest zobowiązany do posiadania zrozumienia MSZJ 1.
- Podkreślenie rozliczalności kierownictwa co do obowiązków w zakresie SZJ.
- Rozszerzone wymogi dotyczące przydzielenia określonych obowiązków związanych z SZJ:
 - Odpowiedzialności operacyjnej za SZJ;
 - Odpowiedzialności operacyjnej za zgodność z wymogami niezależności; oraz
 - Odpowiedzialności operacyjnej za proces monitorowania i korygowania.
- Rozszerzone wymogi odnoszące się do kwalifikacji osób, którym przydzielono obowiązki w zakresie SZJ:
 - Obejmują osobę (lub grupę osób), która ponosi ostateczną odpowiedzialność i jest rozliczana z SZJ.
 - Osoba (lub grupa osób) musi posiadać odpowiednie doświadczenie, wiedzę, wpływy i umocowanie w firmie oraz dysponować wystarczającą ilością czasu, aby wykonać powierzone jej obowiązki.
- Nowy wymóg w zakresie bezpośredniej komunikacji pomiędzy:
 - Osobami, którym przydzielono odpowiedzialność operacyjną za SZJ, przestrzeganie zgodności z wymogami niezależności oraz proces monitorowania i korygowania; oraz
 - Osobami, które ponoszą ostateczną odpowiedzialność i są rozliczane z SZJ.

PROCES OSZACOWANIA RYZYKA PRZEZ FIRMĘ

Paragrafy MSZJ 1:
16(q), 16(r), 16(u), 23–27,
A25-A27 i A39-A54

Podstawą MSZJ 1 oraz kluczową zmianą w stosunku do dotychczasowego MSKJ 1 jest konieczność stosowania przez firmę podejścia opartego na ryzyku do zarządzania jakością, co powoduje, że firma koncentruje się na:

Proces oszacowania ryzyka przez firmę jest nowym elementem w MSZJ 1.

- Ryzykach, jakie mogą wynikać ze względu na charakter i okoliczności firmy i wykonywanych przez nią zleceń; oraz
- Wdrażaniu odpowiednich reakcji adresujących takie ryzyka.

Podejście oparte na ryzyku pomaga firmie dostosować SZJ do okoliczności firmy i okoliczności wykonywanych przez nią zleceń. Pomaga również firmie w skutecznym zarządzaniu jakością poprzez koncentrowanie się na tym, co najważniejsze ze względu na charakter i okoliczności firmy i wykonywanych przez nią zleceń.

MSZJ 1 wymaga od firmy wdrożenia procesu oszacowania ryzyka, którego celem jest ustalenie celów jakości, identyfikacja i oszacowanie ryzyk jakości oraz zaprojektowanie i wdrożenie reakcji w odpowiedzi na ryzyka jakości. MSZJ określa wymogi dotyczące sposobu zastosowania tego procesu:

Zaprojektowanie procesu oszacowania ryzyka przez firmę

Paragrafy MSZJ 1:
23, A39-A41

Sposób ustalania celów jakości, identyfikowania i oszacowania ryzyk jakości oraz zaprojektowanie i wdrożenie reakcji różni się w zależności od firmy. Wpływ na powyższe mają charakter i okoliczności firmy, w tym jej struktura i organizacja.

Z uwagi na proaktywne i ciągłe podejście do zarządzania jakością, informacje wykorzystywane przez firmę w celu ustalenia celów jakości, zidentyfikowania i oszacowania ryzyk jakości oraz zaprojektowania i wdrożenia reakcji na nie obejmują informacje pochodzące z samego SZJ, w tym:

- Informacje wygenerowane przez element informacji i komunikacja, których źródło może być wewnętrzne lub zewnętrzne; oraz
- Wyniki procesu monitorowania i korygowania firmy.

Paragraf A39 MSZJ 1 opisuje przykład ilustrujący, w jaki sposób zaprojektowanie procesu oszacowania ryzyka przez firmę może różnić się w przypadku mniej złożonej firmy w porównaniu do bardziej złożonej firmy.

Proces ustalania celów jakości, identyfikowania i oszacowania ryzyk jakości oraz zaprojektowania i wdrożenia reakcji na nie jest procesem iteratywnym i ewoluującym. MSZJ 1 wyjaśnia, że:

- Identyfikując i oceniając ryzyka jakości, firma może ustalić, że należy wyznaczyć (jeden lub więcej niż jeden) dodatkowy cel jakości.
- Projektując i wdrażając reakcje, firma może ustalić, że ryzyko jakości nie zostało zidentyfikowane i oszacowane.
- Reakcje firmy mogą powodować powstanie warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań, które skutkują dalszymi ryzykami jakości.

i Paragraf A41 MSZJ 1 zawiera przykłady źródeł informacji, które firma może wykorzystać w swoim procesie oszacowania ryzyka, które to źródła mogą być wewnętrzne lub zewnętrzne.

Przykład, kiedy podczas identyfikowania i oszacowania ryzyk jakości stwierdza się, że należy ustalić cel jakości

Uzyskując zrozumienie prawa, regulacji, standardów zawodowych i środowiska, w którym działa firma, firma wskazuje, że istnieje kodeks dotyczący ładu korporacyjnego firm audytorskich, obowiązujący w danym systemie prawnym, w odniesieniu do którego istnieje konieczność ustalenia dodatkowych celów jakości.

Przykład reakcji skutkującej powstaniem ryzyka jakości

Firma zatrudnia dostawcę usług do zarządzania wszystkimi aspektami środowiska IT firmy. Powyższe skutkuje powstaniem nowych ryzyk jakości w odniesieniu do stosownych wymogów etycznych ze względu na fakt, iż dostawca usług posiada dostęp do poufnych informacji klientów.

Ustalenie celów jakości

Paragrafy MSZJ 1:
16(q), 24, A42-A44

SZJ jest skuteczny, kiedy realizuje cele SZJ (cele określone w par. 14 MSZJ 1). Cele MSZJ 1 określone w par. 14 MSZJ 1 (opisane wyżej w niniejszym dokumencie) są ustalone na wysokim poziomie. W rezultacie, MSZJ 1 zawiera bardziej sprecyzowane *cele jakości* w odniesieniu do różnych elementów SZJ, aby było jasne, jakie wyniki musi osiągnąć firma, aby posiadać SZJ, który jest skuteczny w zarządzaniu jakością.

Cele jakości w każdym elemencie pomagają firmie w należytnym zidentyfikowaniu i oszacowaniu ryzyk jakości, ponieważ cele jakości ukierunkowują firmę bardziej konkretnie na to, co należy osiągnąć oraz co może się nie udać przy osiągnięciu celów jakości.

Jakie cele jakości firma zobowiązana jest ustalić

MSZJ 1 uwzględnia cele jakości dla następujących elementów:

- Ład korporacyjny i przywództwo;
- Stosowne wymogi etyczne;
- Akceptacja i kontynuacja relacji z klientem oraz konkretnych zleceń;
- Wykonywanie zleceń;
- Zasoby; oraz
- Informacje i komunikacja.

Nie istnieją cele jakości dla elementu procesu oszacowania ryzyka przez firmę oraz elementu procesu monitorowania i korygowania, ponieważ elementy te stanowią procesy a MSZJ 1 określa konkretne wymagania dotyczące tego, w jaki sposób procesy te muszą być stosowane.

Firma jest zobowiązana ustalić cele jakości określone dla powyższych elementów. Jednakże, mogą wystąpić okoliczności, w których cel jakości lub jego aspekt nie ma zastosowania do firmy ze względu na charakter i okoliczności firmy lub jej zleceń.

Przykład okoliczności, w których cel jakości może nie być stosowny

Cel jakości określony w par. 31(b) MSZJ 1 odnoszący się do kierowania, nadzoru i przeglądu może nie mieć zastosowania w przypadku, gdy firma stanowi jednoosobową działalność gospodarczą.

Cele jakości określone w standardzie są kompleksowe. Ważne jest, aby zachować ostrożność przy opisywaniu celów jakości określonych w MSZJ 1 stosując inną terminologię lub skróty, ponieważ może to skutkować nieodwracalną zmianą znaczenia celu jakości lub utratą kluczowego aspektu danego celu. Częściowo ustalony cel jakości może skutkować słabością SZJ.

Przykład częściowo ustalonego celu jakości

Firma ustala cel jakości w następujący sposób:

Dokumentacja zleceń jest zebrana

Przykład celu opisanego przez firmę w inny sposób, który utracił kluczowy aspekt

Firma ustala cel jakości w następujący sposób:

w odpowiednim czasie po dacie sprawozdania ze zlecenia.

Jednakże, firma nie ustaliła pozostałej części celu zgodnie z par. 31(f) MSZJ 1, tj.:

Dokumentacja zlecenia jest odpowiednio utrzymywana i przechowywana w celu zaspokojenia potrzeb firmy i przestrzegania przepisów prawa, regulacji, odpowiednich wymogów etycznych lub standardów zawodowych.

Dokumentacja zlecenia podlega archiwizacji w ciągu 60 dni oraz jest przechowywana przez okres pięciu lat od daty sprawozdania ze zlecenia lub od daty sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego grupy, jeżeli przypada ona później, w przypadku, gdy ma to zastosowanie.

Powyższy cel jakości w nieodwracalny sposób utracił kluczowy aspekt celu jakości określonego w par. 31(f) MSZJ 1. W szczególności:

- Nie uwzględnia konieczności utrzymywania dokumentacji.
- Nie uwzględnia tego, że konieczna może być zmiana okresów przechowywania w związku ze zmianą potrzeb firmy, przepisów prawa, regulacji, stosownych wymogów etycznych lub standardów zawodowych.

Firma nie jest zobowiązana, ale może ustalić cele częściowe dla pogłębienia identyfikacji i oszacowania ryzyka jakości przez firmę oraz projektowania i wdrażania reakcji.

Przykład ustalenia celów częściowych przez firmę

Firma posiada trzy działy operacyjne składające się na praktykę firmy: dział audytu, dział usług podatkowych i dział usług z zakresu rachunkowości. Dział usług podatkowych sporadycznie wykonuje zlecenia uzgodnionych procedur, a dział usług z zakresu rachunkowości zajmuje się sporządzaniem sprawozdań finansowych. Firma ustala cele częściowe dla swoich działów operacyjnych, które są specjalnie dostosowane, aby były bardziej stosowne i odpowiednie do rodzaju usług i zleceń wykonywanych przez działy operacyjne. Na przykład, firma ustala następujące cele częściowe związane z celem jakości określonym w par. 32(a)(i) MSZJ 1:

Cel jakości określony w par. 32(a)(i) MSZJ 1:

Personel jest zatrudniany, podlega rozwojowi i jest utrzymywany oraz posiada kompetencje i możliwości w zakresie spójnego wykonywania zleceń spełniających wymogi jakości, w tym posiada wiedzę lub doświadczenie stosowne do zleceń wykonywanych przez firmę.

Cele częściowe ustalone przez firmę:

- Dział operacyjny audytu: *Personel jest zatrudniany, podlega rozwojowi i jest utrzymywany oraz posiada kompetencje i możliwości w zakresie spójnego wykonywania badań sprawozdań finansowych spełniających wymogi jakości, w tym posiada wiedzę lub doświadczenie stosowne do badań sprawozdań finansowych oraz branż, dla których firma wykonuje badania sprawozdań finansowych.*
- Dział usług podatkowych: *Personel jest zatrudniany, podlega rozwojowi i jest utrzymywany oraz posiada kompetencje i możliwości w zakresie spójnego wykonywania zleceń w zakresie uzgodnionych procedur, spełniających wymogi jakości, w tym posiada wiedzę lub doświadczenie*

stosowne do zleceń w zakresie uzgodnionych procedur.

- Dział operacyjny usług z zakresu rachunkowości: *Personel jest zatrudniany, podlega rozwojowi i jest utrzymywany oraz posiada kompetencje i możliwości w zakresie spójnego sporządzania sprawozdań finansowych spełniających wymogi jakości, w tym posiada wiedzę lub doświadczenie stosowne do sporządzania sprawozdań finansowych.*

Ustalenie dodatkowych celów jakości

Z uwagi na fakt, iż okoliczności firm mogą różnić się w znacznym zakresie, możliwe jest, że oprócz celów jakości określonych w MSZJ 1, mogą istnieć cele jakości, które firma musi ustalić i osiągnąć po to, aby osiągnąć cele SZJ. W związku z powyższym, MSZJ 1 wymaga od firmy ustalenia dodatkowych celów jakości w przypadku, gdy firma uzna, że jest to niezbędne w celu osiągnięcia celów SZJ. Należy zwrócić uwagę na to, że okoliczności, w których firma może potrzebować ustalenia dodatkowych celów jakości, nie są częste, w związku z tym nie wszystkie firmy stwierdzą konieczność ustalenia dodatkowych celów jakości.

i Paragraf A42 MSZJ 1 zawiera przykład ilustrujący, w jakich przypadkach firma może uznać ustalenie dodatkowych celów jakości za odpowiednie.

Powiązania pomiędzy celami jakości

Cele jakości, jeżeli zostaną osiągnięte, powodują łącznie osiągnięcie celów SZJ. W rezultacie, cele jakości elementów SZJ są ze sobą powiązane i zależą od siebie nawzajem. Na przykład, cel w jednym elemencie może pokrywać się, być związany z, wspierać lub być wspierany przez cel jakości w innym elemencie.

Przykład celu jakości, który wspiera inny cel jakości

Cele jakości w elemencie informacja i komunikacja odnoszą się do systemu informacyjnego, komunikacji i wymiany informacji w firmie oraz z zespołami wykonującymi zlecenie. Powyższe cele jakości są istotne przy wspieraniu celów jakości w elemencie stosownych wymogów etycznych, ponieważ odpowiednie informacje komunikowane we właściwym czasie są istotne dla właściwego spełniania stosownych wymogów etycznych.

Identyfikowanie i oszacowanie ryzyk jakości

Paragrafy MSZJ 1:
16(r), 25, A45-A48

Identyfikowanie i oszacowanie ryzyk jakości zwraca uwagę na to, co może się nie udać przy osiąganiu celów jakości. W rezultacie, pomaga to firmie w zaprojektowaniu i wdrożeniu skutecznych reakcji na ryzyka jakości. Identyfikowanie i oszacowanie ryzyk jakości pomaga firmie również w bardziej efektywnym i skutecznym wykorzystywaniu zasobów firmy przy adresowaniu i poprawie jakości.

Czym jest ryzyko jakości?

Istnieje wiele ryzyk, które mogą mieć niekorzystny wpływ na osiągnięcie celów jakości. Jednakże, nie wszystkie ryzyka uważane są za ryzyka jakości w MSZJ 1, ponieważ zidentyfikowanie i oszacowanie przez firmę wszystkich ryzyk oraz zaprojektowanie i wdrożenie reakcji na każde ryzyko nie jest racjonalne i wykonalne. Celem MSZJ 1 jest ukierunkowanie firmy na ryzyka, które mają największy wpływ na osiągnięcie celów jakości, tak aby firma zastosowała odpowiednie reakcje na takie ryzyka.

Definicja ryzyka jakości zawarta w MSZJ 1 wskazuje próg, w odniesieniu do którego ryzyka są uznawane za ryzyka jakości. Ryzyko jest uznawane za ryzyko jakości, jeżeli spełnia oba kryteria określone w definicji:

Ryzyko ma racjonalną możliwość wystąpienia.

Ryzyko ma racjonalną możliwość, indywidualnie lub w połączeniu z innymi rodzajami ryzyka, niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celu lub celów jakości.

Firma stosuje zawodowy osąd, aby stwierdzić, czy ryzyko spełnia wymóg progu określony w definicji ryzyk jakości.

Niezależnie od tego, czy firma posiada cele częściowe, próg zidentyfikowania ryzyk jakości znajduje się na poziomie celów jakości w MSZJ 1. Mogą istnieć okoliczności, w których ryzyko posiada racjonalną możliwość **wpłynięcia w niekorzystny sposób na osiągnięcie celu częściowego**, jednakże nie posiada racjonalnej możliwości **wpłynięcia w niekorzystny sposób na osiągnięcie celu jakości**, w którym to przypadku ryzyko nie zostałoby uznane za ryzyko jakości.

Sposób identyfikowania i oszacowania ryzyk jakości przez firmę

MSZJ 1 określa proces, który firma zobowiązana jest stosować przy identyfikowaniu i oszacowaniu ryzyk jakości, opisany poniżej:

Proces koncentruje się w pierwszej kolejności na zrozumieniu różnych warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań związanych z firmą i jej zleceniami, które mogą niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celów jakości. Aby to podkreślić, firma musi zrozumieć, co może **niekorzystnie** wpłynąć na osiągnięcie celów jakości.

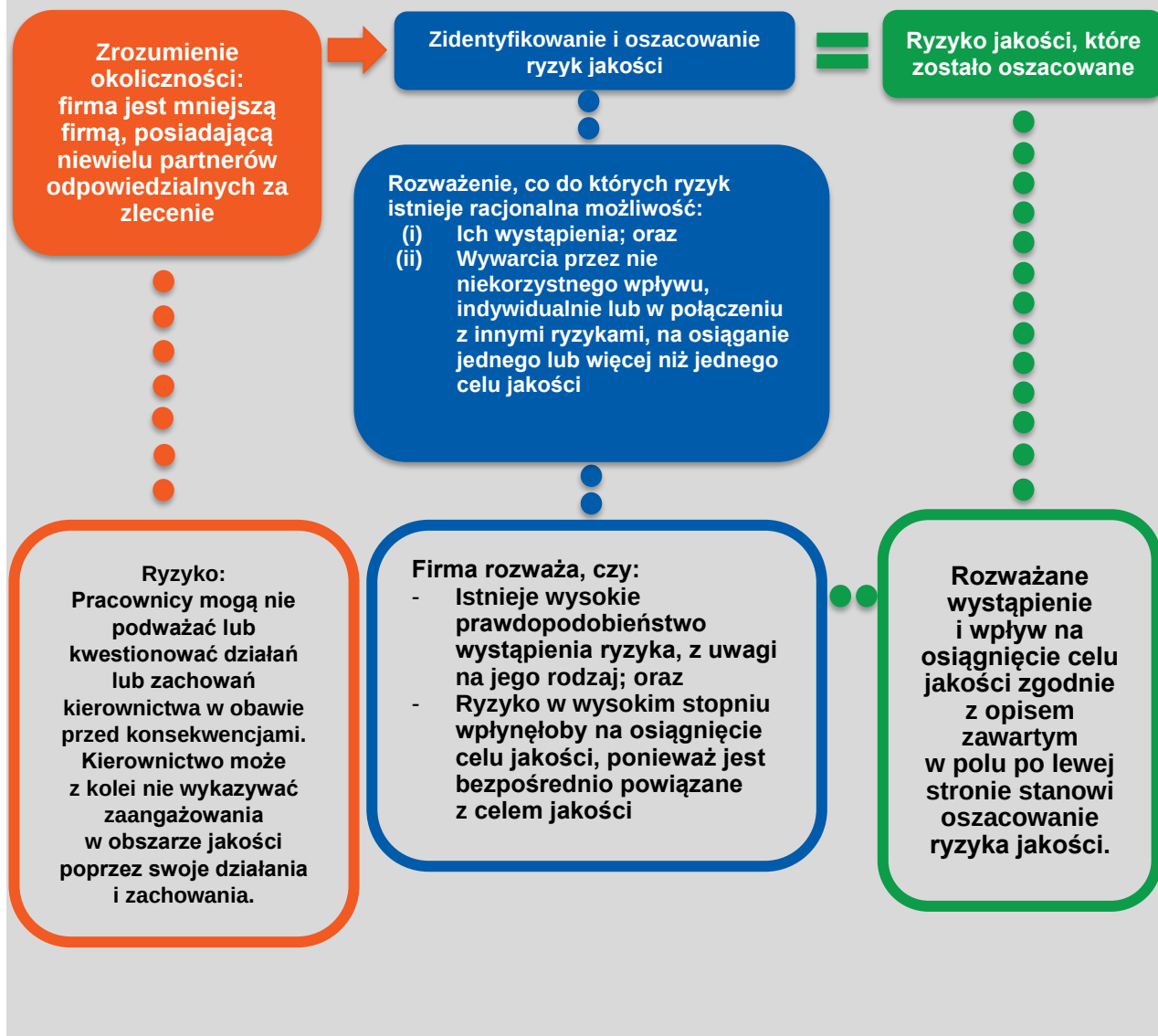
Przy identyfikowaniu ryzyk jakości, firma uwzględnia:

- Sposób oraz stopień, w jakim warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania mogą wpłynąć na osiągnięcie celów jakości; oraz
- Możliwość wystąpienia ryzyk jakości. Powyższe jest niezbędne, aby stwierdzić, czy ryzyko spełnia wymóg progu ryzyka jakości.

i Paragraf A48 MSZJ 1 zawiera przykłady czynników, które mogą mieć wpływ na stopień, w jakim ryzyko może niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie jednego lub więcej niż jednego celu jakości, takich jak częstotliwość występowania i czas trwania wpływu.

Sposób oraz stopień, w jakim warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania wpływają na osiągnięcie celów jakości oraz możliwość wystąpienia ryzyk jakości ma również wpływ na **oszacowanie** ryzyk jakości. W rezultacie, zidentyfikowanie i oszacowanie ryzyk jakości może odbywać się jednocześnie. Firma może podjąć decyzję o zidentyfikowaniu i oszacowaniu ryzyk jakości w ramach dwóch odrębnych kroków, jednakże nie jest to wymagane ani oczekiwane.

Przykład zastosowania procesu identyfikowania i oszacowania ryzyka jakości

Warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celów jakości

Aby promować spójne stosowanie procesu identyfikowania i oszacowania ryzyka w firmach, MSZJ 1 uwzględnia warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania, które firma zobowiązana jest zrozumieć i które koncentrują się na rodzaju i okolicznościach firmy i jej zleceń. Par. 25(a) MSZJ 1 określa warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania, w stosunku do których oczekuje się, że firma:

- zrozumieć takie warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania;
- uwzględni (tj. rozważy) w jaki sposób takie warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania mogą niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celów jakości; oraz
- zidentyfikuje ryzyka stanowiące ryzyka jakości.

i Par. A46 MSZJ 1 zawiera przykłady zrozumienia przez firmę warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań, które mogą niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celów jakości oraz ryzyk jakości, jakie mogą powstać.

Warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania określone w par. 25(a) MSZJ 1, które firma zobowiązana jest zrozumieć

Złożoność i charakterystyka działania firmy	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak wielkość firmy, geograficzne rozproszenie firmy, struktura firmy, zakres, w jakim procesy lub działalność firmy są skoncentrowane lub scentralizowane (np. korzystanie z centrów świadczenia usług) bądź charakterystyka i dostępność zasobów firmy.
Decyzje i działania operacyjno-strategiczne, procesy biznesowe i model biznesowy firmy	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak decyzje dotyczące spraw finansowych i operacyjnych, w tym celów strategicznych firmy, sposobu zarządzania zasobami finansowymi, zwiększenia udziału firmy w rynku, specjalizacja w branży lub oferty nowych usług.
Cechy i styl zarządzania kierownictwa	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak skład kierownictwa firmy i okres pełnienia przez nich stanowiska, sposób rozdzielania umocowań pomiędzy członków kierownictwa oraz sposób motywowania i zachęcania personelu przez kierownictwo.
Zasoby firmy, w tym zasoby zapewniane przez dostawców usług	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak ogólne doświadczenie personelu oraz ogólny profil i struktura pracowników, korzystanie oraz sposób pozyskiwania, rozwoju i utrzymania technologii oraz dostępność i alokowanie zasobów finansowych. W odniesieniu do dostawców usług, rodzaj zasobów zapewnianych przez dostawców usług, sposób oraz zakres, w jakim zasoby będą wykorzystane przez firmę oraz ogólna charakterystyka dostawców usług, z których korzysta firma.

Przepisy prawa, regulacje, zawodowe standardy i otoczenie, w którym działa firma	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak regulacje mające bezpośrednie zastosowanie do firmy, zawodowe standardy, inne standardy lub regulacje mające wpływ na zlecenia wykonywane przez firmę (np. ogólne ramowe założenia sprawozdawczości finansowej powszechnie stosowane w danym systemie prawnym), stabilność ekonomiczna, czynniki społeczne lub postrzeganie profesjonalnych firm audytorskich przez ogół społeczeństwa (np. ogólny brak zaufania wynikający z powtarzających się niepowodzeń badania sprawozdań finansowych).
Rodzaj i zakres wymogów sieci i usług sieciowych	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak rodzaj sieci, sposób organizacji sieci oraz ogólny poziom jakości wymogów sieci lub świadczonych usług sieciowych.
Rodzaje zleceń wykonywanych przez firmę i sprawozdań, które mają być wydane	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak jakie zlecenia wykonuje firma, w tym: • Badania lub przeglądy sprawozdań finansowych oraz to, czy firma wykonuje zlecenia dotyczące streszczonych sprawozdań finansowych lub przeglądy śródrocznych sprawozdań finansowych. • Inne zlecenia usług atestacyjnych lub usług pokrewnych oraz rodzaje spraw będących przedmiotem takich zleceń (np. sprawozdania dotyczące gazów cieplarnianych, kontrole w organizacjach usługowych, itp.). Firma może również zrozumieć i rozważyć, w jaki sposób sprawozdania wydawane przez firmę mogą zostać wykorzystane przez ich użytkowników.
Rodzaje jednostek, dla których wykonywane są zlecenia	Zrozumienie i rozważenie spraw takich jak branże, w jakich działają jednostki oraz rodzaj ich działalności, wielkość i złożoność jednostek, rodzaj akcjonariuszy w jednostkach (np. zarządzane przez właściciela lub notowane na giełdzie papierów wartościowych), bądź wielkość lub rodzaj interesariuszy jednostek.

Należy zwrócić uwagę na to, że lista warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań zawarta w par. 25(a) MSZJ 1 nie stanowi katalogu zamkniętego. Mogą istnieć inne warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania, które mogą niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celu jakości i które firma musiałaby zrozumieć a następnie rozważyć, czy istnieje ryzyko jakości.

Ponadto, nie wszystkie warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania mają zastosowanie do każdego celu jakości.

Przykłady warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań, które mogą niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celów jakości oraz ryzyk jakości, jakie mogą powstać	
Warunek, zdarzenie, okoliczność, działanie lub zaniechanie, które może niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celu jakości	Ryzyko jakości, jakie może wystąpić
Złożoność i charakterystyka działania firmy: Firma jest dużą firmą posiadającą liczne biura. Każde biuro posiada kierownika odpowiedzialnego za jakość zlecenia oraz sprawy administracyjne i operacyjne.	W kontekście ładu korporacyjnego i przywództwa, powyższe może skutkować powstaniem ryzyk jakości związanych z tym, w jaki sposób w całej firmie istnieje spójna kultura ze względu na rozproszenie firmy i obowiązków kierownictwa.
Decyzje i działania operacyjno-strategiczne, procesy biznesowe i model biznesowy firmy: Celem strategicznym firmy jest rozszerzenie działalności w zakresie usług podatkowych oraz oferowanie w szerszym zakresie usług doradztwa i wsparcia z zakresu planowania podatkowego.	W kontekście stosownych wymogów etycznych, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości związanego z naruszeniem przez firmę wymogów niezależności dotyczących usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego.
Cechy i styl zarządzania kierownictwa: Ze względu na to, że firma jest małym przedsiębiorstwem, za kierownictwo odpowiada jedna osoba, posiadająca codzienne kontakty z personelem.	W kontekście wykonywania zlecenia, powyższe skutkuje ryzykiem jakości polegającym na tym, że personel nie zgłasza firmie rozbieżności opinii pomiędzy personelem a kierownictwem.
Zasoby firmy, w tym zasoby zapewniane przez dostawców usług: Firma posiada centrum świadczenia usług znajdujące się w innym systemie prawnym, wykonujące pewne aspekty zleceń badania firmy.	W kontekście wykonywania zlecenia, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że personel nie podlega odpowiedniemu kierowaniu i nadzorowi oraz że praca personelu nie podlega odpowiedniemu przeglądowi.
Przepisy prawa, regulacje, zawodowe standardy i otoczenie, w którym działa firma: Firma podlega kodeksowi dotyczącemu ładu korporacyjnego firm audytorskich, obowiązującemu w danym systemie prawnym.	W kontekście ładu korporacyjnego i przywództwa, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka polegającego na tym, że firma nie spełnia wymogów kodeksu ładu korporacyjnego, dotyczących struktury organizacyjnej firmy oraz przydzielania funkcji, obowiązków i umocowań.

Warunek, zdarzenie, okoliczność, działanie lub zaniechanie, które może niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celu jakości	Ryzyko jakości, jakie może wystąpić
Przepisy prawa, regulacje, zawodowe standardy i otoczenie, w którym działa firma: Ze względu na globalną pandemię, zespoły wykonujące zlecenie są zmuszone do pracy zdalnej.	W kontekście informacji i komunikacji, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka polegającego na tym, że informacje nie są przekazywane zespołom wykonującym zlecenie, wykonującym pracę zdalną, w prawidłowej formie lub w prawidłowy sposób, aby umożliwić zespołom wykonującym zlecenie zrozumienie i wykonanie ich obowiązków przy wykonywaniu zlecenia.
Przepisy prawa, regulacje, zawodowe standardy i otoczenie, w którym działa firma: Wprowadzane są nowe regulacje, nakazujące zmianę firmy audytorskiej co 10 lat, co powoduje, że firma traci wiele zleceń w krótkim czasie a wielu pracowników nie jest w pełni wykorzystywanych.	W kontekście akceptacji i kontynuacji, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że firma nieodpowiednio akceptuje relacje z klientem lub konkretnych zleceń, biorąc pod uwagę, że firma posiada nadwyżkę pracowników.
Rodzaj i zakres wymogów sieci i usług sieciowych: Sieć wymaga od wszystkich firm należących do sieci korzystania z oprogramowania IT opracowanego przez sieć w celu zachowania niezależności. Personel jest zobowiązany do rejestrowania swojego interesu finansowego w tym oprogramowaniu, a wszystkie usługi na rzecz klientów są również rejestrowane w tym oprogramowaniu. Oprogramowanie śledzi informacje, aby automatycznie powiadomić firmę w przypadku wystąpienia naruszenia niezależności.	W kontekście stosownych wymogów etycznych, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że sieć nie uwzględnia odpowiednio wymogów obowiązujących w danym systemie prawnym, dotyczących niezależności w rozwoju oprogramowania oraz na tym, że firma nie jest informowana o wystąpieniu naruszenia niezależności.
Rodzaje zleceń wykonywanych przez firmę i sprawozdań, które mają być wydane: Firma wykonuje zlecenia usług atestacyjnych w odniesieniu do sprawozdań dotyczących gazów cieplarnianych.	W kontekście zasobów, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że firma nie posiada odpowiednich zasobów intelektualnych w celu wsparcia takich zleceń oraz zespoły wykonujące zlecenie wykorzystują zasoby intelektualne, które nie uwzględniają przepisów prawa i regulacji dotyczących emisji, obowiązujących w danym systemie prawnym.

Warunek, zdarzenie, okoliczność, działanie lub zaniechanie, które może niekorzystnie wpłynąć na osiągnięcie celu jakości	Ryzyko jakości, jakie może wystąpić
Rodzaje jednostek, na rzecz których wykonywane są zlecenia: Firma wykonuje kompilacje sprawozdań finansowych dla jednostek działających w branży, w której ostatnie zmiany standardów rachunkowości spowodowały złożone ujawnianie informacji w sprawozdaniach finansowych dla tej branży. Zasadniczo, zlecenia kompilacji wykonywane przez firmę nie są złożone.	W kontekście wykonywania zlecenia, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że zespoły, wykonujące kompilacje, nie przeprowadzają odpowiednich konsultacji, biorąc pod uwagę, że wcześniej nie musiały konsultować się w sprawie złożonych ujawnień w sprawozdaniach finansowych.
Rodzaje jednostek, na rzecz których wykonywane są zlecenia: Firma wykonuje badania sprawozdań finansowych jednostek prowadzących działalność rolniczą.	W kontekście zasobów, powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że personel nie posiada odpowiedniej wiedzy lub doświadczenia na temat stosownych standardów rachunkowości mających zastosowanie do działalności rolniczej.

Firma nie jest zobowiązana do dokumentowania rozważenia każdego warunku, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania, które może powodować ryzyko jakości. Dokumentacja ryzyka jakości może uwzględniać powody oszacowania określonych ryzyk jakości, tj. rozważone wystąpienie i wpływ na osiągnięcie celów jakości.

W niektórych okolicznościach wskazane może być dokumentowanie przez firmę procesu i analiz firmy w odniesieniu do ustalenia celów jakości, zidentyfikowania i oszacowania ryzyk jakości oraz zaprojektowania reakcji na takie ryzyka, w celu przedstawienia historii podstaw decyzji podejmowanych przez firmę w sprawie jej SZJ.

Dalsze rozważania dotyczące dokumentacji są zawarte w części dokumentacji.

Zaprojektowanie i wdrożenie reakcji

Paragrafy MSZJ 1:
16(u), 26, A25–A27
i A49–A51

Właściwie zaprojektowane i wdrożone reakcje na ryzyka jakości łagodzą możliwość wystąpienia ryzyk jakości, pomagając w ten sposób firmie w osiągnięciu celów jakości.

Sposób zaprojektowania i wdrożenia reakcji przez firmę

MSZJ 1 zobowiązuje firmę do zaprojektowania i wdrożenia właściwych reakcji na ryzyka jakości. Aby właściwie zaprojektować reakcje na ryzyka jakości, firma musi zastanowić się nad przyczynami oszacowania ryzyk jakości, zgodnie z poniższą tabelą:

Przyczyna oszacowania	Jak przyczyna oszacowania wpływa na zaprojektowanie reakcji
Sposób oraz stopień, w jakim warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania wpływają na cele jakości	Przykład: - Polityki uwzględniające udział kierownictwa w procesie rozbieżności opinii nie stanowią odpowiedniej reakcji na ryzyko jakości polegające na tym, że personel nie zgłasza firmie rozbieżności opinii pomiędzy personelem a tym samym kierownictwem. - Ryzyko jakości polegające na tym, że zespoły wykonujące zlecenie nie podlegają odpowiedniemu kierowaniu i nadzorowi oraz ich praca nie podlega odpowiedniemu przeglądowi podczas globalnej pandemii może mieć duży wpływ na osiągnięcie celów jakości ze względu na rozległość ryzyka jakości w całej firmie. W związku z tym, potrzebna może być bardziej solidna reakcja.
Możliwość wystąpienia ryzyk jakości	Przykład: Większe prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka jakości polegającego na tym, że mogą wystąpić naruszenia niezależności wynikające z interesu finansowego personelu, może zaistnieć w przypadku, gdy firma posiada liczny personel. W rezultacie, potrzebna może być bardziej solidna reakcja.

Przy projektowaniu reakcji firma może rozważyć szereg czynników, w szczególności w zakresie, w jakim dotyczą one rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu reakcji.

Rodzaj	Rozłożenie w czasie	Zakres
Czynniki, które może rozważyć firma: • Czy działanie zapobiegawcze, działanie wykrywające lub ich połączenie stanowiłoby lepszą reakcję na ryzyko jakości. • Czy reakcja związana z zastosowaniem technologii stanowiłaby bardziej skuteczny sposób odniesienia się do ryzyka jakości. • Jakie zasoby byłyby potrzebne w celu wsparcia reakcji, np. wiedza specjalistyczna lub ekspercka, oraz jakie informacje są potrzebne. • Kto dokona wdrożenia reakcji, w tym czy konieczne jest wdrożenie reakcji na poziomie zlecenia.	Czynniki, które może rozważyć firma: • Czy reakcja stanowiąca działanie okresowe lub działanie bieżące stanowiłaby lepszą reakcję na ryzyko jakości. • Jeżeli reakcja jest okresowa, jak często musi mieć miejsce, aby skutecznie odnieść się do ryzyka jakości.	Czynniki, które może rozważyć firma: • Czy reakcja powinna mieć zastosowanie do wszystkich zdarzeń, których dotyczy lub tylko do wybranych zdarzeń (np. do wszystkich zleceń badania, lub tylko do niektórych zleceń badania).

Ponadto, konieczne może być rozważenie przez firmę, czy sama reakcja jest wystarczająca w celu odniesienia się do ryzyka jakości, czy też potrzebne jest połączenie reakcji. Firma może również zaprojektować i wdrożyć reakcję na wiele ryzyk jakości, pod warunkiem, że reakcja jest wystarczająco dokładna, aby skutecznie odnieść się do każdego ze związanych z nią ryzyk jakości.

Powiązania pomiędzy reakcjami

Reakcje mogą być ze sobą powiązane na wiele sposobów, w tym:

- Reakcja może odnosić się do wielu ryzyk jakości w różnych elementach.
- Reakcja może wspierać inną reakcję w innym elemencie. Powyższe dotyczy, w szczególności, reakcji związanych z elementem zasobów i elementem informacji i komunikacji, ponieważ te elementy są często potrzebne do wsparcia działania innych reakcji.

Przykład reakcji, która wspiera inną reakcję

Reakcje w elemencie zasobów, odnoszące się do zasobów intelektualnych, mogą być ważne przy wspieraniu decyzji firmy dotyczących akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub konkretnego zlecenia, ponieważ firma może potrzebować takich zasobów intelektualnych, aby uzyskać informacje o zleceniach oraz uczciwości i wartościach etycznych klienta.

Reakcje określone przez MSZJ 1

**Paragrafy MSZJ 1:
34, A116-A137**

Par. 34 MSZJ 1 zawiera pewne określone reakcje, które firma zobowiązana jest zaprojektować i wdrożyć. W przeciwieństwie do celów jakości określonych w MSZJ 1, określone reakcje nie mają charakteru kompleksowego i nie będą odnosić się w całości do wszystkich ryzyk jakości. Zgodnie z powyższym, oczekuje się, że firma zaprojektuje i wdroży reakcje *dotatkowo do* reakcji określonych w standardzie, aby spełnić w całości wymóg określony w par. 26 MSZJ 1.

Chociaż reakcje w par. 34 MSZJ 1 są określone, rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres reakcji będzie różny w zależności od charakteru i okoliczności firmy.

Przykład sposobu, w jaki firma może rozważyć rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres określonej reakcji

Par. 34(c) MSZJ 1 wymaga od firmy posiadania następującej reakcji:

Firma ustala polityki lub procedury dotyczące przyjmowania, prowadzenia dochodzenia w sprawie i rozstrzygania skarg i zarzutów dotyczących niewykonania pracy zgodnie ze standardami zawodowymi oraz mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi lub niezgodności z politykami lub procedurami firmy ustalonymi zgodnie z niniejszym MSZJ.

Przy projektowaniu i wdrożeniu powyższej reakcji, firma może rozważyć następujące sprawy:

- Kto powinien przyjmować, prowadzić dochodzenie i rozstrzygać skargi i zarzuty, w tym, czy powyższe powinno być zlecane zewnętrznemu dostawcy usług, oraz czy w procesie powinna brać udział jedna osoba lub więcej osób.
- Czy przepisy prawa, regulacje lub stosowne wymogi etyczne określają obowiązki firmy lub jej personelu w zakresie skarg lub zarzutów, takie jak obowiązek firmy lub jej personelu w zakresie zgłoszenia sprawy organowi spoza firmy (np. rozdziały 260 i 360 Kodeksu IESBA⁷, oraz odnoszą się do podejścia, jakie powinna przyjąć firma lub jej personel w odpowiedzi na nieprzestrzeganie lub podejrzenie nieprzestrzegania przepisów prawa lub regulacji).
- W jaki sposób należy zgłaszać skargi i zarzuty.
- W jaki sposób zachowana zostanie poufność skarg i zarzutów.
- Jak należy postępować w przypadku skarg i zarzutów, w tym czy należy informować kierownictwo

⁷ Międzynarodowy Kodeks Etyki Zawodowych Księgowych (w tym Międzynarodowe standardy niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etyki dla Księgowych (Kodeks IESBA)

oraz angażować doradców prawnych.

Mogą istnieć okoliczności, w których określona reakcja lub jej aspekt nie ma zastosowania do firmy ze względu na charakter i okoliczności firmy lub jej zleceń, w którym to przypadku zastosowanie ma par. 17 MSZJ 1 (tj. nie oczekuje się spełniania wymogu przez firmę, jeżeli nie ma on do niej zastosowania).

Par. A29 MSZJ 1 zawiera przykład sytuacji, w której określona reakcja może nie mieć zastosowania.

Skalowalność reakcji

Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres reakcji zależą od ryzyk jakości, na które wpływ mają charakter i okoliczności firmy i jej zleceń. Jest prawdopodobne, że mniejsze i mniej złożone firmy będą mieć ryzyka jakości inne niż większe i bardziej złożone firmy, w związku z tym będą wymagać innej reakcji. W przypadku ryzyk jakości powszechnych we wszystkich firmach o różnej wielkości i złożoności, rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres reakcji może różnić się w zależności od okoliczności firmy.

Przykład tego, w jaki sposób reakcja może różnić się w przypadku mniejszej i mniej złożonej firmy oraz większej i bardziej złożonej firmy ze względu na ryzyko jakości będące jej podstawą

Ryzyko jakości	Reakcja
Firma jest małą firmą posiadającą jedną lokalizację. Za kierownictwo odpowiada jedna osoba. Powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na tym, że bieżące działania i zachowania kierownictwa mają znaczący wpływ na kulturę firmy.	Reakcje mogą obejmować niezależny coaching kierownictwa firmy, w tym okresowe pozyskiwanie anonimowych informacji zwrotnych ze wszystkich poziomów w firmie, tak aby istniało jasne zrozumienie, w jaki sposób działania i zachowania kierownictwa wpływają na firmę i jak można je poprawić, aby skutkowały pożądaną kulturą w firmie.
Firma jest dużą firmą z wieloma lokalizacjami oraz wieloma poziomami w strukturze kierownictwa. Powyższe skutkuje powstaniem ryzyka jakości polegającego na braku spójnej kultury obejmującej całą firmę.	Reakcje mogą obejmować określanie wartości firmy w kodeksie postępowania, przekazywanie formalnych komunikatów obejmujących całą firmę i podkreślających znaczenie jakości, formalne okresowe oceny kultury organizacyjnej oraz regularne spotkania kierownictwa, na których omawiane są kluczowe komunikaty, decyzje i działania.

Zidentyfikowanie informacji wskazujących na konieczność dodania nowych lub modyfikacji istniejących celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji

 Paragrafy MSZJ 1: 27, A52-A54

Ustalenie celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji nie jest jednorazowym działaniem podejmowanym przez firmę. Konieczna może być zmiana celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji w związku:

- ze zmianami charakteru i okoliczności firmy lub jej zleceń; lub
- z działaniami naprawczymi uwzględniającymi słabości SZJ firmy.

Dodanie nowych lub modyfikacje celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji

Firma może zidentyfikować informacje wskazujące na dodatkowe cele jakości lub dodatkowe bądź zmodyfikowane ryzyka jakości lub reakcje, które są potrzebne ze względu na zmiany charakteru i okoliczności firmy lub jej zleceń. Potrzebne mogą być następujące dodatkowe lub zmodyfikowane:

Cele jakości	• Potrzebne mogą być nowe dodatkowe cele jakości; • Dodatkowe cele jakości ustalone przez firmę mogą już nie być potrzebne lub mogą wymagać modyfikacji; lub • Cele cząstkowe ustalone przez firmę mogą już nie być potrzebne lub mogą wymagać modyfikacji. Jednakże, cele jakości wymagane na podstawie standardu nie mogą zostać zmodyfikowane lub usunięte, chyba że zastosowanie zacznie mieć par. 17 MSZJ 1 (tj. cel jakości nie ma już zastosowania).
Ryzyka jakości	• Zidentyfikowane mogą zostać nowe ryzyka jakości; • Istniejące ryzyka jakości mogą przestać stanowić ryzyka jakości; • Istniejące ryzyka jakości mogą wymagać modyfikacji; lub • Istniejące ryzyka jakości mogą wymagać ponownego oszacowania.

Reakcje

- Nowe reakcje mogą zostać zaprojektowane i wdrożone;
- Istniejące reakcje mogą nie być już stosowane; lub
- Istniejące reakcje mogą wymagać modyfikacji.

Określone reakcje wymagane przez standard muszą zostać zaprojektowane i wdrożone przez firmę, chociaż firma może uznać za odpowiednie zmodyfikowanie **sposobu** ich zaprojektowania i wdrożenia. Nie można wycofać się ze stosowania określonych reakcji, chyba że zastosowanie zacznie mieć par. 17 MSZJ 1 (tj. cel jakości nie ma już zastosowania).

Sposób, w jaki firma identyfikuje informacje wskazujące na konieczność dodania nowych lub modyfikacji celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji

MSZJ 1 nie wskazuje, jak często firma powinna dokonywać ponownej oceny swoich celów jakości, ryzyk jakości i reakcji, ponieważ powinny być one proaktywnie modyfikowane w przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na SZJ lub zidentyfikowania słabości.

W MSZJ 1 opisane zostały dwa mechanizmy, poprzez które firma identyfikuje informacje wskazujące na konieczność dodania nowych lub modyfikacji celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji.

i Par. A52 MSZJ 1 zawiera przykład ilustrujący, w jaki sposób polityki lub procedury firmy dotyczące identyfikowania informacji o zmianach charakteru i okoliczności firmy i jej zleceń mogą różnić się w przypadku mniej i bardziej złożonej firmy.

Firma posiada polityki lub procedury stanowiące część procesu oszacowania ryzyka przez firmę, dotyczące identyfikowania informacji wskazujących na konieczność zmian celów jakości, ryzyk jakości lub reakcji, związanych ze zmianami charakteru i okoliczności firmy.

Przykład:

Występuje globalna pandemia, która zmusza do przeprowadzania badania sprawozdań finansowych w sposób zdalny. Powyższe może skutkować powstaniem szeregu dodatkowych ryzyk jakości lub zmianami w oszacowaniu ryzyk jakości. Na przykład, w kontekście wykonywania zleceń, może to powodować wzrost oszacowania ryzyk jakości dotyczących kierowania, nadzoru i przeglądu.

Proces monitorowania i korygowania firmy zapewnia informacje dotyczące słabości związanych z celami jakości, ryzykami jakości lub reakcjami.

Przykład:

Słabość jest identyfikowana, w przypadku gdy dokumentacja zlecenia w formie elektronicznej nie została prawidłowo przesłana do aplikacji na serwerze firmy ze względu na przerwy w dostawie energii elektrycznej. Powyższe spowodowało utratę dokumentacji. Firma zmienia swoje reakcje poprzez montaż generatorów podtrzymujących ciągłość pracy serwerów firmy podczas przerw w dostawie prądu.

ŁAD KORPORACYJNY I PRZYWÓDZTWO

Ład korporacyjny i przywództwo ma szczególne znaczenie dla zarządzania jakością na poziomie firmy i zlecenia, ponieważ jest to sposób, w jaki firma utrzuła swoją kulturę i etykę oraz reguluje własne działania, a także który służy jako ramy dla podejmowania decyzji przez firmę. Ład korporacyjny firmy wpływa również na publiczne postrzeganie firmy; firma bez skutecznego ładu korporacyjnego może być postrzegana jako firma, która nie działa w interesie publicznym.

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących ładu korporacyjnego i przywództwa.

- Nowe i wzmocnione wymogi dotyczące zaangażowania firmy w jakość, wyrażoną poprzez jej kulturę organizacyjną. W ramach kultury firmy, wymogi odnoszą się obecnie również do:
 - Roli firmy w służbie interesowi publicznemu;
 - Znaczenia etyki zawodowej, zawodowych wartości i postaw;
 - Odpowiedzialności całego personelu za jakość związaną z wykonywaniem zleceń lub podejmowaniem działań w ramach SZJ oraz oczekiwanego zachowania personelu; oraz
 - Jakości w kontekście strategicznych decyzji i działań firmy, w tym jej priorytetów operacyjnych i finansowych.
- Nowe wymogi odnoszące się do zachowań kierownictwa i zaangażowania w obszarze jakości oraz rozliczalności kierownictwa z jakości.
- Nowe wymogi odnoszące się do struktury organizacyjnej firmy oraz przydzielania przez firmę funkcji, obowiązków i umocowań.
- Nowe wymogi odnoszące się do zapotrzebowania na zasoby oraz planowania, alokowania i przydzielania zasobów, w tym zasobów finansowych.

Sposób wykazania przez firmę zaangażowania w jakość poprzez swoją kulturę

Utrwalenie zaangażowania w jakość w całej firmie można osiągnąć poprzez szereg mechanizmów i działań, w tym:

Nadawanie tonu od góry	MSZJ 1 odnosi się do nadawania tonu ogólnie poprzez różne wymogi określone w całym MSZJ 1, dotyczące kierownictwa: • Wymogi, które określają obowiązki wymagające przydzielenia oraz osoby, którym należy je przydzielić; • Odpowiedzialność kierownictwa za zrozumienie MSZJ 1; • Odpowiedzialność kierownictwa za jakość i jego rozliczalność w tym zakresie; • Odpowiedzialność kierownictwa za ocenę i sformułowanie wniosków dotyczących skuteczności SZJ; oraz • Oceny wyników kierownictwa.
	Przykłady innych działań, jakie może dodatkowo podejmować kierownictwo, aby odnieść się do wymogów określonych powyżej • Budowanie zaufania poprzez spójną, regularną i otwartą komunikację. • Zapewnianie przejrzystości w firmie w zakresie działań odnoszących się do jakości oraz skuteczność takich działań.
Zaangażowanie całego personelu w jakość	MSZJ 1 dotyczy działań i zachowań personelu oraz ich zaangażowania w jakość poprzez następujące cele jakości: • Wzmacnianie odpowiedzialności całego personelu za jakość związaną z wykonywaniem zleceń lub podejmowaniem działań w ramach SZJ oraz oczekiwanego zachowania personelu; oraz • W ramach elementu zasobów, oczekiwanie od personelu wykazywania zaangażowania w jakość poprzez swoje działania i zachowania, rozwijania i utrzymywania odpowiednich kompetencji do wykonywania swoich ról oraz rozliczanie lub wyrażanie uznania dla personelu w odpowiednim czasie w postaci ocen, wynagrodzenia, awansów i innych zachęt.
	Przykłady innych działań, jakie firma może podjąć, aby odnieść się do zaangażowania personelu w jakość • Ustanowienie kodeksu postępowania. • Określenie sposobu pomiaru jakości oraz uwzględnienie pomiarów związanych z jakością w ocenach personelu, w tym wpływu powyższego na wynagrodzenie i awans. • Stworzenie możliwości rozwoju dla personelu, które wzmacniają jakość.

Uwzględnienie jakości w strategicznych decyzjach i działaniach firmy, w tym jej priorytetach operacyjnych i finansowych.

Zarządzanie jakością nie stanowi odrębnej funkcji firmy. Ze względu na swoją skuteczność, kultura organizacyjna wykazująca zaangażowanie w obszarze jakości wymaga zintegrowania ze strategią, działalnością operacyjną i procesami biznesowymi firmy.

MSZJ 1 obejmuje cel jakości odnoszący się do strategicznych decyzji i działań firmy, w tym jej priorytetów finansowych i operacyjnych, wymagających uwzględnienia jakości.

Strategiczne decyzje i działania mogą obejmować strategię biznesową, cele finansowe, sposób zarządzania zasobami, zwiększenie udziału firmy w rynku, specjalizację branżową lub oferty nowych usług firmy.

Przykład włączenia jakości do strategicznych decyzji i działań firmy

- Określenie celu i wartości firmy oraz zapewnienie, że uwzględniają one jakość.

Z uwagi na rozległy charakter kultury firmy, wiele innych aspektów SZJ wzmacnia zaangażowanie firmy w jakość.

Przykłady sposobów wzmacniania zaangażowania w jakość przez inne aspekty SZJ

- Polityki lub procedury firmy odnoszące się do konsultacji, zachęcające do korzystania z konsultacji w trudnych i spornych sprawach oraz wspierające znaczenie i korzyści konsultacji, mogą pomóc w podkreśleniu wagi jakości.
- Wdrożenie solidnego systemu wsparcia decyzji dotyczących akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i konkretnych zleceń może przyczynić się do tonu firmy w odniesieniu do jakości.

Mniejsza firma może być w stanie stworzyć pożądaną kulturę firmy poprzez bezpośredni kontakt kierownictwa firmy z innym personelem, co nie zawsze jest możliwe w przypadku większej firmy.

W przypadkach, gdy firma należy do sieci, kultura firmy może również podlegać wpływom i wsparciu sieci, na przykład poprzez:

- Ton kierownictwa na poziomie sieci oraz nacisk na znaczenie jakości.
- Rozliczalność kierownictwa firmy z jakości przez sieć.
- Wymogi sieci oraz monitorowanie przez sieć przestrzegania przez firmę wymogów sieci.
- Sposób, w jaki sieć zarządza i reaguje na sprawy związane z jakością we wszystkich firmach należących do sieci, w tym terminowość reakcji, informowanie o sprawach dotyczących jakości oraz działania podejmowane w odniesieniu do firm należących do sieci, nieprzestrzegających wymogów sieci.

W sektorze publicznym, chociaż sprawy takie jak rentowność lub strategiczne obszary zainteresowania mogą mieć mniejszy wpływ na strategiczne decyzje i działania firmy, na takie decyzje i działania mają jednak wpływ priorytety finansowe i operacyjne, na przykład alokowanie zasobów finansowych.

STOSOWNE WYMOGI ETYCZNE

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących stosownych wymogów etycznych:

- Dostosowanie do wymogów opartych na zasadach w celu ustalenia celów jakości w zakresie wykonywania obowiązków zgodnie ze stosownymi wymogami etycznymi, w tym dotyczącymi niezależności.
- Większe ukierunkowanie na **wszystkie** stosowne wymogi etyczne (tj. nie tylko wymogi niezależności).
- Większa jasność co do zakresu, w jakim SZJ musi odnosić się do stosownych wymogów etycznych mających zastosowanie do innych osób i jednostek spoza firmy (tj. sieci, firm należących do sieci, osób z sieci lub firm należących do sieci bądź dostawców usług).
- Większa jasność co do zakresu stosownych wymogów etycznych w kontekście SZJ.

Następujące wymogi określone w dotychczasowym MSKJ 1 zostały ujęte w MSZJ 1 w następujący sposób:

- MSKJ 1 zawierał konkretne wymogi dotyczące informacji i komunikacji związane z niezależnością (np. wymogi w zakresie posiadania polityk i procedur dotyczących komunikowania wymogów niezależności, przekazywania stosownych informacji przez partnerów odpowiedzialnych za zlecenie lub zgłaszania firmie przez personel zagrożeń dla niezależności lub naruszeń niezależności). SZJ firmy będzie nadal musiał odnosić się do informacji i komunikacji związanych z niezależnością, jednakże są one uwzględniane w ramach elementu informacji i komunikacji MSZJ 1.
- MSKJ 1 zawierał wymogi w zakresie posiadania określonych polityk i procedur związanych z długotrwałą współpracą z personelem. Wymóg ten nie został zachowany w MSZJ 1. Jednakże, SZJ firmy będzie nadal musiał odnosić się do długotrwałej współpracy z personelem, przy uwzględnieniu stosownych wymogów etycznych z uwagi na fakt, iż cele jakości określone w MSZJ 1 dotyczą spełnienia stosownych wymogów etycznych.

Par. 34(a) i 34(b) MSZJ 1 zawierają konkretne reakcje związane ze stosownymi wymogami etycznymi, które są oparte na wymogach określonych w dotychczasowym MSKJ 1.

Odpowiedzialność firmy za stosowne wymogi etyczne mające zastosowanie do innych stron (tj. sieci, firm należących do sieci, osób z sieci lub firm należących do sieci bądź dostawców usług)

Zważywszy, że strony spoza firmy mogą być zaangażowane w wykonywanie zleceń lub różnych czynności w SZJ, firma ponosi odpowiedzialność za uwzględnienie stosownych wymogów etycznych mających zastosowanie do innych stron. Na przykład, może zaistnieć potrzeba skorzystania z usług kontrolera jakości wykonania zlecenia od dostawcy usług, jeżeli firma nie posiada swojego personelu spełniającego wymogi dotyczące odpowiednich kwalifikacji, określonych w MSZJ 2.

Należy wskazać, że firma ponosi wyłącznie odpowiedzialność za stosowne wymogi etyczne mające zastosowanie do innych stron w kontekście firmy i zleceń firmy. Inne strony mogą podlegać innym wymogom etycznym, niezwiązanym z firmą.

 Par. A65 MSZJ 1 zawiera przykłady stosownych wymogów etycznych, które mogą mieć zastosowanie do stron spoza firmy.

Przykłady przypadków, w których firma ponosi i nie ponosi odpowiedzialności za spełnienie wymogów etycznych innych stron

Okoliczność	Za co firma nie ponosi odpowiedzialności?	Za co firma ponosi odpowiedzialność?
Firma podlega Kodeksowi Etyki w obszarze systemu prawnego A. Firma korzysta z usług eksperta biegłego rewidenta (zewnętrznego eksperta) dokonującego wyceny aktywów dla celów badania sprawozdania finansowego. Ekspert należy do organizacji zrzeszającej rzeczoznawców i podlega wymogom etycznym tej organizacji. Ekspert posiada dostęp do informacji poufnych klienta.	Firma nie ponosi odpowiedzialności za spełnienie przez eksperta biegłego rewidenta wymogów etycznych organizacji zrzeszającej rzeczoznawców.	Firma ponosi odpowiedzialność za zapewnienie, że ekspert biegłego rewidenta rozumie postanowienia dotyczące poufności zawarte w Kodeksie Etyki w systemie prawnym A, oraz że ekspert biegłego rewidenta traktuje informacje klienta jako poufne.

Okoliczność	Za co firma nie ponosi odpowiedzialności?	Za co firma ponosi odpowiedzialność?
Firma podlega Kodeksowi Etyki w systemie prawnym A. Firma wykonuje badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i angażuje firmę należącą do sieci w innym systemie prawnym jako biegłego rewidenta części składowej grupy w celu wykonania procedur badania części składowej grupy. Firma należąca do sieci podlega Kodeksowi Etyki w systemie prawnym B.	Firma nie ponosi odpowiedzialności za przestrzeganie Kodeksu Etyki w systemie prawnym B przez firmę należącą do sieci.	Firma ponosi odpowiedzialność za: - Osoby z firmy należące do sieci, które są przydzielone do części składowej grupy przestrzegającej postanowień Kodeksu Etyki w systemie prawnym A mających zastosowanie do takich osób, ponieważ posiadają one odpowiednie kwalifikacje, aby być członkami zespołu wykonującego zlecenie w rozumieniu definicji zespołu wykonującego zlecenie zawartej w Kodeksie Etyki w systemie prawnym A; oraz - Firmę należącą do sieci, przestrzegającą postanowień Kodeksu Etyki w systemie prawnym A, które mają zastosowanie do wszystkich firm należących do sieci firmy, np. wymogów niezależności.

- Dobrą praktyką jest, aby firma rozważyła, kto bierze udział w zleceniach firmy i wykonywaniu czynności na rzecz SZJ oraz w jaki sposób mogą na takie osoby wpływać stosowne wymogi etyczne.
- Reakcje zaprojektowane i wdrożone przez firmę, aby odnieść się do spełniania stosownych wymogów etycznych przez inne strony, będą prawdopodobnie różnić się od reakcji zaprojektowanych i wdrożonych przez firmę w celu odniesienia się do spełniania stosownych wymogów etycznych przez personel. Na przykład, w odniesieniu do zrozumienia stosownych wymogów etycznych:
 - Personel firmy może podlegać regularnym szkoleniom dotyczącym stosownych wymogów etycznych.
 - W przypadku dostawców usług, firma może uwzględnić określone stosowne wymogi etyczne w warunkach umowy (np. wymogi dotyczące poufności).
 - W przypadku, gdy udział w badaniu biorą biegli rewidentzi części składowej grupy (z sieci lub spoza sieci), stosowne wymogi etyczne mogą zostać zawarte w instrukcjach dotyczących badania grupy oraz, w niektórych przypadkach, biegły

rewident grupy może ustalić, że odpowiednie jest przeprowadzenie dodatkowego szkolenia dla biegłych rewidentów części składowej grupy.

AKCEPTACJA I KONTYNUACJA RELACJI Z KLIENTEM ORAZ KONKRETNÝCH ZLECENÍ

Paragrafy MSZJ 1:
30, A67-A74

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i konkretnych zleceń:

- Dostosowanie do wymogów opartych na zasadach w celu ustalenia celów jakości odnoszących się do akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i konkretnych zleceń.
- Ukierunkowanie na osądy firmy dotyczące akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem i konkretnego zlecenia.
- Wzmocniony wymóg spowodowania uzyskania przez firmę informacji dotyczących rodzaju i okoliczności zlecenia oraz uczciwości i wartości etycznych klienta (w tym kierownictwa oraz, w odpowiednich przypadkach, osób sprawujących nadzór).
- Nowy wymóg odnoszący się do priorytetów finansowych i operacyjnych w kontekście podejmowania decyzji dotyczących tego, czy zaakceptować lub kontynuować relację z klientem lub konkretne zlecenie.

Następujące wymogi określone w dotychczasowym MSKJ 1 zostały ujęte w MSZJ 1 w następujący sposób:

- MSKJ 1 zawierał określone wymogi dotyczące zdolności firmy do przestrzegania stosownych wymogów etycznych i konfliktów interesów. SZJ firmy nadal musi odnosić się do spełnienia wymogów etycznych, w tym konfliktów interesów, poprzez cele jakości dotyczące stosownych wymogów etycznych.
- MSKJ 1 zawierał określone wymogi po stronie firmy w zakresie dokumentowania rozstrzygania kwestii w przypadku, gdy kwestie te zostały zidentyfikowane przez firmę. MSZJ 1 zawiera wymogi oparte na zasadach, dotyczące dokumentowania spraw związanych z SZJ.

Polityki lub procedury firmy odnoszące się do akceptacji i kontynuacji

Polityki lub procedury firmy odnoszące się do akceptacji i kontynuacji mogą:

- Określać informacje, które muszą zostać zebrane w zakresie rodzaju i okoliczności zlecenia oraz uczciwości i wartości etycznych klienta (w tym kierownictwa oraz, w odpowiednich przypadkach, osób sprawujących nadzór). W niektórych przypadkach, polityki lub procedury mogą również sugerować lub określać źródło, z którego należy uzyskać informacje.

Materiał dotyczący zastosowania w par. A67–A69 i A72 MSZJ 1 zawiera przykłady informacji, które firma może uzyskać przy podejmowaniu decyzji dotyczącej tego, czy dokonać akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub konkretnego zlecenia, czynników, które mogą mieć wpływ na uzyskane informacje, oraz źródeł informacji.

- Określać czynniki, które należy rozważyć przy ustalaniu, czy firma jest w stanie wykonać zlecenie zgodnie ze standardami zawodowymi i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi.
- Określać (lub zakazywać) rodzajów zleceń, jakie mogą być wykonywane przez firmę oraz mogą zakazywać wykonywania zleceń dla pewnych rodzajów jednostek. Na przykład:
 - Firma może zakazać wykonywania zleceń usług atestacyjnych w pewnym zagadnieniu będącym przedmiotem zlecenia w przypadku, gdy firma nie posiada odpowiedniej specjalistycznej wiedzy w celu wykonywania zleceń w takim przedmiocie.
 - Firma może zakazać wykonywania zleceń usług atestacyjnych, takich jak badanie sprawozdania finansowego, w odniesieniu do jednostek prowadzących działalność w pewnych branżach (np. w branżach wschodzących, cechujących się wysokim poziomem niestabilności i zmiennością transakcji).

Firma podejmuje decyzję dotyczącą ewentualnej akceptacji lub kontynuacji relacji z klientem lub konkretnego zlecenia. Zgodnie z MSB 220 (zmienionym), partner odpowiedzialny za zlecenie ustala, czy przestrzegano polityk lub procedur firmy oraz czy wnioski wyciągnięte przez firmę są odpowiednie.

 Par. A122–A123 MSZJ 1 zawierają przykłady spraw, które mogą zostać uwzględnione w politykach lub procedurach firmy i które są związane z procesem akceptacji i kontynuacji.

 MSB 220 (zmieniony) wymaga również od partnera odpowiedzialnego za zlecenie:

- Uwzględnienia informacji uzyskanych przez firmę w ramach procesu akceptacji i kontynuacji podczas planowania i wykonywania zlecenia badania i przestrzegania MSB.
- Przekazywania firmie informacji, które mogłyby spowodować odmowę przez firmę wykonania zlecenia badania, gdyby informacje te były znane firmie w chwili podejmowania decyzji.

Par. 34(d) MSZJ 1 zawiera określoną reakcję dotyczącą spraw, które mogą zostać uwzględnione w politykach lub procedurach firmy w odniesieniu do procesu akceptacji i kontynuacji. Określona reakcja jest oparta na wymogach określonych w dotychczasowym MSKJ 1.

Zagrożenie dla uczciwości firmy może powstać w wyniku powiązania jej z zagadnieniem będącym przedmiotem zlecenia, które jest nieprawdziwe lub wprowadza w błąd. W przypadku, gdy zagadnienie będące przedmiotem zlecenia jest nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd, stosowne wymogi etyczne mogą obejmować wymogi dotyczące tego, w jaki sposób firma powinna odnieść się do sytuacji. Ponadto, par. 34(d) MSZJ 1 wymaga od firmy odniesienia się do okoliczności, w których firma uzyska informacje po zaakceptowaniu lub kontynuacji relacji z klientem lub konkretnego zlecenia, które mogłyby spowodować odrzucenie relacji z klientem lub konkretnego zlecenia, gdyby informacje te były znane przed zaakceptowaniem lub kontynuowaniem relacji z klientem lub konkretnego zlecenia.

WYKONYWANIE ZLECENIA
**Paragrafy MSZJ 1:
31, A75-A85**

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących wykonywania zlecenia:

- Dostosowanie do wymogów opartych na zasadach, dotyczących ustalenia celów jakości odnoszących się do wykonywania zlecenia. Wymogi oparte na zasadach nadal obejmują konsultacje, rozbieżności opinii oraz zbieranie, utrzymywanie i przechowywanie dokumentacji zlecenia.
- Nowy wymóg odnoszący się do obowiązków zespołów wykonujących zlecenie w związku ze zleceniami, w tym całościowej odpowiedzialności partnerów odpowiedzialnych za zlecenie za zarządzanie i zapewnianie jakości zlecenia oraz ich wystarczającego i odpowiedniego zaangażowania w przeprowadzaniu badania przez cały okres wykonywania zlecenia.
- Wzmocniony wymóg odnoszący się do kierowania i nadzoru nad zespołami wykonującymi zlecenie oraz przeglądu wykonywanej pracy, który koncentruje się na tym, co jest odpowiednie ze względu na rodzaj i okoliczności zleceń i zasobów przydzielonych lub udostępnionych zespołom wykonującym zlecenie.
- Nowy wymóg odnoszący się do stosowania przez zespoły wykonujące zlecenie odpowiedniego zawodowego osądu i, gdy ma to zastosowanie ze względu na rodzaj zlecenia, zawodowego sceptycyzmu.
- Wymogi dotyczące kontroli jakości wykonania zlecenia zostały zamieszczone w innym miejscu w MSZJ 1 i MSZJ 2 (zob. dalsze szczegółowe informacje w części dotyczącej określonych reakcji).

Następujące wymogi określone w dotychczasowym MSKJ 1 zostały ujęte w MSZJ 1 w następujący sposób:

- MSKJ 1 zawierał bardziej sprecyzowane wymogi w zakresie konsultacji, z których firma zobowiązana jest skorzystać, dotyczące posiadania zasobów umożliwiających takie konsultacje. SZJ firmy będzie nadal musiał uwzględniać posiadanie zasobów w celu wsparcia konsultacji poprzez element zasobów.
- MSKJ 1 zawierał bardziej sprecyzowane wymogi w zakresie konsultacji i rozbieżności opinii, związane z dokumentowaniem takich spraw. Kwestia dokumentacji jest uwzględniona poprzez wymogi oparte na zasadach, dotyczące dokumentowania spraw związanych z SZJ.

W mniejszej lub mniej złożonej firmie:

- Zespół wykonujący zlecenie może obejmować tylko partnera odpowiedzialnego za zlecenie (np. w przypadku osoby prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą). W takich przypadkach, cele jakości w zakresie kierowania, nadzoru i przeglądu mogą nie być stosowne. Podobnie, ryzyka jakości firmy związane z odpowiedzialnością partnera odpowiedzialnego za zlecenie za zarządzanie i zapewnianie jakości zlecenia oraz swoje wystarczające i odpowiednie zaangażowanie przez cały okres wykonywania zlecenia mogą być oszacowane jako stosunkowo niskie.
- Firma może nie posiadać personelu wewnętrznego, posiadającego kompetencje i możliwości w zakresie udzielania konsultacji. Firma może uznać, że wskazane jest skorzystanie z usług dostawcy usług dla celów uzyskania konsultacji w trudnych lub spornych sprawach.
- Posiadanie w firmie osób odpowiedzialnych za rozstrzyganie rozbieżności opinii może stanowić wyzwanie, ponieważ może prowadzić do konfliktu w firmie oraz personel może unikać zgłaszania takich rozbieżności bez strachu o konsekwencje. Firma może uznać, że wskazane jest skorzystanie z usług dostawcy usług dla celów zgłaszania i rozstrzygania rozbieżności opinii.

W jaki sposób firma uwzględnia stosowanie przez zespoły wykonujące zlecenie odpowiedniego zawodowego osądu oraz, gdy ma to zastosowanie ze względu na rodzaj zlecenia, zawodowego sceptycyzmu

Firma może zaprojektować i wdrożyć szereg reakcji odnoszących się do zawodowego osądu i zawodowego sceptycyzmu, powiązanych z innymi celami jakości określonymi w części dotyczącej wykonywania zlecenia, w tym reakcji dotyczących kierowania, nadzoru i przeglądu, konsultacji i rozbieżności opinii. Ponadto, wykonywanie kontroli jakości wykonania zlecenia stanowi jedną z reakcji zaprojektowanych i wdrożonych przez firmę w zakresie zawodowego osądu i zawodowego sceptycyzmu.

Pozostałe aspekty SZJ mogą również wspierać zespoły wykonujące zlecenie w stosowaniu odpowiedniego zawodowego osądu i zawodowego sceptycyzmu.

Przykłady pozostałych aspektów SZJ, które mogą wspierać zespoły wykonujące zlecenie w stosowaniu odpowiedniego zawodowego osądu i zawodowego sceptycyzmu

- Podejmowanie solidnych działań w celu utrwalenia kultury, która pokazuje zaangażowanie firmy w jakość.
- Przyjmowanie odpowiedzialności za jakość przez kierownictwo oraz wykazywanie zaangażowania kierownictwa w jakość poprzez działania i zachowania.
- Przydzielanie odpowiednich zasobów do zleceń, w tym zasobów ludzkich, technologicznych i finansowych (np. zespół wykonujący zlecenie może potrzebować zasobów w celu zaangażowania eksperta lub wizyt określonych lokalizacji).
- Opracowanie odpowiednich zasobów intelektualnych, w tym ostrzeżeń dla zespołów wykonujących zlecenie dotyczących okoliczności, które powodują konieczność zastosowania zawodowego osądu i zawodowego sceptycyzmu oraz wydawanie wytycznych dla zespołów wykonujących zlecenie dotyczących takich okoliczności.
- Zarządzanie przydzielaniem personelu do zleceń, w tym zapewnianie, że personel dysponuje odpowiednią ilością czasu, aby wykonać swoją pracę i swoje obowiązki.
- Dokonywanie odpowiednich osądów dotyczących akceptacji i kontynuacji zleceń, w tym rozważanie, czy firma posiada odpowiednie zasoby do wykonania zlecenia oraz czy firma dysponuje czasem w celu podjęcia zlecenia w kontekście innych zobowiązań firmy.
- Zapewnianie odpowiedniego szkolenia.

ZASOBY

Paragrafy MSZJ 1:
16(f), 16(m), 16(n), 16(v), 16(w), 32,
A13, A20–A21, A28 i A86-A108

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących zasobów:

- Nowe wymagania odnoszące się do zapotrzebowania na zasoby intelektualne i technologiczne umożliwiające działanie SZJ i wykonywanie zleceń.
- Rozszerzone wymagania w zakresie zasobów ludzkich, w szczególności:
 - Nowy wymóg posiadania zasobów ludzkich posiadających kompetencje i możliwości w zakresie wykonywania czynności lub obowiązków związanych z działaniem SZJ oraz przydzielania osób do wykonywania czynności w ramach SZJ;
 - Nowy wymóg odnoszący się do konieczności pozyskiwania osób z zasobów zewnętrznych (tj. sieci, innej firmy należącej do sieci lub dostawcy usług), w przypadku, gdy firma nie posiada personelu do obsługi SZJ lub wykonywania zleceń; oraz
 - Nowy wymóg odnoszący się do zaangażowania personelu w jakość, rozliczania personelu z jakości oraz wyrażanie uznania za zaangażowanie personelu w jakość poprzez terminowe oceny, wynagradzanie, przyznawanie awansu i innych świadczeń motywacyjnych.
- Nowy wymóg odnoszący się do dostawców usług, tj. dotyczący tego, że zasoby od dostawców usług są odpowiednie do wykorzystania w SZJ i wykonywania zleceń.

MSKJ 1 zawierał bardziej szczegółowe wymagania odnoszące się do partnera odpowiedzialnego za zlecenie, dotyczące określania i komunikowania obowiązków partnera odpowiedzialnego za zlecenie oraz komunikowania tożsamości i funkcji partnera odpowiedzialnego za zlecenie osobom sprawującym nadzór. Powyższe wymagania zostały ujęte w MSZJ 1 w następujący sposób:

- MSZJ 1 odnosi się do komunikacji z osobami sprawującymi nadzór poprzez:
 - Wymóg komunikowania się z osobami sprawującymi nadzór przy przeprowadzaniu badania sprawozdania finansowego jednostek notowanych na giełdzie w sprawie SZJ; oraz
 - Wymogi oparte na zasadach, odnoszące się do komunikacji zewnętrznej, w odpowiednich przypadkach.
- Element wykonywania zlecenia odnosi się do obowiązków zespołów wykonujących zlecenie oraz, w szczególności, zwraca uwagę na odpowiedzialność partnera odpowiedzialnego za zlecenie.

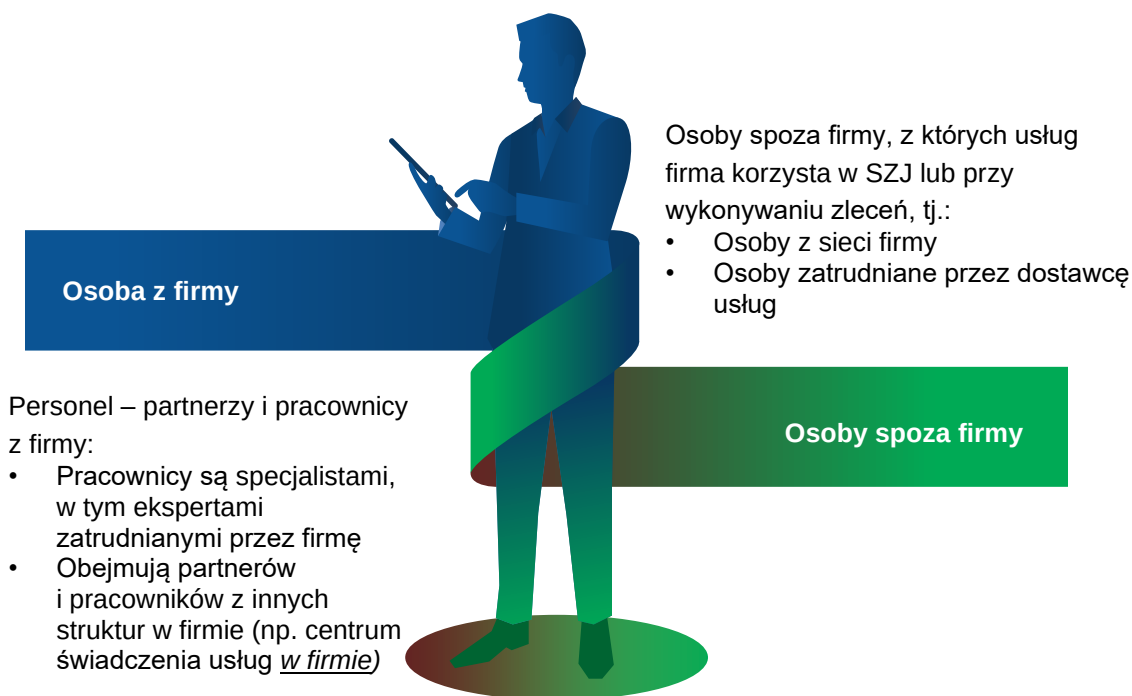
Element zasobów umożliwia zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ. Zgodnie z powyższym, wiele aspektów elementu zasobów może pokrywać się i wspierać inne elementy.

Zasoby finansowe również stanowią ważny aspekt SZJ oraz są potrzebne w celu pozyskania zasobów technologicznych, intelektualnych i ludzkich. Ze względu na fakt, iż kierownictwo ma duży wpływ na zarządzanie i przydzielanie zasobów finansowych, MSZJ 1 odnosi się do zasobów finansowych poprzez element ładu korporacyjnego i przywództwa.

Zasoby ludzkie: Jakie aspekty MSZJ 1 mają zastosowanie do personelu w porównaniu do innych osób spoza firmy?

Termin „zasoby ludzkie” użyty w MSZJ 1 obejmuje różne osoby, z których usług może korzystać firma w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń.

Osoby, z których usług firma korzysta w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń

Zespoły wykonujące zlecenie mogą obejmować osoby z firmy i spoza firmy (np. biegłych rewidentów części składowej grupy).

Termin „personel” użyty w MSZJ 1 odnosi się do osób z firmy.

Termin „osoba” lub „osoby” użyty w MSZJ 1 należy interpretować w kontekście, w jakim jest użyty. Termin ten może odnosić się do określonej osoby, określonej grupy osób lub do wszystkich zasobów ludzkich biorących udział w SZJ firmy lub wykonywaniu zleceń (tj. osób z firmy i spoza firmy).

Wymogi określone poniżej wskazują, w jaki sposób MSZJ 1 może, w niektórych przypadkach, mieć zastosowanie do wszystkich osób, z których usług firma korzysta w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń oraz, w innych przypadkach, mieć zastosowanie do niektórych takich osób:

Wszystkie osoby, z których usług firma korzysta w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń	Wyłącznie osoby z firmy (tj. personel)	Wyłącznie osoby spoza firmy, z których usług firma korzysta w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń
Przykłady wymogów mających zastosowanie - Par. 31: Obowiązki, kierowanie, nadzór oraz przegląd zespołu wykonującego zlecenie i jego pracy, stosowanie zawodowego osądu i rozbieżności opinii. - Par. 32(d): Przydzielanie członków zespołu wykonującego zlecenie i osób do wykonywania czynności w ramach SZJ. - Par. 33(c): Wymiana informacji pomiędzy firmą i zespołami wykonującymi zlecenie. - Par. 39: Osoby wykonujące działania monitorujące. - Par. 47: Komunikowanie spraw związanych z monitorowaniem i korygowaniem zespołom wykonującym zlecenie i innym osobom, którym przydzielono czynności w ramach SZJ.	Przykłady wymogów mających zastosowanie - Par. 28(a)(iii): Odpowiedzialność personelu za jakość związaną z wykonywaniem zleceń lub podejmowaniem działań w ramach systemu zarządzania jakością oraz oczekiwane zachowanie personelu. - Par. 29(a): Stosowne wymogi etyczne w kontekście firmy i jej personelu. - Par. 32(a): Zatrudnianie, rozwój i utrzymywanie personelu. - Par. 32(b): Zaangażowanie personelu w jakość. - Par. 33(b): Odpowiedzialność personelu za wymianę informacji. - Par. 34(b): Potwierdzenie przestrzegania wymogów niezależności.	Przykłady wymogów mających zastosowanie - Par. 29(b): Stosowne wymogi etyczne w kontekście innych stron, które podlegają stosownym wymogom etycznym mającym zastosowanie do firmy i jej zleceń. - Par. 32(c): Pozyskiwanie osób ze źródeł zewnętrznych.

Zasoby ludzkie: Sposób, w jaki firma odnosi się do osób spoza firmy w ramach swojego SZJ

Zgodnie z par. A27 MSZJ 1, jeżeli firma korzysta z usług osób spoza firmy w ramach SZJ lub przy wykonywaniu zleceń, może zaistnieć potrzeba zaprojektowania przez firmę różnych polityk lub procedur w celu uwzględnienia działań tych osób.

Przykład, w jaki sposób polityki lub procedury mające zastosowanie do personelu firmy mogą różnić się od polityk lub procedur mających zastosowanie do osób spoza firmy

Par. 32(d) odnosi się do przydzielania członków zespołu wykonującego zlecenie posiadających odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym dysponujących wystarczającą ilością czasu, aby spójnie wykonywać zlecenia spełniając wymogi jakości. Dotyczy to wszelkich osób spoza firmy wykonujących procedury na zleceniu.

Personel	Osoby spoza firmy
Polityki lub procedury projektowane i wdrażane przez firmę w odniesieniu do personelu odnoszą się zazwyczaj do: • Procesów i systemów koniecznych do śledzenia: ○ Zleceń i ich rozłożenia w czasie; ○ Personelu, w tym ich poziomu, szkoleń, doświadczenia i dni urlopu wypoczynkowego; ○ Zleceń, do których przydzielany jest personel; oraz ○ Całościowych portfolio klientów w odniesieniu do partnerów i członków personelu wyższego szczebla. • Sposobu, w jaki partner odpowiedzialny za zlecenie lub inny członek zespołu wykonującego zlecenie wyższego szczebla kieruje wnioskiem o przydzielenie personelu do zlecenia lub zmianę zapotrzebowania na personel na zleceniu.	Polityki lub procedury projektowane i wdrażane przez firmę w odniesieniu do osób spoza firmy odnoszą się zazwyczaj do: • Informacji potrzebnych od innej firmy należącej do sieci lub dostawcy usług, dotyczących osób przydzielonych do zlecenia (np. ich poziomu, szkolenia i doświadczenia); • Czynników, jakie należy rozważyć przy ustalaniu, czy osoby przydzielone przez inną firmę należącą do sieci lub dostawcę usług posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości (oraz czas) do wykonania przydzielonej pracy; oraz • Sposobu, w jaki należy rozstrzygać obawy dotyczące kompetencji i możliwości członków zespołu wykonującego zlecenie. Ze względu na relacje z inną firmą należącą do sieci lub dostawcą usług, jakie prawdopodobnie będą mieć miejsce na poziomie zlecenia, firma może wskazać, że polityki lub procedury określone powyżej są wdrażane przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie.

Zasoby ludzkie: Biegli rewidentzi części składowej grupy

Biegli rewidentzi części składowej grupy mogą być angażowani w następujący sposób:

- Klient lub kierownictwo części składowej grupy może wskazać biegłego rewidenta części składowej grupy (np. biegły rewident części składowej grupy mógł zostać wskazany do wykonania badania sprawozdania finansowego części składowej grupy z powodów ustawowych, regulacyjnych lub innych).
- Firma lub partner odpowiedzialny za zlecenie, w imieniu firmy, może poszukiwać biegłego rewidenta części składowej grupy, tj.:
 - Firma może zidentyfikować potrzebę zaangażowania biegłego rewidenta części składowej grupy przy podejmowaniu decyzji o akceptacji lub kontynuacji zlecenia; lub
 - Partner odpowiedzialny za zlecenie może zidentyfikować potrzebę zaangażowania biegłego rewidenta części składowej grupy przy planowaniu i wykonywaniu zlecenia badania grupy oraz polityki lub procedury firmy mogą wskazywać, że partner odpowiedzialny za zlecenie poszukuje biegłego rewidenta części składowej grupy w imieniu firmy.

Niezależnie od sposobu zidentyfikowania lub zaangażowania biegłego rewidenta części składowej grupy, firma ponosi odpowiedzialność za ustalenie, że:

- Zasoby (tj. osoby) od biegłego rewidenta części składowej grupy są odpowiednie do wykorzystania; oraz
- Osoby przydzielone do części składowej grupy posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym dysponują wystarczającą ilością czasu, aby spójnie wykonać zlecenie spełniające wymogi jakości.

MSZJ 1 odnosi się do odpowiedniości biegłych rewidentów części składowej grupy oraz ich kompetencji i możliwości poprzez następujące wymogi:

Biegli rewidentzi części składowej grupy z tej samej sieci, do której należy firma:

- *Par. 32(d) MSZJ 1*
- *Par. 48-52 MSZJ 1 (wymogi sieci lub usługi sieciowe)*

Przykład, w jaki sposób wymogi mogą być stosowane w praktyce do biegłych rewidentów części składowej grupy z tej samej sieci

Sieć posiada wymogi, które:

- Powodują, że SZJ w firmach należących do sieci posiadają w znacznym stopniu wspólne cechy; oraz
- Określają kryteria, które należy spełnić, aby osoba została przydzielona do

Biegli rewidentzi części składowej grupy spoza sieci, do której należy firma, bądź firma nie należy do sieci:

- *Par. 32(d) MSZJ 1*
- *Par. 32(h) MSZJ 1 (dostawca usług)*

Przykład, w jaki sposób wymogi mogą być stosowane w praktyce do biegłych rewidentów części składowej grupy spoza sieci, do której należy firma

Firma ustala polityki lub procedury, które:

- Określają informacje, które muszą zostać uzyskane przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie i które dotyczą:
 - Innej firmy wskazanej jako biegły rewident części składowej grupy, na przykład jej

wykonywania pracy w części składowej grupy, w przypadku, gdy inna firma należąca do sieci jest biegłym rewidentem grupy. Kryteria te obejmują kompetencje i możliwości, które należy posiadać, aby osoba mogła zostać przydzielona do wykonywania pracy w części składowej grupy.

Firma:

- Rozumie wymogi sieci określone powyżej.
- Ustala polityki lub procedury, które wymagają od zespołów wykonujących zlecenie potwierdzenia u biegłego rewidenta części składowej grupy (tj. innej firmy należącej do sieci), że osoby przydzielone do wykonywania pracy w części składowej grupy spełniają określone kryteria wymogów sieci.
- Ustala polityki lub procedury, które wymagają od zespołów wykonujących zlecenie potwierdzenia, czy osoby przydzielone do wykonywania pracy w części składowej grupy muszą spełniać jakiegokolwiek dodatkowe wymogi, aby były odpowiednie do skorzystania z ich usług na zleceniu oraz czy osoby te posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości.
- Rozważa informacje otrzymane od sieci, dotyczące całłościowych wyników działań monitorujących sieci mających zastosowanie we wszystkich firmach należących do sieci oraz czy informacje te wskazują, że osoby przydzielone przez inne firmy należące do sieci mogą nie być odpowiednie do skorzystania z ich usług przy zleceniach badania grupy wykonywanych przez firmę.
- Komunikuje zespołom wykonującym zlecenie informacje uzyskane od sieci o całłościowych wynikach działań monitorujących sieci w firmach należących do sieci.
- Ustala polityki lub procedury odnoszące się

doświadczenia w branży, reputacji na rynku, wcześniejszej współpracy z inną firmą oraz informacji dostępnych publicznie, dotyczących wyników postępowań wyjaśniających prowadzonych przez organy regulacyjne; oraz

- Kompetencji i możliwości osób przydzielonych przez inną firmę do wykonywania pracy w części składowej grupy.

Polityki lub procedury mogą również określać sposób uzyskiwania informacji (np. o udzielenie informacji dotyczących kompetencji i możliwości osób można zwrócić się poprzez instrukcje dotyczące badania grupy).

- Określają kryteria, które partner odpowiedzialny za zlecenie musi rozważyć przy ustalaniu, czy:
 - Inna firma jest odpowiednia, aby skorzystać z jej usług przy wykonywaniu pracy w części składowej grupy; oraz
 - Osoby przydzielone przez inną firmę do wykonywania pracy w części składowej grupy posiadają odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym dysponują wystarczającą ilością czasu, aby wykonać pracę spełniającą wymogi jakości.
- Odnoszą się do sposobu, w jaki partner odpowiedzialny za zlecenie powinien odnieść się do okoliczności, w których inna firma nie jest odpowiednia, aby skorzystać z jej usług lub gdy przydzielone osoby nie posiadają odpowiednich kompetencji i możliwości, w tym wystarczającej ilości czasu, w tym:
 - Zobowiązują partnera odpowiedzialnego za zlecenie do poinformowania o sprawie firmy, innej firmy, osób sprawujących nadzór jednostki lub kierownictwa części składowej grupy; oraz
 - Jeżeli sprawa nie może zostać rozstrzygnięta, zobowiązują partnera odpowiedzialnego za zlecenie do zgłoszenia wniosku o zapewnienie dodatkowych zasobów lub zwiększenie

do okoliczności, w których partner odpowiedzialny za zlecenie ma wątpliwości dotyczące wykonywania pracy w części składowej grupy przez inną firmę należącą do sieci bądź kompetencji i możliwości osób przydzielonych do wykonywania pracy, w tym:

- Zobowiązuje partnera odpowiedzialnego za zlecenie do poinformowania o sprawie firmy, innej firmy należącej do sieci, osób sprawujących nadzór jednostki lub kierownictwa części składowej grupy; oraz
- Jeżeli sprawa nie może zostać rozstrzygnięta, zapewnia dodatkowe zasoby lub zobowiązuje partnera odpowiedzialnego za zlecenie do zwiększenia kierowania, nadzoru i przeglądu pracy wykonywanej w części składowej grupy.

kierowania, nadzoru i przeglądu pracy wykonywanej w części składowej grupy.

 MSB 220 (zmieniony) dotyczy odpowiedzialności partnera odpowiedzialnego za ustalenie, że zespołowi wykonującemu zlecenie zostały przydzielone lub udostępnione wystarczające i odpowiednie zasoby do wykonania zlecenia w odpowiednim terminie. W przypadku badania sprawozdania finansowego grupy, biegli rewidentzi części składowej grupy należą do zespołu wykonującego zlecenie, w związku z tym postanowienia MSB 220 (zmienionego) mają zastosowanie również do biegłych rewidentów części składowej grupy.

MSB 600⁸ odnosi się do szczególnych rozważań w zakresie badania sprawozdań finansowych grupy oraz zawiera wymogi i materiał dotyczący zastosowania, odnoszące się do obowiązków biegłego rewidenta grupy przy angażowaniu biegłych rewidentów części składowej grupy.

Zasoby technologiczne: Zakres zasobów technologicznych w ramach MSZJ 1

Nie wszystkie zasoby technologiczne wykorzystywane przez firmę są objęte zakresem MSZJ 1. Zasoby technologiczne mogą służyć wielu celom w firmie, a niektóre z nich mogą być niezwiązane z SZJ. Par. A99 MSZJ 1 wskazuje, że następujące zasoby technologiczne są stosowne dla celów MSZJ 1:

⁸ MSB 600, *Szczególne rozważania – Badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych (w tym praca biegłych rewidentów części składowych grupy)*

Zasoby technologiczne wykorzystywane przy projektowaniu, wdrażaniu lub działaniu SZJ	Zasoby technologiczne wykorzystywane przez zespoły wykonujące zlecenie podczas wykonywania zleceń	Zasoby technologiczne niezbędne do skutecznego działania aplikacji IT
Przykłady: • Aplikacje IT do monitorowania niezależności oraz akceptacji i kontynuacji relacji z klientem. • Aplikacje IT wykorzystywane do monitorowania SZJ. • Aplikacje IT do rejestrowania czasu oraz śledzenia przerw w wykonywaniu pracy przez personel. • Aplikacje IT do wspierania szkoleń i ocen wyników personelu. • Aplikacje IT do sporządzania budżetu (planowania i alokowania zasobów finansowych). • Aplikacje IT do przechowywania i prowadzenia dokumentacji zlecenia. • Aplikacje IT do rejestrowania i śledzenia konsultacji.	Przykłady: • Aplikacje IT wykorzystywane do sporządzania i gromadzenia dokumentacji zlecenia. • Aplikacje IT wykorzystywane w odniesieniu do zasobów intelektualnych (np. aplikacje IT zawierające podręczniki dotyczące polityki i metodykę). • Aplikacje IT wykorzystywane jako zautomatyzowane narzędzia i techniki, w tym do korzystania z programu Excel i makr w programie Excel.	Przykłady: • Systemy operacyjne i bazy danych wspierające aplikacje IT wykorzystywane w działaniu SZJ lub przy wykonywaniu zleceń. • Sprzęt komputerowy wspierający działanie aplikacji IT (np. systemy sieciowe i sprzęt komputerowy użytkowników, taki jak laptopy). • Systemy IT służące do zarządzania dostępem do systemu operacyjnego i aplikacji IT (tj. aplikacje z hasłem).

i Materiały dotyczące zastosowania zawarte w par. A99 MSZJ 1 zawierają przykłady ilustrujące, w jaki sposób stosowne zasoby technologiczne mogą różnić się w przypadku mniej złożonej firmy i bardziej złożonej firmy.

Zasoby mogą tworzyć warunki, zdarzenia, okoliczności, działania lub zaniechania, które mogą skutkować powstaniem ryzyk jakości. W związku z powyższym, przy identyfikowaniu i oszacowaniu ryzyk jakości zgodnie z par. 25(a) MSZJ 1, firma jest zobowiązana do zrozumienia zasobów firmy.

Poniżej przedstawione zostały przykłady warunków, zdarzeń, okoliczności, działań lub zaniechań związanych z zasobami technologicznymi, które mogą skutkować powstaniem ryzyk jakości w innych elementach:

- Zespoły wykonujące zlecenie mogą polegać w niewłaściwy sposób na aplikacjach IT oraz aplikacje IT mogą przetwarzać dane w niewłaściwy sposób, przetwarzając niewłaściwe dane lub jedno i drugie. Powyższe może skutkować powstaniem ryzyk jakości związanych z wykonywaniem zlecenia, w szczególności w odniesieniu do stosowania odpowiedniego zawodowego sceptycyzmu.
- Naruszenia bezpieczeństwa mogą prowadzić do nieuprawnionego dostępu do danych klientów. Powyższe może skutkować powstaniem ryzyk jakości związanych ze stosownymi wymogami etycznymi, tj. naruszeniami poufności informacji.

Zasoby technologiczne: Korzystanie przez zespoły wykonujące zlecenie z zautomatyzowanych narzędzi i technik (ZNT)

Zespoły wykonujące zlecenie mogą korzystać ze ZNT przy wykonywaniu procedur badania na zleceniu. W niektórych przypadkach, ZNT mogą być zapewniane lub zatwierdzane przez firmę, w innych przypadkach ZNT mogą być pozyskiwane przez zespół wykonujący zlecenie. W obu przypadkach, SZJ firmy musi odnosić się do odpowiedzialności ZNT, nawet jeżeli są one pozyskiwane przez zespół wykonujący zlecenie. Na przykład, par. A101 MSZJ 1 wyjaśnia, że firma może:

- W szczególności zabronić używania ZNT lub funkcji ZNT do czasu, gdy zostanie ustalone, że działają one odpowiednio i zostaną zatwierdzone do użytku przez firmę.
- Ustalić polityki lub procedury dotyczące okoliczności, w których zespół wykonujący zlecenie korzysta z ZNT, które nie zostały zatwierdzone przez firmę, w tym polityki lub procedury wymagające od zespołu wykonującego zlecenie ustalenia, czy ZNT są odpowiednie do użycia przed użyciem ich na zleceniu w drodze rozważenia określonych spraw (np. wprowadzanie danych, sposobu działania ZNT lub tego, czy dane wyjściowe ZNT osiągają cel, do którego są przeznaczone, itp.).

IAASB opracowała [Material for Auditors Regarding Documentation When Using ATTNon-Authoritative Support](#) (Materiały dla biegłych rewidentów dotyczące dokumentacji, w przypadku korzystania ze wsparcia niezatwierdzonych ZNT).

Powyższe wytyczne wskazują, jaki wpływ na dokumentację zlecenia może mieć sytuacja, w której firma zatwierdziła ZNT oraz w sytuacji, gdy ZNT nie były przedmiotem procesu zatwierdzenia przez firmę.

IAASB opracowała również [Non-Authoritative Support Material Related to the Risk of Overreliance on Technology when Using ATT and Information Produced by the Entity's Systems](#) (Niewiążące materiały wspierające związane z nadmiernym poleganiem na

technologii przy korzystaniu z ZNT oraz informacji wygenerowanych przez systemy jednostki).

Powyższe wytyczne wskazują, w jaki sposób firmy mogą pomóc zespołom wykonującym zlecenie w odniesieniu się do stroniczości związanej z automatyzacją oraz ryzykiem nadmiernego polegania przy korzystaniu z ZNT.

Dostawcy usług: Zakres dostawców usług w ramach MSZJ 1

MSZJ 1 uznaje, że firma może nie posiadać wszystkich wewnętrznych, potrzebnych zasobów i w związku z powyższym może korzystać z dostawców usług. Zasoby od dostawców usług, zgodnie z definicją, obejmują zasoby technologiczne, intelektualne lub ludzkie, wykorzystywane przez firmę w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń. Powyższe obejmuje korzystanie z zasobów ludzkich (np. biegłych rewidentów części składowej grupy) z innych firm **nienależących** do sieci firmy.

 Par. A105 MSZJ 1 zawiera przykłady zasobów od dostawców usług.

Firma nie może zlecać swojego SZJ lub odpowiedzialności za SZJ podmiotom zewnętrznym; zamiast tego, zasoby od dostawców usług pomagają firmie w spełnianiu wymogów MSZJ 1. W rezultacie, korzystając z zasobów od dostawców usług, firma ponosi odpowiedzialność za zapewnienie, że zasoby są odpowiednie do wykorzystania w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń.

Dostawca usług może zostać zaangażowany przez firmę lub zespół wykonujący zlecenie. Mogą również wystąpić sytuacje, w których dostawca usług zostaje zaangażowany przez inną stronę (np. w przypadku biegłego rewidenta części składowej grupy z innej firmy nienależącej do sieci firmy, zaangażowanego przez kierownictwo części składowej grupy). We wszystkich przypadkach, SZJ firmy musi odnosić się do odpowiedzialności dostawcy usług, nawet jeżeli został on zaangażowany przez zespół wykonujący zlecenie lub inną stronę. Na przykład, w przypadku, gdy dostawca usług został zaangażowany przez zespół wykonujący zlecenie, firma może ustalić polityki lub procedury określające sprawy, jakie zespół wykonujący zlecenie powinien rozważyć przy angażowaniu dostawcy usług.

Jeżeli firma korzysta z zasobów (technologicznych, intelektualnych lub ludzkich) z sieci firmy (tj. z sieci, innej firmy należącej do sieci bądź innej struktury lub organizacji z sieci firmy), takie zasoby nie są uznawane za zasoby od dostawców usług. Zamiast tego, takie zasoby są uwzględniane w ramach przestrzegania par. 48-52 MSZJ 1 (tj. obowiązki firmy przy korzystaniu z wymogów sieci lub usług sieciowych).

Dostawcy usług: Rozważania dotyczące różnych ryzyk jakości i skalowalności

Firma może korzystać z wielu zasobów od dostawców usług w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń. Mogą istnieć różne rodzaje ryzyk jakości związanych z zasobami od dostawców usług oraz przyczyny oszacowania ryzyk jakości. W rezultacie, mogą istnieć różne rodzaje, rozłożenie w czasie i zakresy reakcji firmy na ryzyka jakości związane z tym, czy zasoby od dostawców usług są odpowiednie do wykorzystania. Należy zaznaczyć, że w niektórych przypadkach firma może ustalić, że nie istnieje ryzyko jakości związane z niektórymi zasobami od dostawców usług, w którym to przypadku może nie istnieć potrzeba zaprojektowania i wdrożenia przez firmę reakcji związanych z takimi zasobami.

Przykłady czynników, które mogą mieć wpływ na ryzyka jakości związane z zasobami od dostawców usług, wpływające na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres reakcji firmy

Przykłady czynników	Przykłady, w jaki sposób czynniki wpływają na ryzyka jakości
Rodzaj zasobu	Przy korzystaniu z zasobu technologicznego od dostawcy usług, ryzyka jakości mogą obejmować: • Brak odpowiednich aktualizacji aplikacji i IT, co powoduje, że staje się ona zawodna lub nienadająca się do użytku, a w związku z tym nieodpowiednia do wykorzystania w SZJ firmy lub przy wykonywaniu zleceń. • Dostęp do danych klienta, w szczególności w przypadku, gdy dane są przechowywane w bazie danych zarządzanej i obsługiwanej przez dostawcę usług, co może skutkować naruszeniami poufności. Przy korzystaniu z zasobów ludzkich od dostawcy usług, ryzyka jakości mogą obejmować: • Brak odpowiednich kompetencji i możliwości do wykonania czynności, do której osoba została zaangażowana, co skutkuje brakiem odpowiedniości takiej osoby do wykonywania usług w ramach SZJ firmy lub przy wykonywaniu zleceń. • Zmiany osób przydzielonych przez dostawcę usług (np. ze względu na zmianę przydziału) w czasie wykonywania czynności, do której osoby te zostały przydzielone, oraz brak stosowności przydzielenia nowych osób ze względu na brak ciągłości lub doświadczenia związanego z taką czynnością.
Obowiązki firmy w zakresie podejmowania dalszych działań przy korzystaniu z zasobu	• Firma korzysta z aplikacji IT od dostawcy usług, stanowiącej gotowy pakiet. Aplikacja IT jest utrzymywana przez dostawcę usług. Dostawca usług rozpowszechnia aktualizacje w sposób automatyczny a firma otrzymuje automatyczne powiadomienie o konieczności zainstalowania aktualizacji. W takim przypadku, ponieważ firma posiada stosunkowo niewiele obowiązków związanych z aplikacją informacyjną IT, ryzyka jakości mogą być związane z: ○ Tym, czy aplikacja IT jest odpowiednia do celu, w jakim będzie wykorzystywana; ○ Tym, czy dostawca usług zapewnia niezbędne aktualizacje; oraz

	○ Ryzykiem niezainstalowania automatycznych aktualizacji przez firmę. • Firma korzysta z aplikacji IT od dostawcy usług. Chociaż aplikacja IT stanowi gotowy pakiet i jest utrzymywana przez dostawcę usług, firma bazuje na aplikacjach tworzonych na zamówienie, umożliwiającym firmie dokonanie integracji aplikacji IT z innymi aplikacjami IT. Ponadto, istnieje szereg obowiązków po stronie firmy związanych z korzystaniem z aplikacji IT, w tym: ○ Przechowywanie danych specyficznych dla firmy w bazach danych i utrzymywanie tych danych; oraz ○ Wybór różnych opcji związanych z funkcjonalnością aplikacji IT, co wymaga okresowego przeglądu z uwagi na fakt, iż funkcjonalności mogą ulec zmianie po zaktualizowaniu aplikacji IT przez dostawcę usług. W takim przypadku, oprócz ryzyk jakości opisanych w przykładzie powyżej, polegających na tym, czy aplikacja IT jest odpowiednia do celu, w jakim będzie wykorzystywana; oraz ryzyk jakości związanych z aktualizacjami, firma może również zidentyfikować ryzyka jakości związane z: ○ Aplikacjami tworzonymi na zamówienie, które nie działają prawidłowo; ○ Niewłaściwym przechowywaniem i utrzymywaniem danych specyficznych dla firmy; oraz ○ Brakiem odpowiedniości wybranych opcji funkcjonalności.
--	---

Dostawcy usług: Uzyskiwanie informacji od dostawców usług

Par. A107 MSZJ 1 wyjaśnia, że przy ustalaniu, czy zasób od dostawcy usług jest odpowiedni do wykorzystania w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń, firma może uzyskać informacje dotyczące dostawcy usług i zapewnianego przez niego zasobu z kilku źródeł. Często może istnieć potrzeba uzyskania takich informacji bezpośrednio od dostawcy usług.

W okolicznościach, gdy dostawca usług nie przekazuje informacji potrzebnych firmie a firma nie jest w stanie uzyskać alternatywnych informacji, aby upewnić się, że dostawca usług jest odpowiedni do wykorzystania jego zasobów w SZJ lub przy wykonywaniu zleceń, może zaistnieć potrzeba skorzystania przez firmę z zasobów alternatywnego dostawcy usług. W niektórych przypadkach, firma może być zobowiązana do korzystania z zasobów dostawcy usług oraz jeżeli firma nie jest w stanie upewnić się co do tego, że dany zasób jest odpowiedni, może zaistnieć potrzeba podjęcia przez firmę innych działań, aby odpowiednio zareagować na sytuację.

Przykłady okoliczności, w których firma jest zobowiązana do korzystania z zasobów dostawcy usług oraz działań, jakie może podjąć firma, jeżeli firma nie jest w stanie upewnić się, że dany zasób jest odpowiedni do wykorzystania

Przykłady okoliczności	Przykłady działań, jakie może podjąć firma
Sieć wymaga od firmy korzystania z określonej, zewnętrznej aplikacji IT opracowanej przez dostawcę oprogramowania. Dostawca oprogramowania prowadzi dystrybucję aplikacji IT za pośrednictwem regionalnych dystrybutorów oraz, w związku z tym, firma ponosi odpowiedzialność za pozyskanie aplikacji IT bezpośrednio od regionalnego dystrybutora oraz negocjowanie warunków umowy z takim dystrybutorem. Zgodnie z powyższym, dostawca oprogramowania jest dostawcą usług w kontekście firmy a firma musi odnieść się do tego, czy aplikacja IT jest odpowiednia do wykorzystania. Firma zwróciła się do regionalnego dystrybutora o przekazanie informacji, aby pomóc sobie w rozważeniu, czy aplikacja IT jest odpowiednia do wykorzystania, jednakże regionalny dystrybutor nie odpowiedział na zapytania firmy.	Firma może dalej omówić sprawę z siecią i zwrócić się do sieci o uzyskanie niezbędnych informacji od globalnego biura głównego dostawcy oprogramowania. Ponadto, firma może zidentyfikować bardziej szczegółowe ryzyka jakości związane z korzystaniem z określonej aplikacji IT i zareagować bardziej bezpośrednio na takie ryzyka jakości. Na przykład, firma może wskazać, że istnieje ryzyko dokonywania niektórych obliczeń w niewłaściwy sposób przez aplikację IT oraz wdrożyć polityki lub procedury wymagające od zespołów wykonujących zlecenie ponownego wykonania obliczeń wykonanych przez aplikację IT.

Mogą wystąpić przypadki, w których dostawca usług przekazuje firmie sprawozdanie atestacyjne dotyczące opisu i projektu kontroli dostawcy usług nad zasobem oraz, w niektórych przypadkach, może ono również zawierać zapewnienie dotyczące skuteczności działania takich kontroli. Jednakże dla celów MSZJ 1, przekazanie sprawozdania atestacyjnego przez dostawcę usług nie jest wymagane.

INFORMACJE I KOMUNIKACJA
**Paragrafy MSZJ 1:
33, A109-A115**

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących informacji i komunikacji.

- Nowy element w MSZJ 1.
- Nowe i rozszerzone wymagania dotyczące uzyskiwania, generowania lub wykorzystywania informacji oraz przekazywania informacji, aby umożliwić zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ. Nowe wymagania odnoszą się do:
 - Systemu informacyjnego firmy.
 - Kultury firmy w kontekście informacji i komunikacji (tj. uznającej i wzmacniającej odpowiedzialność personelu za wymianę informacji z firmą oraz między sobą).
 - Wymiany informacji pomiędzy firmą i zespołami wykonującymi zlecenie (Uwaga: Jest to rozszerzenie w stosunku do MSKJ 1, który wymaga od firmy komunikowania polityk i procedur firmy personelowi).
 - Przekazywania informacji w ramach sieci firmy oraz dostawcom usług.
 - Przekazywania informacji na zewnątrz w związku z SZJ, tj. w przypadkach, gdy jest to wymagane przez przepisy prawa, regulacje lub standardy zawodowe lub w celu wsparcia zrozumienia przez strony trzecie SZJ.

MSKJ 1 zawierał wymagania związane z komunikacją, określone w niektórych elementach standardu, na przykład komunikacja w związku ze sprawami niezależności oraz przekazywanie informacji o obowiązkach partnera odpowiedzialnego za zlecenie. Element informacji i komunikacji w MSZJ 1 odnosi się do potrzeby takiej komunikacji poprzez wymagania oparte na zasadach, wprowadzone w elemencie informacji i komunikacji.

Element informacji i komunikacja umożliwia zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ. W związku z powyższym, wiele aspektów elementu informacji i komunikacja może pokrywać się z innymi elementami.

Pozostałe aspekty MSZJ 1 obejmują określone wymogi w zakresie informacji i komunikacji, w tym te określone w par. 22, 34(e), 46–47 i 51 MSZJ 1.

System informacyjny

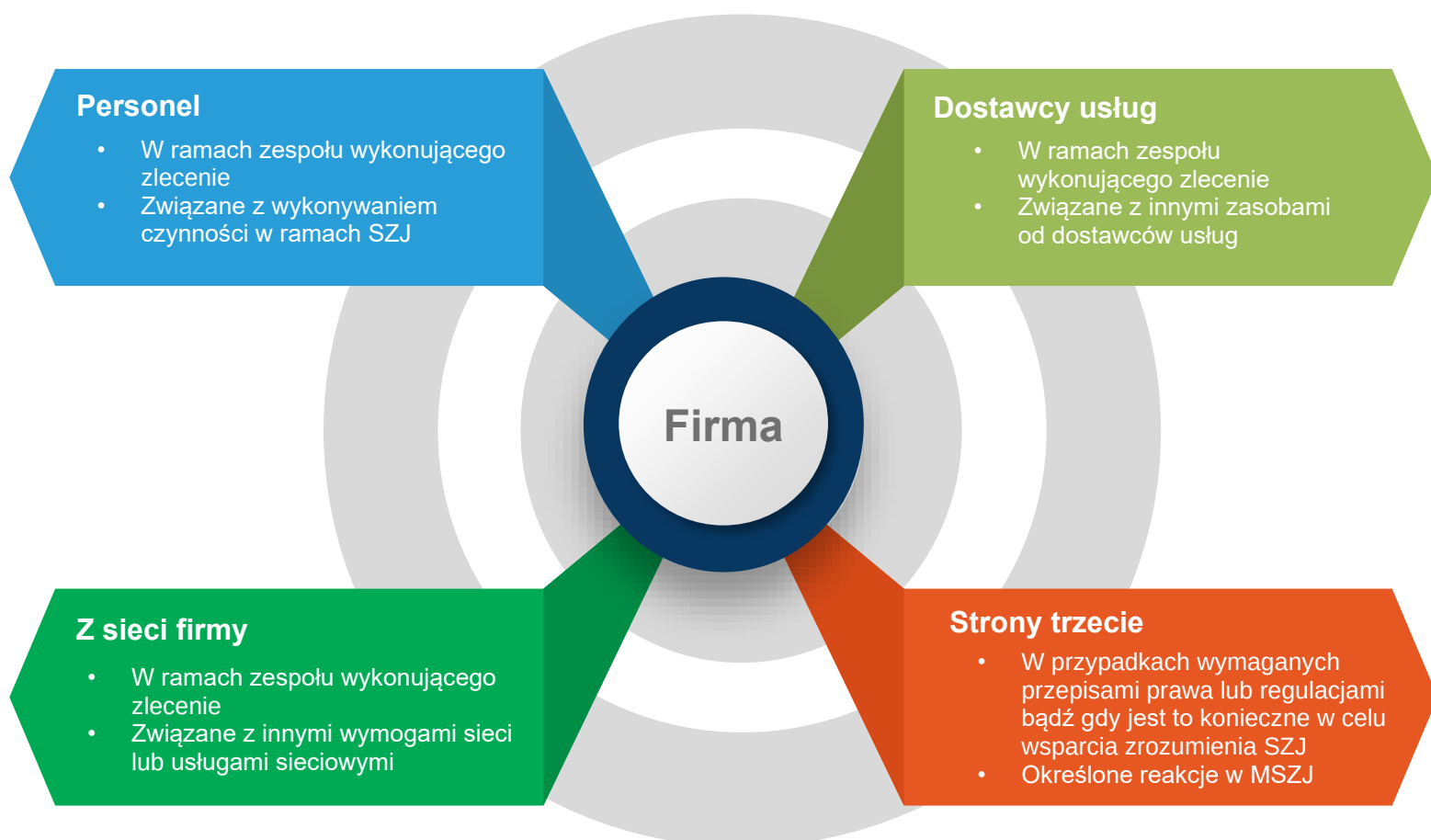
MSZJ 1 wymaga od firmy ustalenia celu jakości związanego z systemem informacyjnym firmy. MSZJ 1 wyjaśnia, że system informacyjny może obejmować korzystanie z podręcznika lub elementów IT.

Chociaż jest to nowy wymóg w MSZJ 1, prawdopodobne jest, że firma posiada już systemy informacyjne w ramach swoich istniejących systemów kontroli jakości. Wdrażając MSZJ 1, firma może rozważyć, w jaki sposób istniejący system informacyjny identyfikuje, przechwytuje, przetwarza i utrzymuje informacje.

i Par. A111 MSZJ 1 zawiera przykład skalowalności, ilustrujący, w jaki sposób system informacyjny może zostać zaprojektowany w mniej złożonej firmie.

Różne strony, którym firma przekazuje i z którymi wymienia informacje

Skuteczna dwustronna komunikacja jest niezbędna do działania SZJ i wykonywania zleceń. MSZJ 1 uznaje, że istnieją różne strony, którym firma przekazuje i z którymi wymienia informacje. Przekazywane informacje oraz obowiązki osób w zakresie ich przekazywania różnią się w zależności od funkcji wykonywanej przez takie osoby w kontekście SZJ firmy lub wykonywania zleceń.

MSZJ 1 dotyczy:

- Ogólnej odpowiedzialności personelu za komunikację.
- Wymiany informacji pomiędzy firmą i zespołami wykonującymi zlecenie. W tym kontekście, zespoły wykonujące zlecenie obejmują personel i wszystkie osoby z sieci firmy lub od dostawcy usług, które są częścią zespołu wykonującego zlecenie. Sposób, w jaki firma wymienia informacje z osobami z sieci firmy lub od dostawcy usług może różnić się od sposobu, w jaki firma wymienia informacje ze swoim personelem. Na przykład, komunikacja firmy z biegłymi rewidentami

i Par. A112 MSZJ 1 zawiera przykłady komunikacji pomiędzy firmą, personelem i zespołami wykonującymi zlecenie.
Par. A113 zawiera przykład informacji uzyskiwanych przez firmę z sieci firmy.

części składowej grupy z sieci firmy lub od dostawcy usług może odbywać się za pośrednictwem biegłego rewidenta grupy.

- Wymiany informacji pomiędzy firmą i personelem wykonującym czynności w ramach SZJ.
- Przekazywania informacji w ramach sieci firmy lub dostawcom usług w kontekście wymogów sieci lub usług sieciowych bądź zasobów od dostawców usług.
- Komunikacji z innymi stronami trzecimi.

Istnieje szereg metod, z których może skorzystać firma w celu przekazywania informacji, na przykład ustnie, bezpośrednie komunikowanie się, podręczniki polityk lub procedur, newslettery, ostrzeżenia, wiadomości elektroniczne, intranet lub inne aplikacje webowe, szkolenia, prezentacje, media społecznościowe lub webcasty. Określając najbardziej odpowiednie metody i częstotliwość komunikacji, firma może wziąć pod uwagę szereg czynników, w tym:

- Odbiorców, do których kierowana jest komunikacja; oraz
- Rodzaj i pilność przekazywanych informacji.

W niektórych przypadkach, firma może stwierdzić, że konieczne jest przekazanie tych samych informacji różnymi metodami, aby osiągnąć cel komunikacji. W takich przypadkach istotna jest spójność przekazywanych informacji.

W przypadku mniejszej lub mniej złożonej firmy, komunikowanie się może być bardziej nieformalne i osiągnięte poprzez bezpośrednie rozmowy z personelem i zespołami wykonującymi zlecenie. MSZJ 1 nie wymaga formalnego dokumentowania całości komunikacji i nie jest to często praktykowane. Firma będzie nadal musiała dokumentować komunikację w zakresie niezbędnym, aby uwzględnić wymogi dotyczące dokumentacji, określone w par. 57-59 MSZJ 1.

Paragrafy MSZJ 1:
34(e), A124-A132

Komunikacja ze stronami trzecimi

Firma może komunikować się z różnymi stronami. Komunikacja zewnętrzna związana z SZJ firmy może obejmować sprawozdanie z przejrzystości lub sprawozdanie z jakości badania, bezpośrednie rozmowy ze stronami trzecimi, w tym bezpośrednie rozmowy z regulatorami i instytucjami nadzoru nad biegłymi rewidentami bądź kierownictwem i osobami sprawującymi nadzór klientów, oraz informacje zamieszczane na stronie internetowej firmy lub udostępniane w mediach społecznościowych.

MSZJ 1 uwzględnia komunikację ze stronami trzecimi poprzez:

- Cel jakości związany z komunikacją ze stronami trzecimi określony w par. 33(d)(ii); oraz
- Określoną reakcję wskazaną w par. 34(e) MSZJ 1.

i Par. A125 MSZJ 1 zawiera przykłady stron trzecich, które mogą wykorzystywać informacje o systemie zarządzania jakością firmy.

Uwaga: Komunikacji z siecią firmy lub z dostawcami usług dotyczy par. 33(d)(i) MSZJ 1.

Wymogi określone w MSZJ 1, dotyczące komunikacji ze stronami trzecimi (innymi niż sieci i dostawcy usług) zostały podsumowane w następujący sposób:

Kiedy komunikacja ze stronami trzecimi jest wymagana lub odpowiednia?	Z kim odbywa się komunikacja?	Co jest przekazywane?	W jaki sposób jest to przekazywane?
Przepisy prawa, regulacje lub standardy zawodowe wymagają komunikacji zewnętrznej	Komunikacja ze stroną trzecią wskazaną przepisami prawa, regulacjami lub zawodowymi standardami	Przekazywanie informacji wskazanych przepisami prawa, regulacjami lub zawodowymi standardami	Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres wskazane przepisami prawa, regulacjami lub zawodowymi standardami
Firma wykonuje badania sprawozdań finansowych jednostek notowanych na giełdzie	Komunikacja z osobami sprawującymi nadzór jednostki	Przekazywanie informacji na temat sposobu, w jaki SZJ wspiera konsekwentne wykonywanie zleceń spełniających wymogi jakości (Polityki lub procedury ustanowione zgodnie z par. 34(e)(iii))	Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres wskazane przez firmę (Polityki lub procedury ustanowione zgodnie z par. 34(e)(iii))
Komunikacja jest potrzebna, aby wesprzeć zrozumienie SZJ przez strony trzecie	Komunikacja ze stroną trzecią wskazaną przez firmę (Polityki lub procedury ustanowione zgodnie z par. 34(e)(ii))	Przekazywanie informacji wskazanych przez firmę (Polityki lub procedury ustanowione zgodnie z par. 34(e)(iii))	Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres wskazane przez firmę (Polityki lub procedury ustanowione zgodnie z par. 34(e)(iii))

Celem wymogów określonych w MSZJ 1 jest promowanie wymiany wartościowych i wnikliwych informacji dotyczących SZJ z interesariuszami firmy, w najbardziej odpowiedni sposób. W rezultacie, nawet jeżeli nie istnieją wymogi określone w przepisach prawa, regulacjach lub standardach zawodowych, dotyczące komunikacji zewnętrznej lub gdy firma nie wykonuje badania sprawozdań finansowych jednostek notowanych na giełdzie, oczekuje się, że firma ustali, co najmniej, czy wskazane jest komunikowanie się ze stronami trzecimi w sprawie SZJ.

W przypadku mniejszej firmy, przy opracowywaniu swoich polityk lub procedur, firma może zidentyfikować ograniczone przypadki, w których komunikacja ze stronami trzecimi jest wskazana. Na przykład, firma może komunikować się z osobami sprawującymi nadzór jednostki w przypadku, gdy dokonano ustaleń dotyczących określonego zlecenia.

i MSZJ 1 zawiera rozległe wytyczne i przykłady związane z komunikacją zewnętrzną.

- Par. A126 opisuje sprawy, o których mogą być informowane strony trzecie.
- Par. A130 wyjaśnia sprawy, które mogą wpływać na ustalenia firmy dotyczącego tego, w jakich przypadkach odpowiednie jest przekazywanie informacji stronom trzecim.
- Par. A131 wyjaśnia, jakie atrybuty może wziąć pod uwagę firma podczas przygotowywania informacji przekazywanych stronom trzecim.
- Par. A132 zawiera przykłady formy komunikacji ze stronami trzecimi.

Przepisy prawa, regulacje lub zawodowe standardy obowiązujące w danym systemie prawnym mogą wymagać od firmy sporządzania sprawozdania z przejrzystości lub sprawozdania z jakości badania, w którym to przypadku firma będzie musiała spełnić takie wymogi. MSZJ 1 nie wymaga od firmy sporządzania sprawozdania z przejrzystości lub sprawozdania z jakości badania. Par. A132 MSZJ 1 wskazuje, że sprawozdanie z przejrzystości lub sprawozdanie z jakości badania stanowi przykład formy komunikacji ze stronami trzecimi.

OKREŚLONE REAKCJE

Paragrafy MSZJ 1:
16(d), 16(e), 34, A116-A137

Jak wyjaśniono w ramach procesu oszacowania ryzyka przez firmę, MSZJ 1 zawiera pewne określone reakcje, które firma zobowiązana jest zaprojektować i wdrożyć. Określone reakcje nie mają charakteru kompleksowego i nie odnoszą się w pełni do wszystkich ryzyk jakości. Niektóre z określonych reakcji są związane ze sprawami, o których mowa w dotychczasowym MSKJ 1.

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie nowych wymogów określonych w MSZJ 1 oraz wymogów dotyczących spraw w dotychczasowym standardzie:

- Nowe wymogi odnoszące się do komunikacji ze stronami trzecimi (zob. część dotycząca informacji i komunikacji, aby uzyskać dodatkowe informacje).
- Wzmocniono wymogi:
 - Polityki lub procedury dotyczące tego, które zlecenia wymagają wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia.
 - Polityki lub procedury dotyczące zagrożeń dla przestrzegania stosownych wymogów etycznych oraz naruszeń stosownych wymogów etycznych dotyczą wszystkich stosownych wymogów etycznych (dotychczasowy MSKJ 1 koncentruje się na niezależności). Ponadto, wymogi zostały dostosowane do Kodeksu IESBA, w szczególności w odniesieniu do aktualizacji Kodeksu IESBA dotyczących zabezpieczeń ([safeguards](#)).
 - Wymóg dotyczący potwierdzenia przestrzegania wymogów niezależności został dostosowany tak, aby odnosić się do wymogów niezależności, w miejsce polityk lub procedur firmy dotyczących niezależności.
 - Polityki lub procedury dotyczące skarg i zarzutów są podobne do dotychczasowego MSKJ 1, z zastrzeżeniem większego

Następujące wymogi określone w dotychczasowym MSKJ 1 zostały ujęte w MSZJ 1 w następujący sposób:

- MSKJ 1 zawierał wymogi dotyczące odpowiednich kwalifikacji kontrolera jakości wykonania zlecenia oraz wykonania i udokumentowania kontroli jakości wykonania zlecenia. Wymogi te są teraz określone w MSZJ 2.
- MSKJ 1 zawierał określone wymogi dotyczące słabości zidentyfikowanych na skutek skarg i zarzutów. Powyższe zostało uwzględnione w ramach procesu monitorowania i korygowania.

Części niniejszej publikacji dotyczące elementu stosownych wymogów etycznych oraz elementu akceptacji i kontynuacji wyjaśniają również wymogi określone w MSKJ 1, które zostały ujęte w innych częściach MSZJ 1.

ukierunkowania na przyjmowanie, dochodzenie i rozstrzyganie skarg i zarzutów.

- Polityki lub procedury dotyczące określonych spraw związanych z akceptacją i kontynuacją zlecenia zostały doprecyzowane i rozszerzone, aby wymagać od firmy również uwzględnienia okoliczności, w których firma jest zobowiązana z mocy prawa lub regulacji do akceptacji relacji z klientem lub określonego zlecenia.

Kontrole jakości wykonania zlecenia

Kontrole jakości wykonania zlecenia stanowią reakcje na ryzyka jakości na poziomie firmy. Kontrola jakości wykonania zlecenia jest podejmowana na poziomie zlecenia przez kontrolera jakości wykonania zlecenia w imieniu firmy. Wymogi dotyczące kontroli jakości wykonania zlecenia są zawarte w MSZJ 1 i MSZJ 2:

→ Zob. [IAASB's first time implementation guide for engagement quality reviews](#) (przewodnik IAASB dotyczący wdrożenia kontroli jakości wykonania zlecenia po raz pierwszy).

MSZJ 1 wymaga od firmy ustalenia polityk lub procedur, które:

- Odnoszą się do kontroli jakości wykonania zlecenia zgodnie z MSZJ 2; oraz
- Wymagają wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia w odniesieniu do określonych zleceń.

MSZJ 2 dotyczy:

- Kryteriów, jakie musi spełnić osoba, aby posiadać odpowiednie wymogi kwalifikacyjne do wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia oraz powołania kontrolerów jakości wykonania zlecenia; oraz
- Wykonywania i dokumentowania kontroli.

Co to oznacza?

Oczekuje się, że firma ustali polityki lub procedury, które dotyczą:

- Tego, które zlecenia wymagają wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia. Polityki lub procedury muszą uwzględniać zakres zleceń określonych w MSZJ 1.
- Kryteriów wymogów kwalifikacyjnych, jakie musi spełnić osoba, do wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia oraz powołania kontrolera jakości wykonania zlecenia. Polityki lub procedury muszą również spełniać wymogi kwalifikacyjne określone w MSZJ 2 oraz wymogi dotyczące

powołania kontrolera.

- Wykonywania i dokumentowania kontroli jakości wykonania zlecenia. Polityki lub procedury muszą być również zgodne z wymogami dotyczącymi wykonywania i dokumentowania określonymi w MSZJ 2.

Par. A136 MSZJ 1 wskazuje, że w niektórych przypadkach, firma może ustalić, że nie istnieją żadne badania sprawozdań finansowych lub inne zlecenia wymagające wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia. Należy zwrócić uwagę na to, że wymóg określony w MSZJ 1, dotyczący polityk lub procedur odnoszących się do kontroli jakości wykonania zlecenia, będzie nadal mieć zastosowanie do firmy. Jednakże, rodzaj i okoliczności zleceń wykonywanych przez firmę mogą nie wymagać kontroli jakości wykonania zlecenia zgodnie z politykami lub procedurami firmy.

Firma może zaprojektować i wdrożyć inne rodzaje przeglądów zlecenia w ramach reakcji na ryzyka jakości, inne niż kontrole jakości wykonania zlecenia. Na przykład, w odniesieniu do kwalifikujących się zleceń badania, firma może wymagać kontroli dalszych procedur badania wykonywanych przez zespół wykonujący zlecenie w ramach reakcji na znaczące ryzyka lub kontroli określonych spraw przez osoby z firmy posiadające specjalistyczną wiedzę merytoryczną. W niektórych przypadkach tego rodzaju przeglądy zlecenia mogą być przeprowadzane dodatkowo do kontroli jakości wykonania zlecenia.

Skargi i zarzuty

MSZJ 1 nie określa, kto powinien przyjmować, wyjaśniać i rozstrzygać skargi i zarzuty. Jednakże, zastosowanie mają wymogi dotyczące zasobów, określone w par. 32(c) i 32(e). Oznacza to, że osoba przydzielona do otrzymywania, wyjaśniania i rozstrzygania skarg i zarzutów musi posiadać odpowiednie kompetencje i możliwości, w tym wystarczającą ilość czasu, aby pełnić taką funkcję. W przypadku, gdy firma nie posiada personelu z odpowiednimi kompetencjami i możliwościami w celu pełnienia powyższej funkcji, firma będzie musiała pozyskać osobę z zewnątrz.

Odpowiednie kompetencje i możliwości w celu pełnienia funkcji osoby odpowiedzialnej za otrzymywanie, wyjaśnianie i rozstrzyganie skarg i zarzutów mogą obejmować posiadanie:

- Doświadczenia, wiedzy i odpowiedniego umocowania w firmie; oraz
- Bezpośredniej linii komunikacji z osobą (lub grupą osób), która ponosi ostateczną odpowiedzialność i jest rozliczana z SZJ.

PROCES MONITOROWANIA I KORYGOWANIA**Paragrafy MSZJ 1:**
16(a), 16(h), 35–47, A10–A12,
A15-A17 i A138-A174

Celem procesu monitorowania i korygowania jest:

- Monitorowanie SZJ tak, aby zapewnić firmie stosowne, wiarygodne i aktualne informacje na temat zaprojektowania, wdrożenia i działania SZJ.
- Podejmowanie odpowiednich działań w odpowiedzi na zidentyfikowane słabości, tak aby były one korygowane w odpowiednim czasie oraz aby zapobiegać ich ponownemu wystąpieniu. Podejmowanie odpowiednich działań może również obejmować, w przypadkach, gdy jest to konieczne, korygowanie ustaleń dotyczących zleceń, gdy okazuje się, że pominięto procedury na trwającym lub zakończonym zleceniu lub wydane sprawozdanie było niewłaściwe.

Monitorowanie i korygowanie umożliwia proaktywną i ciągłą poprawę jakości zlecenia oraz SZJ. Identyfikowanie i korygowanie słabości ma charakter konstruktywny i stanowi niezbędną część skutecznego SZJ.

Proces monitorowania i korygowania został znacząco wzmocniony w stosunku do dotychczasowego MSKJ 1, w tym w zakresie:

- Nowego ukierunkowania na monitorowanie SZJ jako całości;
- Nowych ramowych założeń dotyczących oceny ustaleń i identyfikowania słabości, oraz oceny zidentyfikowanych słabości; oraz
- Bardziej solidnego korygowania.

Wymogi dotyczące informowania o sprawach związanych z monitorowaniem i korygowaniem są podobne do tych określonych w dotychczasowym MSKJ 1.

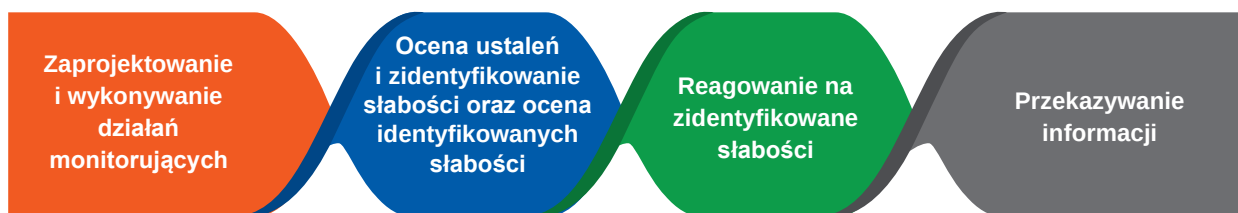
Jak mogą być wykorzystywane informacje dotyczące zaprojektowania, wdrożenia i działania SZJ oraz słabości

Informacje dotyczące zaprojektowania, wdrożenia i działania SZJ firmy, w tym dotyczące słabości i działań naprawczych, mogą być wykorzystywane przez:

- Kierownictwo firmy w rocznej ocenie SZJ.
- Firmę lub osoby, którym przydzielono czynności w ramach SZJ, dla celów proaktywnej i ciągłej poprawy jakości zlecenia i SZJ. Powyższe osoby obejmują kontrolerów jakości wykonania zlecenia, którzy mogą wykorzystywać takie informacje jako podstawę do wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia.
- Partnerów odpowiedzialnych za zlecenie w celu zarządzania i zapewniania jakości zlecenia.

Różne aspekty procesu monitorowania i korygowania

Proces monitorowania i korygowania może zostać podzielony na cztery aspekty:

Jak wyjaśniono bardziej szczegółowo w dalszych częściach niniejszego dokumentu, zaprojektowanie procesu monitorowania i korygowania będzie różnić się w zależności od wielu czynników, w tym od zaprojektowania innych aspektów SZJ oraz charakteru i okoliczności firmy.

Proces monitorowania i korygowania jest w zamierzeniu procesem nieliniowym, którego działanie jest dynamiczne i iteratywne.

Przykład, w jaki sposób proces monitorowania i korygowania jest dynamiczny i iteracyjny

Przy ocenie ustaleń dotyczących rejestrowania przez personel posiadanego przez nich interesu finansowego w aplikacji IT firmy dotyczącej niezależności, stwierdza się, że działania monitorujące nie odnosiły się do funkcjonowania samej aplikacji IT dotyczącej niezależności, w tym kontroli dostępu do aplikacji IT, sposobu jej zaprogramowania, sposobu zarządzania zmianami programowania oraz sposobu przechowywania i utrzymywania danych ujętych w aplikacji IT. W związku z powyższym, firma ustala, że konieczne są dalsze działania monitorujące w zakresie aplikacji IT dotyczącej niezależności w celu zapewnienia całościowego spojrzenia na skuteczność reakcji firmy odnoszących się do niezależności.

Zaprojektowanie i wykonywanie działań monitorujących

Paragrafy MSZJ 1:
36-39, A139-A156

Co monitoruje firma

Firma monitoruje SZJ jako całość. Powyższe może obejmować monitorowanie:

- W jaki sposób obowiązki są przydzielane kierownictwu oraz czy spełnione zostały wymogi MSZJ 1.
- Zaprojektowanie i działanie procesu oszacowania ryzyka przez firmę, tj. w jaki sposób firma ustala cele jakości, identyfikuje i oszacowuje ryzyka jakości, projektuje i wdraża reakcje oraz identyfikuje informacje związane ze zmianami charakteru i okoliczności firmy i wykonywanych przez nią zleceń, które mogą mieć wpływ na cele jakości, ryzyka jakości lub reakcje.
- Wdrożenie i działanie reakcji, w tym to, czy działają we właściwy sposób zgodnie z tym, jak zostały zaprojektowane, oraz czy skutecznie odnoszą się do powiązanych ryzyk jakości.
- Czy proces monitorowania i korygowania firmy osiąga zamierzony cel.
- Sposobu, w jaki firma odniosła się do wymogów sieci lub usług sieciowych oraz tego czy przestrzega wymogów MSZJ 1.
- Oceny SZJ przez kierownictwo oraz tego czy kierownictwo spełniło wymogi MSZJ 1.

W jaki sposób firma monitoruje SZJ

Firma projektuje i wykonuje działania monitorujące, dostosowane do firmy. Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres działań monitorujących podlegają dostosowaniu przy uwzględnieniu szeregu czynników określonych w MSZJ 1. Poniżej przedstawione zostały czynniki, których uwzględnienia przez firmę wymaga MSZJ 1, wraz z przykładami ilustrującymi, w jaki sposób dany czynnik może wpływać na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres działań monitorujących.

Przyczyny, dla których oszacowano, że istnieją ryzyka jakości

Przykład

Firma posiada ryzyko jakości związane z niezapewnianiem przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie wystarczającego kierowania, nadzoru i kontroli. Oszacowanie ryzyka jakości jest wyższe w przypadku niektórych kategorii zleceń, takich jak badania sprawozdań finansowych grupy i badania sprawozdań finansowych jednostek notowanych na giełdzie. Jedną z reakcji zaprojektowanych przez firmę na takie ryzyko jakości jest zautomatyzowane narzędzie, które śledzi czas poświęcony przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie na zlecenia przez cały okres wykonywania zlecenia, w stosunku do przewidywanych średnich wartości. Narzędzie wysyła ostrzeżenie partnerowi odpowiedzialnemu za zlecenie niezależnie od momentu w okresie trwania zlecenia, jeżeli wykryje, że poświęcana ilość czasu jest zbyt mała.

Monitorując narzędzie, firma otrzymuje raport z ostrzeżeń i podejmuje dalsze działania na wybranych zleceniach, aby ustalić, w jaki sposób partner odpowiedzialny za zlecenie zareagował na ostrzeżenie. Wybór firmy (tj. zakres działania monitorującego) jest ukierunkowany na zlecenia, w których oszacowanie ryzyka jakości było wyższe (np. badania sprawozdań finansowych i badania sprawozdań finansowych jednostek notowanych na giełdzie).

Projekt reakcji

Przykład

Korzystając z tego samego przykładu, który został opisany powyżej, działania monitorujące firmy obejmują ustalenie, czy przewidywane średnie wartości wykorzystywane przez narzędzie są odpowiednie. Dokonując powyższego, firma korzysta z usług eksperta IT, aby sprawdzić, czy dane z karty czasu pracy zostały odpowiednio przeniesione do narzędzia oraz czy algorytmy narzędzia służące do ustalania przewidywanych średnich wartości pozostają odpowiednie (rodzaj działania monitorującego). Ekspert IT przeprowadza taką ocenę co roku (rozłożenie w czasie działania monitorującego).

Projekt procesu oszacowania ryzyka przez firmę oraz procesu monitorowania i korygowania

Przykłady

- *Monitorowanie procesu oszacowania ryzyka przez firmę:* W ramach procesu oszacowania ryzyka przez firmę, w firmie funkcjonuje komitet, który spotyka się co kwartał, aby omówić zmiany w firmie i jej otoczeniu oraz to, w jaki sposób takie zmiany mogą wpłynąć na SZJ, w szczególności czy istnieją nowe ryzyka jakości i czy konieczne są reakcje odnoszące się do takich ryzyk. Rodzaj działań monitorujących firmy może obejmować obserwowanie spotkania komitetu oraz zrozumienie informacji wykorzystywanych przez komitet w celu zidentyfikowania zmian w firmie i jej otoczeniu.
- *Monitorowanie procesu monitorowania i korygowania:* Firma jest małą firmą, w związku z tym zaangażowała dostawcę usług do wykonywania działań monitorujących firmy. Dostawca usług wykonuje działania monitorujące co kwartał oraz przedstawia wyniki osobie lub grupie osób, która ponosi odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania. Rodzaj monitorowania przez firmę projekt, wdrożenie i funkcjonowanie działań monitorujących może obejmować:
 - Rozważenie przez firmę czy działania monitorujące, których wykonywanie zlecono dostawcy usług, zapewniają odpowiednie informacje dotyczące SZJ;
 - Rozważenie przez firmę tego, czy dostawca usług jest odpowiedni;
 - Dokonanie przez firmę przeglądu informacji przekazanych przez dostawcę usług, aby ustalić, czy dostawca usług wykonał działania monitorujące zgodnie z instrukcjami firmy; oraz
 - Skierowanie przez firmę zapytania do dostawcy usług dotyczącego wniosków lub zaleceń dostawcy usług, które zwiększyłyby skuteczność projektu działań monitorujących firmy.

Zmiany w systemie zarządzania jakością

Przykład

Firma wdraża nową aplikację IT, aby zarządzać procesem akceptacji i kontynuacji relacji z klientem i zleceń. Firma ustala, że musi podjąć działania monitorujące, aby ustalić, czy aplikacja IT działa zgodnie ze swoim przeznaczeniem oraz osiąga cel, do którego została przeznaczona, w ciągu trzech miesięcy od uruchomienia nowej aplikacji IT (rozłożenie w czasie działania monitorującego).

Poprzednie działania monitorujące

Przykłady

Poprzednie działania monitorujące podkreślają obszary zainteresowania: Wyniki poprzedniej rocznej inspekcji zakończonych zleceń, przeprowadzonej przez firmę, wskazały, że zespoły wykonujące zlecenie nie dysponowały odpowiednią ilością czasu, aby wykonać zlecenia, co stanowiło zidentyfikowaną słabość, która została uznana za ważną i rozległą. Firma podjęła szereg działań w celu skorygowania słabości, w tym zatrudniła dodatkowych pracowników i przeprowadziła obowiązkowe szkolenie z zarządzania projektami dla pracowników wyższego szczebla i partnerów. Ze względu na wagę i rozległość słabości, firma ściśle i na bieżąco monitoruje (rozłożenie w czasie działania monitorującego) przydzielanie pracowników do zleceń oraz odbywa regularne spotkania (rodzaj i rozłożenie w czasie działania monitorującego) z pracownikami wyższego szczebla i partnerami w celu omówienia sposobu wdrażania wyników szkolenia z zakresu zarządzania projektami.

Działania monitorujące nie były podejmowane przez długi okres: Firma posiada aplikację IT w zakresie kart czasu pracy, z której korzysta od wielu lat i w której nie wprowadzono żadnych zmian. W pierwszym roku, w którym firma nabyła aplikację IT, działania monitorujące firmy sprawdzały, że aplikacja IT działała zgodnie ze swoim przeznaczeniem. Od czasu, gdy aplikacja IT podlegała monitorowaniu po raz ostatni, upłynęło wiele lat, w związku z czym firma identyfikuje konieczność wykonania nowych działań monitorujących w odniesieniu do aplikacji IT (rozłożenie w czasie działania monitorującego).

Inne stosowne informacje - skargi/zarzuty, inspekcje zewnętrzne, dostawcy usług**Przykład**

Firma otrzymuje anonimową skargę zgłoszoną wewnętrznie, dotyczącą nieprzestrzegania przez partnera odpowiedzialnego za zlecenie polityk lub procedur firmy dotyczących nieprzestrzegania przepisów prawa i regulacji, w przypadku, gdy zidentyfikowano przypadek nieprzestrzegania przepisów prawa i regulacji przez kierownictwo klienta. Firma podejmuje działania następcze w związku ze skargą i podejmuje działania dotyczące niezgodności zgodnie ze stosownymi wymogami etycznymi. Ze względu na fakt, iż partner odpowiedzialny za zlecenie nie przestrzegał polityk lub procedur, przy wyborze partnerów odpowiedzialnych za zlecenie do przeprowadzenia inspekcji zakończonych zleceń, firma wybiera partnera odpowiedzialnego za zlecenie, którego dotyczyła skarga (zakres działania monitorującego).

Przykłady innych spraw, które mogą mieć również wpływ na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres działań monitorujących:

Wielkość, struktura i organizacja firmy	Zaangażowanie sieci firmy w działania monitorujące	Zasoby, które firma zamierza wykorzystać, aby umożliwić działania monitorujące
Przykład Firma jest dużą firmą prowadzącą działalność w licznych lokalizacjach. W związku z powyższym, firma posiada dedykowany zespół personelu, który wykonuje działania monitorujące firmy. Ponieważ jest zespół dedykowany monitorowaniu, wiele działań zaprojektowanych jest jako bieżące działania monitorujące wykonywane w regularnych odstępach przez cały rok.	Przykład Sieć firmy podejmuje coroczne monitorowanie zleceń i różnych aspektów SZJ. W bieżącym przeglądzie, sieć była ukierunkowana na reakcje firmy odnoszące się do niezależności. Firma rozważa rodzaj i zakres działań monitorujących sieci w zakresie niezależności przy ustalaniu rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu własnych działań monitorujących firmy w zakresie niezależności.	Przykład Firma angażuje dostawcę usług do wykonywania działań monitorujących zgodnie z instrukcjami firmy. Ze względu na to, że dostawca usług nie jest zaangażowany przez firmę w pełnym wymiarze czasu pracy, wiele działań monitorujących jest zaprojektowanych przez firmę w taki sposób, że są podejmowane co kwartał (tj. stanowią działania okresowe).

Bieżące i okresowe działania monitorujące

Bieżące działania monitorujące mogą być bardziej odpowiednie w niektórych okolicznościach, podczas gdy okresowe działania monitorujące są bardziej odpowiednie w innych okolicznościach. Połączenie bieżących i okresowych działań monitorujących może umożliwić skuteczne monitorowanie jako całość.

Bieżące działania monitorujące <i>Czynności rutynowe, wbudowane w procesy firmy i wykonywane w czasie rzeczywistym, reagujące na zmieniające się warunki</i>	Okresowe działania monitorujące <i>Czynności wykonywane w pewnych odstępach</i>
Przykład Aplikacja IT firmy w zakresie niezależności generuje różne raporty miesięczne, które podlegają przeglądowi wykonywanemu przez osobę, której przydzielono odpowiedzialność operacyjną za przestrzeganie wymogów niezależności. Osoba ta wykorzystuje raport do identyfikowania rozbieżności i niezgodności z politykami lub procedurami firmy dotyczącymi niezależności.	Przykład Inspekcja zakończonych zleceń lub dokumentacji szkoleniowej w celu ustalenia, czy personel odbył wymagane szkolenie.

Rodzaje działań monitorujących, w tym inspekcja zakończonych zleceń

Inspekcje zakończonych zleceń stanowią jedno z działań monitorujących wykonywanych przez firmę. Ich wykonywania wymaga MSZJ 1. Inspekcje zakończonych zleceń, pomimo tego, że są ukierunkowane na zlecenia, zapewniają firmie informacje o SZJ. Na przykład, wyniki inspekcji mogą zapewniać informacje dotyczące:

- Tego, czy istnieją ryzyka jakości, które nie zostały zidentyfikowane przez firmę, lub czy konieczne może być zmodyfikowanie oszacowania ryzyk jakości;
- Tego, czy zespoły wykonujące zlecenie wdrożyły polityki lub procedury firmy (tj. reakcje) zgodnie z tym, jak zostały zaprojektowane, oraz czy reakcje są skuteczne w zakresie odnoszenia się do ryzyk jakości;
- Tego, czy konieczne są modyfikacje projektu polityki lub procedury firmy (tj. reakcji) w oparciu o wdrożenie polityk lub procedur firmy przez zespoły wykonujące zlecenie;
- Jakości zleceń oraz kultury i stosunku do jakości;
- Tego, czy partnerzy odpowiedzialni za zlecenie wykonali swój ogólny obowiązek w zakresie zarządzania i zapewnienia jakości na zleceniach, do których ich przydzielono; oraz
- Działań zespołów wykonujących zlecenie dających pozytywne rezultaty, które mogą zapewnić firmie pomysły dotyczące sposobu dalszego ulepszania lub wzmacniania SZJ.

Istnieje małe prawdopodobieństwo, że same inspekcje zakończonych zleceń zapewnią firmie wystarczające i terminowe informacje dotyczące zaprojektowania, wdrożenia i działania SZJ, tj. firma będzie prawdopodobnie potrzebować połączenia działań monitorujących, aby osiągnąć cel procesu monitorowania i korygowania.

Przykłady innych rodzajów działań monitorujących

- Inspekcje trwających zleceń.
- Rozmowy z personelem firmy lub przeprowadzanie formalnych ankiet, aby zrozumieć, w jaki sposób personel postrzega kulturę firmy.
- Rozważenie spójności komunikatów i wiadomości przekazywanych przez kierownictwo oraz tego, czy odzwierciedlają one wartości firmy i są odpowiednio ukierunkowane na jakości.
- Sprawdzanie i ocena aplikacji IT wykorzystywanych dla celów funkcji związanych z SZJ, takich jak systemy niezależności lub zautomatyzowane narzędzia wykorzystywane do badania sprawozdań finansowych.
- Zautomatyzowane ostrzeżenia, na przykład automatyczne zawiadomienia w przypadku niestosowania polityk.
- Inspekcja dokumentacji i umów wspierających angażowanie dostawców usług, aby ustalić, czy należy rozważyć, czy wskazane jest skorzystanie z usług danego dostawcy usług.
- Sprawdzanie danych dotyczących obecności na szkoleniach.
- Inspekcja danych dotyczących czasu pracy w zakresie liczby godzin pracy partnerów odpowiedzialnych za zlecenie i innego personelu wyższego szczebla oraz oszacowanie, czy taka liczba jest wystarczająca.

W niektórych przypadkach, reakcja na ryzyko jakości może zostać pomyłona z lub może wydawać się podobna do działania monitorującego. Na przykład, inspekcje trwających zleceń (które stanowią działanie monitorujące) mogą zostać pomyłone z przeglądami zleceń, których celem jest zapobieganie wystąpieniu ryzyka jakości (które stanowią reakcję).

Dlaczego inspekcja zleceń stanowi działanie monitorujące?

Celem inspekcji zleceń jest ocena, czy polityki lub procedury (tj. reakcje) lub inne aspekty SZJ są zaprojektowane, wdrożone i działają w zamierzony sposób.

Kiedy przegląd zlecenia stanowi reakcję?

Reakcje mają na celu zapobieganie ryzyku jakości bądź wykrywanie i korygowanie niepowodzeń lub braków SZJ, skutkujących wystąpieniem ryzyka jakości. Na przykład, celem kontroli jakości wykonania zlecenia jest ocena osądów zespołu wykonującego zlecenie przed wydaniem sprawozdania ze zlecenia bądź firma może wykonywać, przed wydaniem sprawozdania ze zlecenia, przeglądy sprawozdania finansowego i dokumentacji zlecenia w odniesieniu do niektórych zleceń, aby ustalić, czy sprawozdanie finansowe wydaje się odpowiednie.

W jaki sposób firma dokonuje rozróżnienia?

Przy projektowaniu SZJ, firma ustala, jaki jest rodzaj działania (tj. czy stanowi ono reakcję, czy działanie monitorujące), w oparciu o cel działania, jaki ma zostać osiągnięty. Na przykład:

- Jeżeli firma ustanawia politykę, która wymaga, aby przy zleceniach stosowano lub aby zlecenia podlegały pewnej procedurze w celu zapobieżenia wystąpieniu ryzyka jakości,

wówczas polityka stanowi prawdopodobnie reakcję (np. metodyka firmy wymaga, aby zlecenia spełniały pewne kryteria, aby mogły podlegać przeglądowi przed wydaniem sprawozdania ze zlecenia, w celu pomocy przy ustalaniu, czy sprawozdanie ze zlecenia jest odpowiednie przed jego wydaniem).

- Jeżeli firma zaprojektuje działanie mające na celu zbieranie informacji o realizacji polityk lub procedur, aby określić ich skuteczność, wówczas takie działanie stanowi prawdopodobnie działanie monitorujące (np. inspekcje zleceń obejmujące ustalenie, czy zlecenia spełniające kryteria w zakresie przeglądu przed wydaniem sprawozdania ze zlecenia zostały odpowiednio poddane takiemu przeglądowi oraz czy wydane sprawozdania były odpowiednie w danych okolicznościach).

Inspekcja zakończonych zleceń: Wybór zakończonych zleceń do celów inspekcji

Inspekcja zakończonych zleceń jest ukierunkowana na wybór połączenia zleceń i partnerów odpowiedzialnych za zlecenie:

- **Zlecenia** mogą być wybierane na podstawie związanych z nimi ryzyk. Na przykład, firma może ustalić, że badania sprawozdań finansowych jednostek notowanych na giełdzie lub zlecenia wykonywane w pewnych branżach muszą podlegać inspekcji częściej niż inne zlecenia.
- **Partnerzy odpowiedzialni za zlecenie** mogą podlegać inspekcji z przyczyn związanych z danym partnerem. Na przykład, firma może dokonywać wyboru partnerów odpowiedzialnych za zlecenie na podstawie tego, jak dużo czasu upłynęło od ostatniej inspekcji przeprowadzonej w odniesieniu do partnera odpowiedzialnego za zlecenie, wyników poprzednich inspekcji przeprowadzonych w odniesieniu do partnera odpowiedzialnego za zlecenie lub doświadczenia partnera odpowiedzialnego za zlecenie.

i Par. A151 MSZJ 1 zawiera przykłady wskazujące, w jaki sposób czynniki mające wpływ na zaprojektowanie działań monitorujących mogą wpływać na wybór zakończonych zleceń lub partnerów odpowiedzialnych za zlecenie do celów inspekcji.

i Par. A153 MSZJ 1 zawiera przykład ilustrujący, w jaki sposób firma może ustalić i zastosować cykliczny wybór partnerów odpowiedzialnych za zlecenie. Powyższy przykład wskazuje przypadki, w których konieczne może być dokonywanie przez firmę bardziej proaktywnego i częstszego wyboru partnera odpowiedzialnego za zlecenie oraz przypadki, w których wskazane może być odłożenie w czasie wyboru partnera odpowiedzialnego za zlecenie.

Zamiarem standardu jest, aby firma dokonywała ustaleń, które zlecenia lub których partnerów odpowiedzialnych za zlecenie należy wybrać przy uwzględnieniu trzech powiązanych ze sobą rozważań:

Czynniki mające wpływ na projekt wszystkich działań monitorujących Czynniki, w tym te opisane powyżej: • Przyczyny, dla których dokonano oszacowania ryzyk jakości. • Zmiany w SZJ. • Wyniki poprzednich działań monitorujących oraz to, czy działania naprawcze dotyczące poprzednio zidentyfikowanych słabości były skuteczne. • Inne stosowne informacje, w tym skargi i zarzuty, informacje z inspekcji zewnętrznych oraz informacje od dostawców usług.	Inne działania monitorujące podejmowane przez firmę W zależności od rodzaju i zakresu innych działań monitorujących i wyników takich działań, mogą mieć one wpływ na: • To, które zakończone zlecenia wybrać do inspekcji. • To, których partnerów odpowiedzialnych za zlecenie wybrać do inspekcji. • To, jak często wybierać partnera odpowiedzialnego za zlecenie do inspekcji. • To, które aspekty zlecenia rozważać, wykonując inspekcję.	Cykliczny wybór partnerów odpowiedzialnych za zlecenie Cykliczny wybór partnera odpowiedzialnego za zlecenie ustala firma i może być on różny w zależności od szeregu czynników, w tym: • Rodzajów zleceń wykonywanych przez firmę. • Wielkości firmy i liczby partnerów odpowiedzialnych za zlecenie. • Innych działań monitorujących wykonywanych przez firmę. Firma może ustalić, że wskazane jest określenie różnych cyklicznych okresów dla partnerów odpowiedzialnych za zlecenie, którzy wykonują badania sprawozdań finansowych oraz dla partnerów odpowiedzialnych za zlecenie, którzy nie wykonują takich badań.
--	--	--

W jaki sposób inspekcja zakończonych zleceń jest powiązana z innymi działaniami monitorującymi

Informacje z inspekcji zakończonych zleceń oraz informacje z innych działań monitorujących mogą mieć na siebie wzajemny wpływ, jak wskazano poniżej.

Informacje z inspekcji zakończonych zleceń mogą wskazywać obszary wymagające dalszych działań monitorujących

Przykład

Poprzez inspekcję zakończonych zleceń, firma stwierdza, że na zleceniach wykonywanych w danej branży, członkowie zespołu wykonującego zlecenie nie posiadają odpowiedniej wiedzy na temat tej branży. Badając pierwotną przyczynę takiej słabości, firma zwraca uwagę na to, że członkowie zespołu wykonującego zlecenie nie odbyli żadnego szkolenia dotyczącego takiej branży. W związku z tym, firma podejmuje dalsze monitorowanie swoich programów szkoleniowych, aby zrozumieć, czy są one ukierunkowane na szkolenia specyficzne dla danej branży oraz który personel jest obecny na szkoleniach.

Informacje z innych działań monitorujących mogą wpływać na inspekcję zakończonych zleceń wykonywaną przez firmę

Przykład

Poprzez przeprowadzanie rozmów z personelem dotyczących spraw związanych ze skutecznością kultury firmy, firma identyfikuje liczne uwagi ze strony personelu, dotyczące zleceń, co do których odczuwali, że nie podlegali odpowiedniemu kierowaniu i nadzorowi. Firma wykorzystuje powyższe informacje, aby ustalić, które zlecenia powinny zostać wybrane do inspekcji.

Monitorowanie procesu monitorowania i korygowania w celu ustalenia, czy osiąga on cel, do którego jest przeznaczony

Bez skutecznego procesu monitorowania i korygowania, firma może nie być w stanie ustalić, czy istnieją słabości i skorygować takich słabości. Zgodnie z powyższym, ważne jest, aby firma monitorowała proces monitorowania i korygowania w celu ustalenia, czy proces ten osiąga cel, do którego jest przeznaczony, tj.:

- Zapewnianie firmie stosownych, wiarygodnych i aktualnych informacji na temat zaprojektowania, wdrożenia i działania SZJ; oraz
- Podejmowanie odpowiednich działań w odpowiedzi na zidentyfikowane słabości, tak aby były one korygowane w odpowiednim czasie.

Monitorowanie procesu monitorowania i korygowania nie ma stanowić, w założeniu, procesu cyklicznego. To, w jaki sposób firma monitoruje proces monitorowania i korygowania, tj. rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres działań firmy, może być uzależnione od szeregu czynników, w tym:

- Sposobu zaprojektowania procesu monitorowania i korygowania firmy; oraz
- Charakteru i okoliczności firmy.

i Par. A144 MSZJ 1 zawiera przykłady działań monitorujących w odniesieniu do procesu monitorowania i korygowania

W niektórych przypadkach, w szczególności w przypadku małych i mniej złożonych firm, firma może posiadać łatwo dostępne informacje dotyczące tego, czy proces monitorowania i korygowania osiąga cel, do jakiego jest zamierzony, poprzez wiedzę kierownictwa (tj. w małej firmie prawdopodobne jest, że kierownictwo będzie mieć często do czynienia z SZJ). W takich przypadkach, monitorowanie procesu monitorowania i korygowania może być proste.

Przykłady czynników mających wpływ na działania monitorujące w odniesieniu do procesu monitorowania i korygowania:

- Wielkość i złożoność firmy.
- Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres działań monitorujących.
- Kto wykonywał działania monitorujące (np. dostawca usług, sieć, osobna grupa w firmie wyznaczona do wykonywania działań monitorujących lub personel odpowiedzialny za reakcję).
- Wyniki poprzednich działań monitorujących.
- Informacje dostępne z innych źródeł, dotyczące skuteczności procesu monitorowania i korygowania firmy (np. inspekcji zewnętrznych, sieci lub dostawcy usług), w tym informacje wskazujące, że działania monitorujące firmy nie zidentyfikowały słabości.
- Informacje uzyskiwane z wykonywania analizy pierwotnej przyczyny zidentyfikowanych słabości.
- Nowe działania monitorujące, które nie były wcześniej wykonywane, lub zmiany w projekcie działań monitorujących.

Monitorowanie procesu korygowania

Par. 43 MSZJ 1 wymaga od osoby lub grupy osób, która ponosi odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania, dokonywania oceny tego, czy:

- Działania naprawcze są odpowiednio zaprojektowane w celu zareagowania na zidentyfikowane słabości i ich (jedną lub więcej niż jedną) pierwotną przyczynę oraz ustalenia, czy zostały one wdrożone; oraz
- Działania naprawcze wdrożone w celu zareagowania na wcześniej zidentyfikowane słabości są skuteczne.

Ocena ta może stanowić część informacji wykorzystywanych przez firmę w celu monitorowania procesu korygowania. Jednakże, może istnieć potrzeba monitorowania przez firmę, czy osoba lub grupa osób ponosząca odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania wykonuje swoje obowiązki wymagane na podstawie par. 43 i 44 MSZJ 1.

Kto wykonuje działania monitorujące?

MSZJ 1 nie określa, kto jest zobowiązany do wykonywania działań monitorujących. Jednakże, standard wskazuje na konieczność posiadania przez firmę polityk lub procedur dotyczących kompetencji i możliwości (w tym wystarczającej ilości czasu) osób wykonujących takie działania oraz ich obiektywizmu. Standard wskazuje ponadto, że w odniesieniu do inspekcji zleceń, dana osoba nie może być członkiem zespołu wykonującego zlecenie lub kontrolerem jakości wykonania zlecenia.

To, czy dana osoba posiada odpowiednie kompetencje, możliwości i obiektywizm do wykonania działania monitorującego zależy od szeregu czynników.

Przykłady czynników mających wpływ na kompetencje, możliwości i obiektywizm osób wykonujących działania monitorujące:

- Rodzaj wykonywanego działania monitorującego.
- Rodzaj monitorowanej sprawy, stanowiącej podstawę działania monitorującego, w tym to, czy jest to kwestia specjalistyczna i złożona oraz wymagająca określonej wiedzy eksperckiej.
- Zakres obiektywizmu koniecznego do właściwego monitorowania sprawy stanowiącej podstawę działania monitorującego ze względu na rodzaj takiej sprawy oraz poziom wymaganego osądu.
- Inne działania monitorujące, które również są wykonywane w odniesieniu do sprawy stanowiącej podstawę działania monitorującego.
- Uprawnienia konieczne do odpowiedniego monitorowania sprawy stanowiącej podstawę działania monitorującego (np. uprawnienia osoby monitorującej działania i zachowania kierownictwa mogą być większe niż uprawnienia osoby monitorującej obecność na szkoleniach).

MSZJ 1 uznaje w szczególności, że działania monitorujące lub ich aspekty mogą być wykonywane przez osoby spoza firmy (tj. osoby od dostawcy usług lub z sieci firmy).

Korzystanie z osób spoza firmy w zakresie wykonywania działań monitorujących może być korzystne, ponieważ może zapewniać firmie bardziej obiektywne informacje dotyczące SZJ oraz pomagać firmie w identyfikowaniu obszarów w SZJ wymagających ulepszenia.

Ocena ustaleń oraz identyfikowanie słabości oraz ocena ich wagi i rozległości

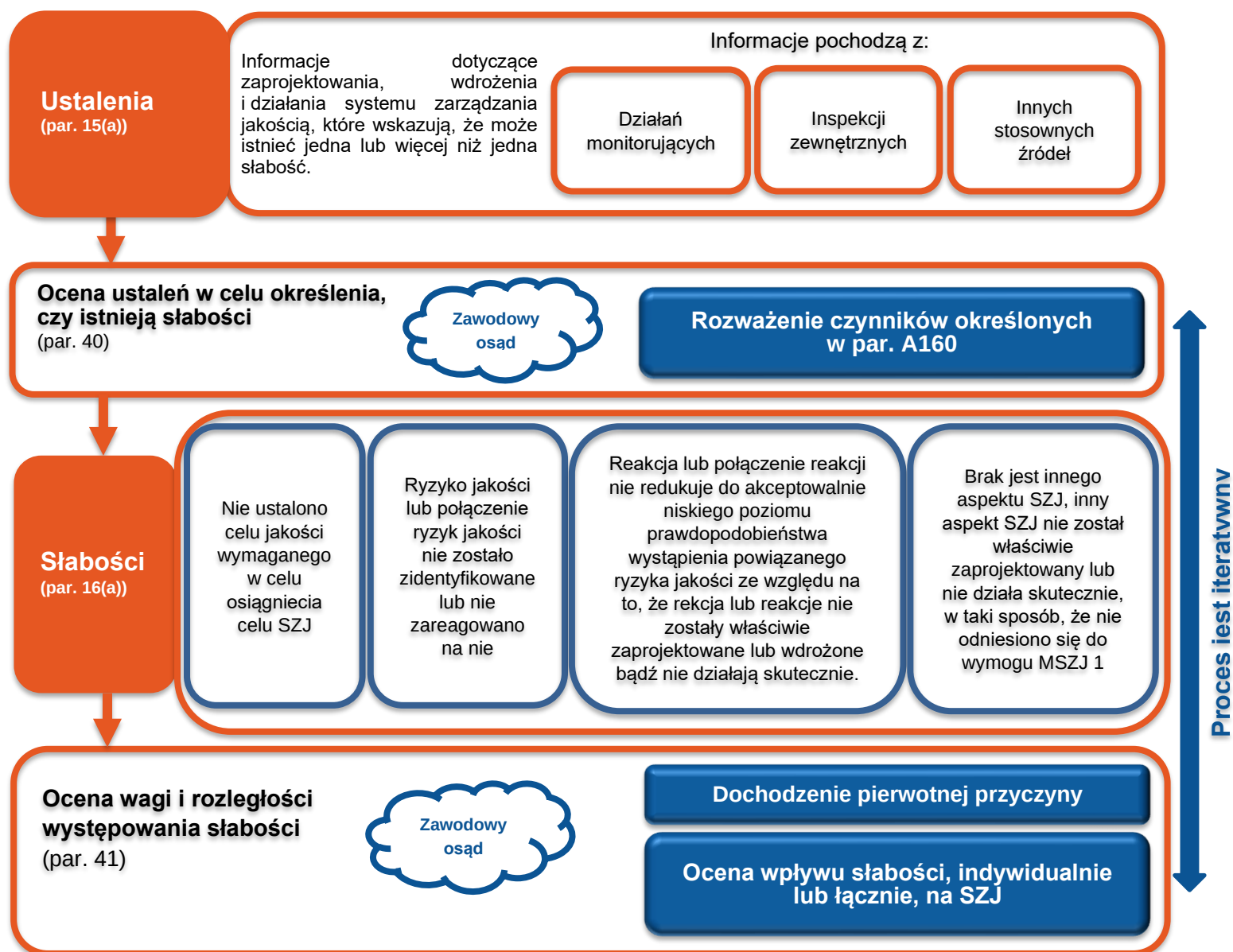

Paragrafy MSZJ 1:
16(a), 16(h), 40-41, A10-A12,
A15-A17 i A157-A169

Kluczowym celem monitorowania i korygowania jest uzyskiwanie informacji o SZJ w terminowy sposób, aby ustalić, czy jest on skuteczny, oraz podejmowanie odpowiednich działań, aby zareagować na takie informacje. W rezultacie, niezbędne jest, aby firma oceniała posiadane przez siebie informacje w terminowy sposób, w celu zidentyfikowania słabości tak, aby mogły one zostać skorygowane. Jeżeli istnieją słabości, firma musi rozumieć, jak ważne lub rozległe są takie słabości.

MSZJ 1 zawiera następujące ramowe założenia dotyczące oceny ustaleń w celu zidentyfikowania słabości a następnie oceny wagi i rozległości słabości:

Ocena ustaleń w celu określenia, czy istnieją słabości

Przy ustalaniu, czy istnieją słabości, firma rozważa, czy ustalenie lub połączenie ustaleń, w przypadku, gdy są one rozważane razem, spełnia definicję słabości:

Cele jakości	- Cel jakości wymagany przez MSZJ 1 nie został ustalony lub został ustalony tylko częściowo. - Dodatkowy cel jakości potrzebny w celu osiągnięcia celu SZJ nie został ustalony.
Ryzyka jakości	- Ryzyko jakości nie zostało zidentyfikowane. - Zidentyfikowane ryzyko jakości nie zostało prawidłowo oszacowane.
<i>Brak ryzyka jakości lub ryzyko jakości, które nie zostało odpowiednio oszacowane, również</i>	

	<i>może prowadzić do niewystąpienia, nieodpowiedniego zaprojektowania lub nieodpowiedniego wdrożenia reakcji.</i>
Reakcje	Reakcja lub połączenie reakcji nie zmniejsza prawdopodobieństwa wystąpienia związanego z nią ryzyka jakości do akceptowalnie niskiego poziomu, ponieważ reakcje nie są właściwie zaprojektowane, wdrożone lub nie działają skutecznie. <i>Nie wszystkie reakcje, które nie występują, zostały nieodpowiednio zaprojektowane lub nieodpowiednio wdrożone, stanowią słabości.</i> <i>W konsekwencji, reakcja lub połączenie reakcji, które nie zmniejsza ryzyka jakości do akceptowalnie niskiego poziomu, mogłoby spowodować nieosiągnięcie celu jakości przez firmę.</i>
Inne aspekty	Brak innego aspektu SZJ lub przypadek, gdy inny aspekt SZJ nie został właściwie zaprojektowany, wdrożony bądź nie działa skutecznie, w związku z czym wymóg niniejszego MSZJ nie został zaadresowany. <i>Par. A12 MSZJ 1 zawiera przykłady przypadków, w których mogą istnieć słabości związane z innymi aspektami SZJ.</i>

Nie wszystkie ustalenia stanowią słabości. Przy rozważaniu, czy dane ustalenie jest słabością, firma stosuje zawodowy osąd i może wziąć pod uwagę:

- Relatywne znaczenie ustalenia (lub połączenia ustaleń) w kontekście celów jakości, ryzyk jakości, reakcji lub innych aspektów SZJ, których ustalenie (lub połączenie ustaleń) dotyczy.
- Ilościowe i jakościowe czynniki związane z ustaleniem(-ami).

i Par. A160 MSZJ 1 zawiera przykłady ilościowych i jakościowych czynników, które firma może rozważyć przy ustalaniu, czy ustalenia stanowią słabość.

Ustalenia stanowią informacje wskazujące, że może istnieć jedna lub więcej niż jedna słabość. Jednakże, działania monitorujące, zewnętrzne inspekcje lub inne stosowne źródła mogą zapewnić informacje ujawniające inne obserwacje dotyczące SZJ, takie jak:

- Działania, zachowania lub warunki, które skutkują pozytywnymi wynikami w kontekście jakości lub skuteczności SZJ; lub
- Podobne okoliczności, w których nie odnotowano ustaleń (np. zlecenia, w których nie odnotowano ustaleń, a zlecenia mają podobną naturę do zleceń, w których odnotowano ustalenia).

Dlaczego ma to znaczenie?

Firma może wykorzystać inne obserwacje w celu:

- Zapewnienia pomocy w dochodzeniu pierwotnej przyczyny (pierwotnych przyczyn) zidentyfikowanych słabości (np. poprzez porównanie przyczyn, dla których pewne rzeczy się udały, z przyczynami, dla których pewne rzeczy się nie udały, co doprowadziło do wystąpienia słabości).
- Zidentyfikowania praktyk, które firma może wesprzeć lub stosować w bardziej szerokim zakresie (np. we wszystkich zleceniach).
- Wskazania możliwości wzmocnienia SZJ przez firmę.

Ocena wagi i rozległości występowania słabości

Firma jest zobowiązana do oceny wagi i rozległości występowania zidentyfikowanych słabości, ponieważ powyższe:

- Decyduje o rodzaju, rozłożeniu w czasie i zakresie działań naprawczych, których celem jest zareagowanie na zidentyfikowane słabości, poprzez ukierunkowanie na słabości, które stanowią największe ryzyko dla SZJ; oraz
- Wpływa na ocenę SZJ przez kierownictwo.

Ponadto, waga i rozległość występowania zidentyfikowanych słabości mogą wpływać na zakres, w jakim zespoły wykonujące zlecenie badania polegają na politykach lub procedurach firmy przy spełnianiu wymogów MSB 220 (zmienionego).⁹

⁹ Par. A10 MSB 220 (zmienionego) przewiduje, że zespół wykonujący zlecenie może zazwyczaj polegać na politykach lub procedurach firmy przy przestrzeganiu wymogów określonych w MSB 220 (zmienionym), chyba że:

- Informacje lub praktyczne doświadczenie posiadane przez zespół wykonujący zlecenie wskazuje, że polityki lub procedury firmy nie uwzględnią w skuteczny sposób rodzaju i okoliczności zlecenia; lub
- Informacje przekazywane przez firmę lub inne podmioty, dotyczące skuteczności takich polityk lub procedur, sugerują coś przeciwnego (np. informacje otrzymane z procesu monitorowania firmy, kontrole zewnętrzne lub innych stosownych źródeł wskazują, że polityki lub procedury firmy nie działają skutecznie).

W jaki sposób ocenia się wagę i rozległość występowania słabości

Aby ocenić wagę i rozległość występowania słabości, firma:

- Dochodzi (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny zidentyfikowanych słabości; oraz
- Ocenia wpływ zidentyfikowanych słabości, pojedynczo i łącznie, na SZJ.

Przykłady pytań, jakie mogą zostać zadane przy ocenie wagi i rozległości występowania zidentyfikowanej słabości

- Jaki jest rodzaj zidentyfikowanej słabości oraz, jeżeli jest ona związana ze zleceniami, jakiego rodzaju zleceń dotyczyła?
- Jaka jest jej pierwotna przyczyna?
- Jakiego aspektu SZJ dotyczy? Jak znaczący jest ten aspekt dla całego SZJ?
- Czy słabość stanowi słabość projektu lub czy wystąpiła przy wdrożeniu lub działaniu SZJ?
- Jeżeli nastąpiło niepowodzenie w reakcji, czy istniały jakiegokolwiek reakcje kompensacyjne, które działały skutecznie?
- Jaka była częstotliwość występowania kwestii stanowiącej podstawę słabości (np. jeżeli była związana ze zleceniami, jak wiele zleceń zostało nią dotkniętych)?
- Ile czasu upłynęło do wywarcia wpływu na SZJ przez kwestię stanowiącą podstawę słabości i jak długo trwał taki wpływ? Czy powyższy wpływ nadal trwa?
- Ile czasu zajęło firmie wykrycie kwestii stanowiącej podstawę słabości poprzez działania monitorujące firmy?

i Par. A192 MSZJ 1 wyjaśnia, kiedy zidentyfikowana słabość może zostać uznana za rozległą.

Par. A192 i A193 MSZJ 1 zawierają również przykłady w celu porównania:

- Słabości, która jest ważna, ale nie rozległa; oraz
- Słabości, która jest ważna oraz rozległa.

Dochodzenie (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny zidentyfikowanych słabości

Dochodzenie pierwotnej przyczyny (jednej lub więcej niż jednej) zidentyfikowanej słabości jest ukierunkowane na zrozumienie podstawowych okoliczności, które spowodowały słabość. Oprócz przekazania firmie wniosków pomocnych przy ocenie wagi i rozległości występowania słabości, wiedza dotycząca przyczyny słabości pomaga firmie w jej właściwym skorygowaniu.

Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur dotyczących pierwotnej przyczyny będą różnić się w zależności od szeregu czynników, w tym:

- Rodzaju zidentyfikowanych słabości i ich możliwej wagi; oraz
- Charakteru i okoliczności firmy.

MSZJ 1 nie nakazuje rodzajów procedur, które należy podjąć lub przez kogo powinny zostać podjęte, w tym nie każde dochodzenie (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny musi stanowić

i Par. A166 MSZJ wyjaśnia czynniki, które mogą wpływać na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres procedur dochodzenia (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny słabości oraz wskazuje, w jaki sposób czynniki te mają zastosowanie do konkretnych przykładów.

Par. A168 MSZJ 1 przedstawia również w jaki sposób należy zidentyfikować pierwotną przyczynę, która jest odpowiednio specyficzna.

intensywny lub rygorystyczny proces – w niektórych przypadkach procedury mogą być bardzo proste. W rezultacie, osoby przeprowadzające dochodzenie (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny stosują zawodowy osąd przy ustalaniu rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu procedur potrzebnych do właściwego zrozumienia podstawowych okoliczności stanowiących przyczynę słabości.

Przy dochodzeniu (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny słabości, firma może zidentyfikować:

- Słabość posiadającą liczne pierwotne przyczyny, które mogą występować w wielu elementach lub aspektach SZJ.
- Liczne słabości posiadające tę samą pierwotną przyczynę.

Firma może również podjąć decyzję o dochodzeniu (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny pozytywnych wyników, ponieważ może to ujawnić możliwości ulepszenia lub dalszego wzmocnienia SZJ przez firmę.

Proces oceny jest iteratywny i nieliniowy

Ze względu na zintegrowany charakter SZJ, ocena ustaleń, identyfikowanie słabości oraz ocena wagi i rozległości występowania zidentyfikowanych słabości (proces oceny) stanowią iteratywny i nieliniowy proces. Ponadto, nie wszystkie informacje dotyczące ustaleń będą dostępne dla firmy jednocześnie – tj. działania monitorujące mogą być wykonywane na bieżąco i mogą pojawić się nowe informacje, które mogą zakwestionować dotychczasowe osądy firmy związane z ustaleniami, słabościami i (jedną lub więcej niż jedną) pierwotną przyczyną. Zgodnie z powyższym, ustanowienie procesu oceny, który jest dynamiczny i uwzględnia reakcje, ułatwia proaktywne i terminowe korygowanie słabości.

Przykłady, w jaki sposób ramowe założenia oceny są iteratywne i nieliniowe

- Przy dochodzeniu (jednej lub więcej niż jednej) pierwotnej przyczyny zidentyfikowanych słabości związanych z nieodpowiednimi osądami dotyczącymi zleceń, firma ustala, czy (jedna lub więcej niż jedna) pierwotna przyczyna jest związana z nieodpowiednią wiedzą zespołu wykonującego zlecenie na temat podstawowych standardów rachunkowości. Firma posiada ustalenia związane z reakcjami firmy w zakresie kształcenia i rozwoju personelu, jednakże nie uznawała ich za słabości. Ponieważ firma stwierdziła, że zespoły wykonujące zlecenie nie posiadają odpowiedniej wiedzy, firma dostosowuje ustalenia związane z kształceniem i rozwojem personelu i klasyfikuje je jako słabości.
- Przy ocenie wagi i rozległości występowania słabości, firma ustala, że wiele słabości trwało kilka miesięcy, ponieważ wykrycie słabości przez działania monitorujące firmy trwało pewien czas. Firma posiadała ustalenia związane z działaniami monitorującymi, ale nie zaklasyfikowała ustaleń jako słabości. Ponieważ firma stwierdziła, że wykrycie innych słabości przez działania monitorujące zajmuje pewien czas, firma dostosowuje swoją ocenę ustaleń związanych z działaniami monitorującymi i klasyfikuje je jako słabości.

Reagowanie na zidentyfikowane słabości**Paragrafy MSZJ 1:
42-45, A170-A173**

Firma musi podejmować odpowiednie działania w ramach reakcji na zidentyfikowane słabości. Powyższe jest realizowane poprzez:

- Korygowanie zidentyfikowanych słabości w odpowiednim terminie, aby uniemożliwić ich ponowne wystąpienie; oraz
- Ocenę skuteczności działań naprawczych oraz, jeżeli nie są one skuteczne, podejmowanie dalszych działań.

W ramach tego procesu, firma odnosi się również do ustaleń związanych ze zleceniami, w przypadku, gdy istnieją zlecenia, w odniesieniu do których pominięto wymagane procedury w czasie wykonywania zleceń lub gdy wydane sprawozdania mogą być nieodpowiednie (zob. część niniejszej publikacji „Odniesienie się do ustaleń związanych ze zleceniami, w przypadkach, gdy jest to konieczne”).

Przy ocenie SZJ, kierownictwo firmy uwzględnia działania podejmowane w ramach reakcji na zidentyfikowane słabości.

Skuteczność działań naprawczych może mieć wpływ na całościową ocenę SZJ oraz wnioski kierownictwa dotyczące tego, czy SZJ osiąga swoje cele.

Zaprojektowanie i wdrożenie działań naprawczych

Działania naprawcze zaprojektowane i wdrożone przez firmę muszą stanowić reakcję na pierwotną przyczynę stanowiącą podstawę słabości. Ponadto, im bardziej ważna i rozległa jest słabość, tym bardziej pilna jest konieczność zaprojektowania i wdrożenia działań naprawczych.

W niektórych przypadkach, właściwe zaprojektowanie i wdrożenie działań naprawczych w ramach reakcji na słabość lub wywarcie zamierzonych skutków działań naprawczych może zająć pewien czas. W niektórych przypadkach, firma może posiadać tymczasowe działania naprawcze w ramach reakcji na słabość, do czasu zaprojektowania i wdrożenia w całości zamierzonych działań naprawczych.

Przykład tymczasowego działania naprawczego

Firma korzysta z narzędzia badania zapewnionego przez dostawcę usług i identyfikuje słabość związaną z narzędziem badania, w wyniku czego generuje niepoprawne programy badania dla niektórych branż. Aby skorygować słabość, firma musi zwrócić się do dostawcy usług o poprawienie narzędzia badania, co zajmie pewien czas. W rezultacie, w ramach środka tymczasowego, firma przesyła pocztą elektroniczną poprawne programy badania do zespołów wykonujących zlecenie i zwraca się do zespołów wykonujących zlecenie o korzystanie z programów badania przesłanych pocztą elektroniczną w miejsce programów

zawartych w narzędziu badania.

Działania naprawcze mogą obejmować ustalenie dodatkowych celów jakości lub dodanie bądź modyfikację ryzyk jakości lub reakcji, z uwagi na uznanie, że nie są one odpowiednie. Informacje uzyskane w procesie monitorowania i korygowania, dotyczące celów jakości, ryzyk jakości i reakcji, powinny zostać uwzględnione w procesie oszacowania ryzyka firmy.

Ocena działań naprawczych oraz w przypadkach, gdy jest to konieczne, podjęcie dalszych działań

MSZJ 1 wymaga od osoby lub grupy osób ponoszącej odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania oceny działań naprawczych oraz podjęcia odpowiednich działań w ramach reakcji na taką ocenę.

Czy działania naprawcze są odpowiednio zaprojektowane w celu zareagowania na zidentyfikowane słabości i ich (jedną lub więcej niż jedną) pierwotną przyczynę oraz czy zostały wdrożone?

Osoba ponosząca odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania może przystąpić do dokonywania powyższej oceny niezwłocznie po zaprojektowaniu i wdrożeniu działań naprawczych.

Po wdrożeniu działań naprawczych, czy były one skuteczne w ramach reakcji na zidentyfikowaną słabość?

Osoba ponosząca odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania może przystąpić do dokonywania powyższej oceny, jeżeli działanie naprawcze było prowadzone przez wystarczającą ilość czasu w odniesieniu do całości SZJ tak, aby można było ustalić, czy działanie to jest skuteczne. W niektórych przypadkach będzie to możliwe natychmiast, w innych przypadkach konieczne może być prowadzenie działania naprawczego przez pewien czas, zanim możliwe będzie rozważenie jego skuteczności.

Jeżeli ocena wskazuje, że działania naprawcze nie są zadowalające (tj. nie zostały odpowiednio zaprojektowane, nie zostały wdrożone lub nie są skuteczne), dana osoba jest zobowiązana do podjęcia dalszych, odpowiednich działań, aby zapewnić, że działania naprawcze zostały odpowiednio zmodyfikowane.

Odniesienie się do ustaleń związanych ze zleceniami, w przypadkach, gdy jest to konieczne

Ustalenia (które mogą wskazywać na istnienie słabości) mogły mieć wpływ na zlecenia stanowiące ich podstawę. Ponieważ firma ukierunkowuje swoje starania na zaprojektowanie i wdrożenie działań naprawczych, aby zapobiec ponownemu wystąpieniu słabości, nie jest konieczne korygowanie wszystkich ustaleń. Jednakże, w przypadku, gdy ustalenia wskazały, że istnieje jedno lub więcej niż jedno zlecenie, w odniesieniu do którego zaniechano wykonania wymaganych procedur podczas wykonywania takiego

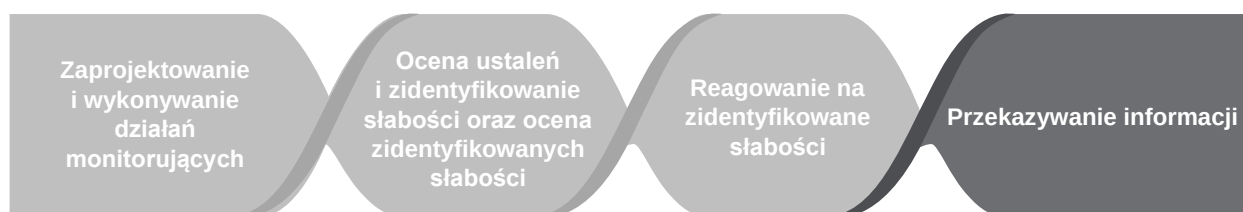
zlecenia bądź gdy wydane sprawozdanie może być nieodpowiednie, oczekuje się, że firma podejmie dalsze, następujące działania:

- Podjęcie odpowiednich działań na rzecz przestrzegania stosownych standardów zawodowych oraz mających zastosowanie wymogów prawnych i regulacyjnych. Na przykład, zaniechane procedury mogą zostać wykonane, sprawa może zostać omówiona z kierownictwem lub osobami sprawującymi nadzór bądź mogą zostać przeprowadzone konsultacje wewnątrz firmy.
- W przypadku, gdy sprawozdanie zostanie uznane za nieodpowiednie, firma może rozważyć konsekwencje i podjąć odpowiednie działania, w tym rozważyć możliwość uzyskania porady prawnej.

Bieżąca komunikacja związana z monitorowaniem i korygowaniem

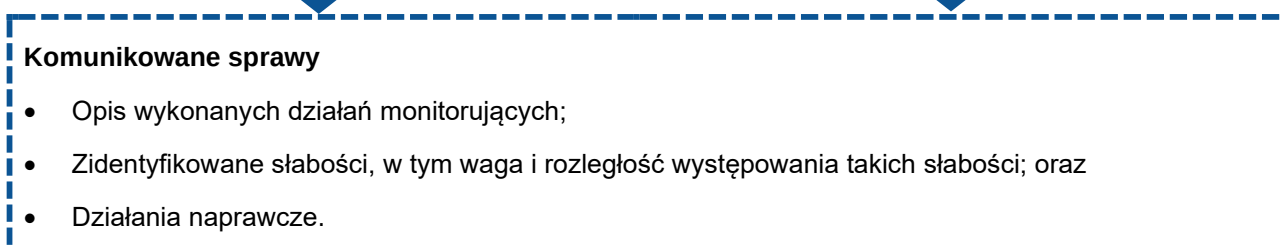
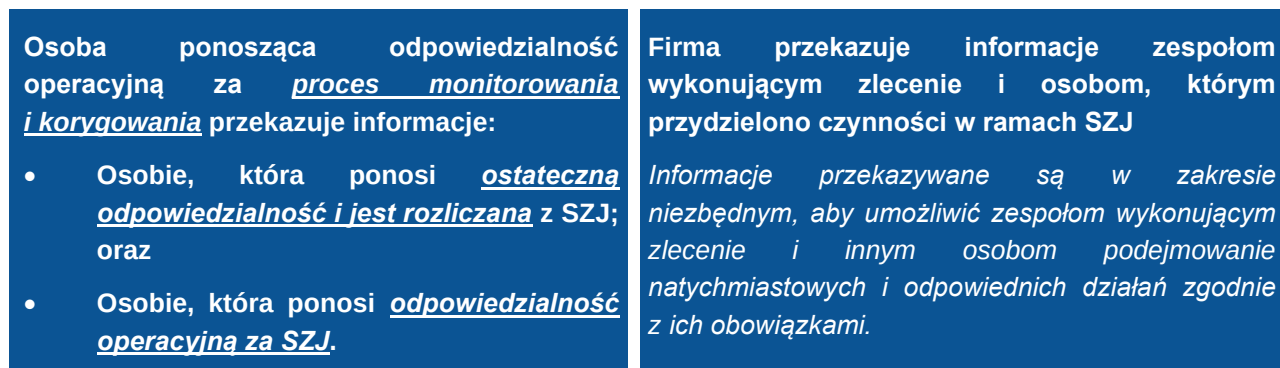
Paragrafy MSZJ 1:
46-47, A174

Informacje uzyskane w procesie monitorowania i korygowania są wykorzystywane w całym SZJ oraz przez zespoły wykonujące zlecenie. Na przykład:

- Kierownictwo korzysta z takich informacji jako podstawy do rocznej oceny SZJ, aby ustalić, jakie informacje należy przekazać personelowi, rozliczyć dane osoby z ich obowiązków lub terminowo zidentyfikować kluczowe kwestie.
- Osoby, którym przydzielono czynności w ramach SZJ korzystają z takich informacji, aby wykonywać swoje funkcje związane z SZJ.
- Kontrolerzy jakości wykonania zlecenia korzystają z takich informacji jako podstawy do wykonania kontroli jakości wykonania zlecenia, w szczególności w przypadku, gdy informacje te dotyczą obszarów wiążących się ze znaczącymi osądami dokonywanymi przez zespoły wykonujące zlecenie.
- Partnerzy odpowiedzialni za zlecenie korzystają z takich informacji, aby ustalić, czy zespół wykonujący zlecenie może polegać na politykach lub procedurach firmy przy wykonywaniu zlecenia, lub aby ustalić obszary wymagające dalszych reakcji na poziomie zlecenia.

MSZJ 1 zawiera minimalne wymagania dotyczące informacji wymagających przekazania, związanych z monitorowaniem i korygowaniem, w tym dotyczące tego, przez kogo oraz komu muszą być one przekazywane:

Przykłady spraw, o których informowane są zespoły wykonujące zlecenie i personel (tj. w zakresie niezbędnym, aby umożliwić im podejmowanie natychmiastowych i odpowiednich działań)

- Zespoły wykonujące zlecenie - przekazywane informacje mogą być ukierunkowane na słabości, które zostały zidentyfikowane na poziomie zlecenia oraz na działania naprawcze firmy.
- Personel - informacje przekazywane całemu personelowi w firmie mogą dotyczyć słabości związanych z niezależnością oraz działaniami naprawczymi firmy.

W przypadku mniejszej firmy, dana osoba może przyjąć odpowiedzialność za wszystkie aspekty SZJ, tj. ostateczną odpowiedzialność za SZJ i rozliczanie się z obowiązków związanych z SZJ, odpowiedzialność operacyjną za SZJ oraz odpowiedzialność operacyjną za monitorowanie i korygowanie. W takich przypadkach, wymóg komunikacji określony w par. 46 MSZJ 1 nie będzie mieć zastosowania.

Firma może przekazywać informacje o pierwotnych przyczynach zidentyfikowanych słabości w celu zwiększenia świadomości i zrozumienia przyczyny wystąpienia słabości, co może wpłynąć na zachowanie zespołów wykonujących zlecenie i osób, którym przydzielono czynności w ramach SZJ.

Firma może również informować o pozytywnych wynikach, które wskazują, jakie praktyki mogłyby być stosowane przez zespoły wykonujące zlecenie w szerszym zakresie.

Firma może przekazywać informacje uzyskane w procesie monitorowania i korygowania następującym stronom trzecim:

- Sieci firmy;
- Dostawcom usług;
- Osobom sprawującym nadzór, w przypadku wykonywania badania sprawozdania finansowego jednostek notowanych na giełdzie; lub
- Innym zewnętrznym interesariuszom.

 Par. 33, 34(e), A109-A115 i A124–A132 of ISQM 1 dotyczą rozważania przez firmę tego, czy należy przekazywać informacje stronom trzecim, a jeśli tak, jakie informacje powinny być przekazywane.

Paragrafy MSZJ 1:
16(k), 16(l), 48–52,
A19 i A175-A186

WYMOGI SIECI LUB USŁUGI SIECIOWE

Sieci mogą ustalać wymogi dotyczące SZJ firmy, które są opisywane jako „wymogi sieci”. Sieci mogą również udostępniać usługi lub zasoby, które firma może wdrożyć lub wykorzystać w swoim SZJ, opisywane jako „usługi sieciowe”.

i Par. A175 MSZJ 1 zawiera przykłady wymogów sieci lub usług sieciowych.

Wymogi odnoszące się do wymogów sieci lub usług sieciowych są w większości nowe dla MSZJ 1.

Dotychczasowy MSKJ 1 zawiera wyłącznie wymóg dotyczący komunikacji sieci w przypadku, gdy firma polega na wspólnych politykach i procedurach sieci dotyczących monitorowania.

Zakres, w jakim wymogi w MSZJ 1 mają zastosowanie do wymogów i usług innych firm należących do sieci, struktur lub organizacji z sieci

Terminy „sieć” i „firma należąca do sieci” są zdefiniowane w MSZJ 1, odpowiednio w par. 16(k) i 16(l). Firma należąca do sieci oznacza firmę lub jednostkę należącą do sieci. Par. A19 MSZJ 1 wyjaśnia, że sieci i firmy należące do sieci mogą mieć różną strukturę.

Wszelkie wymogi sieci lub usługi sieciowe uzyskane od sieci, innej firmy należącej do sieci lub innej struktury lub organizacji należących do sieci są uważane za „wymogi sieci lub usługi sieciowe”. W rezultacie, podlegają wymogom określonym w par. 48-52 MSZJ 1.

Wymogi sieci lub usługi sieciowe obejmują biegłych rewidentów części składowej grupy z innej firmy należącej do sieci, biorących udział w zleceniu badania grupy. Część dotycząca zasobów opisuje, w jaki sposób wymogi określone w MSZJ 1 mogą być stosowane w praktyce do biegłych rewidentów części składowej grupy z tej samej sieci.

Obowiązki firmy związane z wymogami sieci lub usługami sieciowymi

Firma ponosi odpowiedzialność za swój SZJ. W rezultacie, aby polegać na wymogach sieci lub usługach sieciowych wykorzystywanych w SZJ, ważne jest, aby firma rozumiała wymogi sieci lub usługi sieciowe oraz wpływ, jakie mają one na SZJ firmy. Firma musi również rozumieć swoje obowiązki w zakresie wszelkich działań niezbędnych do wdrożenia wymogów sieci lub korzystania z usług sieciowych.

i Par. A176 MSZJ 1 zawiera przykłady obowiązków firmy przy wdrażaniu wymogów sieci lub usług sieciowych.

Sieć może określać obowiązki firmy	Sieć może ustalać własne obowiązki
Przykład Sieć może określić, że w celu korzystania z określonej aplikacji IT, firma musi posiadać laptopy zgodne z określoną, minimalną specyfikacją, tak, aby zapewnić właściwe działanie aplikacji IT na takich laptopach.	Przykład Firma może korzystać z kursu szkoleniowego dostarczonego przez sieć. Firma może ustalić, że jej obowiązki obejmują identyfikowanie koordynatorów w celu przeprowadzenia szkolenia oraz szkolenie takich koordynatorów w zakresie przeprowadzania kursu szkoleniowego w odpowiedni sposób.

MSZJ 1 wymaga od firmy:

- ustalenia, w jaki sposób stosowne wymogi sieci lub usługi sieciowe są uwzględniane w SZJ firmy, w tym w jaki sposób mają być wdrażane,
- oceny, czy, a jeśli tak, to w jaki sposób, wymogi sieci lub usługi sieciowe muszą zostać dostosowane lub uzupełnione przez firmę, aby były odpowiednie do stosowania w ramach jej SZJ. Chociaż sieć może dążyć do tego, że wymogi sieci będą promować stałą jakość we wszystkich firmach należących do sieci, może zaistnieć potrzeba dostosowania i uzupełnienia przez firmę wymogów sieci lub usług sieciowych tak, aby były one odpowiednie do charakteru i okoliczności firmy i wykonywanych przez nią zleceń.

i Par. A179 MSZJ 1 zawiera przykłady, jak wymogi sieci lub usługi sieciowe mogą wymagać adaptacji lub uzupełnienia.

MSZJ 1 zawiera również wymogi mające zastosowanie do firmy w przypadku, gdy zidentyfikuje ona słabość w wymogach sieci lub usługach sieciowych. Powyższe obejmuje opracowanie i wdrożenie działań naprawczych w celu zareagowania na skutki zidentyfikowanej słabości w wymogach sieci lub usługach sieciowych.

Przykład usługi sieciowej oraz ustalenia przez firmę, w jaki sposób usługa sieciowa jest stosowna do oraz w jaki sposób jest uwzględniana w SZJ firmy, oraz czy usługa sieciowa wymaga dostosowania lub uzupełnienia

Usługa sieciowa	Sieć wydaje szerokie wytyczne odnoszące się do globalnej pandemii. Wytyczne dotyczą: • Możliwego wpływu globalnej pandemii na sprawozdania finansowe sporządzane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. • Możliwego wpływu globalnej pandemii na zlecenia badania, w tym: ○ Wpływu na sposób kierowania i nadzoru nad zleceniami oraz dokonywania przeglądu pracy, oraz rozważania przy stosowaniu technologii mającej na celu wsparcie wykonywania zlecenia. ○ Dostosowania rodzajów procedur badania jakie mogą być wykonywane oraz rozważań dla zespołów zaangażowanych w wykonanie badania
------------------------	---

	przy stosowaniu takich procedur. ○ Ryzyka istotnego zniekształcenia na skutek zdarzenia o skali globalnej, sposobu, w jaki późniejsze zdarzenia mogą wymagać rozważenia i uwzględniania oraz rozważań związanych z kontynuowaniem działalności gospodarczej. ○ Sprawozdawczość w zakresie wpływu na sprawozdania biegłego rewidenta.
Sposób, w jaki stosowna usługa sieciowa jest uwzględniana w SZJ firmy, w tym w jaki sposób ma być wdrażana	Wpływ na firmę miała globalna pandemia, w związku z tym firma ustala, że usługa sieciowa jest stosowna dla firmy oraz wykonywanych przez nią zleceń. Ze względu na fakt, iż firma nie wydała jeszcze własnych wytycznych dotyczących postępowania w zakresie globalnej pandemii, firma ustala, że będzie korzystać z wytycznych wydanych przez sieć. Firma ustala najlepszy sposób przekazania wytycznych zespołom wykonującym zlecenie oraz ustala, że: • zorganizuje kilka webinarów, aby omówić treść wytycznych. • zamieści wytyczne w intranecie firmy oraz włączy wytyczne do aplikacji IT firmy dedykowanej badaniu sprawozdań finansowych.
Ewentualna konieczność dostosowania lub uzupełnienia usługi sieciowej	Firma ustala, że istnieje konieczność dostosowania lub uzupełnienia wytycznych w następujący sposób: • Firma wzmacnia wytyczne w zakresie rachunkowości poprzez omówienie, w jaki sposób globalne zdarzenie może wpłynąć na sprawozdanie finansowe w odniesieniu do pewnych branż, dla których firma wykonuje zlecenia badania sprawozdań finansowych. • Firma wzmacnia wymogi dotyczące rewizji finansowej poprzez omówienie: ○ sposobu, w jaki zespoły wykonujące zlecenie mogą komunikować i kontaktować się ze sobą, w szczególności wymogów, jakie muszą być spełnione, aby zespoły mogły spotykać się osobiście, co uwzględnia regionalne zasady dotyczące spotkań stacjonarnych. ○ sposobu, w jaki zespoły wykonujące zlecenie mogą kontaktować się z klientami oraz procedur badania, co do których można oczekiwać, że mogą być wykonywane osobiście. ○ określonych ryzyk istotnego zniekształcenia, mających zastosowanie w określonym systemie prawnym na skutek globalnej pandemii, sposobu, w jaki należy odnieść się do znaczących zdarzeń, które miały wpływ na system prawny jako całość, oraz ekonomicznych warunków w systemie prawnym oraz ich możliwego wpływu na kontynuowanie działalności gospodarczej. ○ sposobu, w jaki zespoły wykonujące zlecenie mogą inicjować kontakty wewnątrz firmy oraz rodzajów spraw, które mogą wymagać konsultacji.

Okoliczności, w jakich sieć wykonuje działania monitorujące

Sieć może wykonywać działania monitorujące w firmach należących do sieci. Rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres takich działań monitorujących różni się w zależności od sieci i może również różnić się z roku na rok w tej samej sieci.

MSZJ 1 wymaga od firmy przestrzegania par. 35-47 MSZJ 1, dotyczących monitorowania i korygowania. W rezultacie, w przypadku, gdy sieć wykonuje działania monitorujące SZJ firmy, oczekuje się, że firma:

Określi wpływ działań monitorujących przeprowadzanych przez sieć na rodzaj, rozłożenie w czasie i zakres działań monitorujących.

Przykład

Działania monitorujące sieci obejmują roczną inspekcję wybranych, zakończonych zleceń. Firma może rozważyć:

- W odniesieniu do wybranych zleceń czy zlecenia są reprezentatywne w stosunku do zleceń, które firma wybrałaby przy realizowaniu własnego programu inspekcji.
- W odniesieniu do wyboru partnerów odpowiedzialnych za zlecenie
 - Czy wybrani partnerzy odpowiedzialni za zlecenie to ci sami partnerzy odpowiedzialni za zlecenie, których wybrałaby firma zgodnie ze swoimi politykami lub procedurami (w tym partnerzy, którzy zostaliby wybrani na podstawie cyklicznego okresu firmy).
 - Czy zlecenia wybrane dla każdego partnera odpowiedzialnego za zlecenie są reprezentatywne w stosunku do zleceń, które firma wybrałaby dla danego partnera odpowiedzialnego za zlecenie.
- Sprawy rozważane przy wykonywaniu inspekcji zleceń oraz to, czy są one podobne do spraw, które rozważyłaby firma, gdyby to firma wykonywała inspekcję.

Określi obowiązki firmy w związku z działaniami monitorującymi, w tym wszelkie powiązane działania firmy.

Przykład

Opierając się na powyższym przykładzie, firma posiada szereg obowiązków w zakresie wsparcia inspekcji zakończonych zleceń przeprowadzanych przez sieć, w tym w zakresie zapewnienia:

- Informacji dotyczących zleceń firmy i partnerów odpowiedzialnych za zlecenie, w celu wsparcia wyboru zleceń i partnerów odpowiedzialnych za zlecenie.
- Informacji uzyskanych z innych działań monitorujących wykonywanych przez firmę lub innych informacji, które mogą być stosowne, które mogą zostać wykorzystane przez sieć w celu wyboru zleceń i partnerów odpowiedzialnych za zlecenie.
- Dostępu do akt zlecenia.
- Zasobów wspierających, aby pomóc w inspekcji zakończonych zleceń (np. zasobów ludzkich).

W ramach oceny ustaleń i identyfikacji słabości, o których mowa w paragrafie 40, w odpowiednim czasie uzyska wyniki działań monitorujących od sieci.

Przykład, w jaki sposób firma może wykorzystać wyniki działań monitorujących

Dokonując oceny ustaleń w celu określenia istnienia ewentualnych słabości, firma wykorzystuje wyniki działań monitorujących sieci oraz porównuje informacje z wynikami uzyskanymi z inspekcji zakończonych zleceń firmy, przeprowadzonej przez firmę. Firma zauważa, że jej działania monitorujące nie zidentyfikowały słabości w żadnym ze zleceń. W związku z tym, informacje uzyskane z działań monitorujących sieci spowodowały zidentyfikowanie dwóch słabości:

- Słabości związanej ze zleceniami; oraz
- Słabości związanej z działaniami monitorującymi firmy (tj. słabości w inspekcji zakończonych zleceń).

MSZJ 1 odnosi się również do działań monitorujących sieci w innych firmach należących do sieci oraz konieczności uzyskania przez firmę informacji od sieci, dotyczących całłościowych wyników działań monitorujących sieci wykonywanych w firmach należących do sieci. Par. A182 MSZJ 1 wyjaśnia, w jaki sposób takie informacje mogą być wykorzystywane przez firmę.

Firma może również wykorzystać wyniki działań monitorujących sieci związanych z SZJ firmy oraz wyniki z innych firm należących do sieci przy ustalaniu rodzaju, rozłożenia w czasie i zakresu działań monitorujących firmy (zob. par. 37(f) MSZJ 1).

OCENA SYSTEMU ZARZADZANI JAKOŚCIĄ (SZJ)

Paragrafy MSZJ 1:
53-56, A187-A201

MSZJ 1 zawiera wymogi w zakresie oceny SZJ przez osobę lub grupę osób ponoszącą ostateczną odpowiedzialność i rozliczaną z SZJ. Na podstawie takiej oceny, powyższa osoba lub grupa osób jest zobowiązana do sformułowania wniosku dotyczącego tego, czy **osiągane są** cele SZJ.

Wymóg oceny SZJ i sformułowania wniosku dotyczącego jego skuteczności w osiąganiu celów SZJ stanowi nowy element MSZJ 1.

Ocena dokonywana jest na określony moment czasu oraz wniosek ukierunkowany jest na to, czy SZJ zapewnia racjonalną pewność, że:

- Firma i jej personel **wykonują** swoje obowiązki zgodnie z zawodowymi standardami i obowiązującymi wymogami prawnymi i regulacyjnymi, oraz **wykonują** zlecenia zgodnie z takimi standardami i wymogami; oraz
- Sprawozdania **wydawane** przez firmę i partnerów odpowiedzialnych za zlecenie są odpowiednie w danych okolicznościach.

Chociaż ocena koncentruje się na tym, co ma miejsce obecnie, wykorzystuje informacje dotyczące działania SZJ przez pewien okres jako podstawę ustalenia, czy SZJ zapewnia racjonalną pewność, że cele SZJ są osiągan.

Ocena jest wewnętrzną oceną firmy; firma nie jest zobowiązana do uzyskania niezależnego zapewnienia dotyczącego skuteczności jej SZJ.

Dlaczego osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z SZJ dokonuje oceny SZJ

Chociaż ocena SZJ jest, w rezultacie, oceną własną, ważne jest wzmocnienie odpowiedzialności i rozliczalności osoby lub grupy osób ponoszącej ostateczną odpowiedzialność i rozliczanej z SZJ. Wynik oceny SZJ może wskazywać, w jaki sposób kierownictwo wykonało swoje obowiązki, w związku z tym należy go koniecznie rozważyć przy dokonywaniu ocen wyników kierownictwa.

Chociaż oceny dokonuje osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z SZJ, firma pozostaje odpowiedzialna za ocenę poprzez pociąganie takiej osoby lub grupy osób do odpowiedzialności i rozliczanie jej z przydzielonej jej funkcji. Innymi słowy, firma jest zobowiązana zapewnić dokonanie oceny poprzez rozliczenie danej osoby z jej dokonania.

Paragraf A33 MSZJ 1 zawiera przykład pokazujący, w jaki sposób firma ponosi odpowiedzialność za ocenę SZJ i sformułowanie wniosku w tym zakresie, jednakże powierza ocenę SZJ i formułowanie wniosku w tym zakresie osobie (lub grupie osób), która ponosi ostateczną odpowiedzialność i jest rozliczana z SZJ.

W ramach działań monitorujących firmy, firma może monitorować ocenę SZJ dokonaną przez kierownictwo oraz to, czy spełnia ona wymogi MSZJ 1.

W przypadku, gdy ocena nie została dokonana bądź nie została właściwie zaprojektowana lub wdrożona lub nie działała właściwie, może powstać słabość polegająca na tym, że wymogi określone w par. 53-54 MSZJ 1 nie zostały uwzględnione.

Jak dokonywana jest ocena, w tym jakie informacje są rozważane

MSZJ 1 uznaje, że osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z SZJ może korzystać z pomocy innych osób przy dokonywaniu oceny, jednakże osoba ta pozostaje odpowiedzialna za i rozliczana z oceny.

Informacje dotyczące monitorowania i korygowania przez firmę, przekazywane osobie lub grupie osób ponoszącej ostateczną odpowiedzialność i rozliczanej z SZJ, mogą zasadniczo zapewniać informacje potrzebne do dokonania oceny.

Na podstawie oceny SZJ, osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z SZJ jest zobowiązana do sformułowania wniosku dotyczącego tego, czy osiągnięte są cele SZJ. Zgodnie z par. A190 MSZJ 1, taka osoba lub grupa osób może rozważyć poniższe przy formułowaniu wniosku dotyczącego SZJ:

i Par. A189 MSZJ 1 zawiera przykłady ilustrujące, w jaki sposób informacje stanowiące podstawę oceny SZJ mogą zostać uzyskane w przypadku mniej złożonej firmy, a jak w przypadku bardziej złożonej firmy.

Par. A192 i A193 MSZJ 1 zawierają wyjaśnienia i przykłady przypadków, w których:

- Zidentyfikowana słabość jest ważna, ale nie rozległa; oraz
- Zidentyfikowana słabość jest ważna i rozległa.

Wagę i rozległość występowania zidentyfikowanych słabości oraz ich wpływ na osiągnięcie celów SZJ

Czy działania naprawcze zostały zaprojektowane i wdrożone przez firmę oraz czy działania naprawcze podjęte do czasu oceny są skuteczne

Czy wpływ zidentyfikowanych słabości na SZJ został odpowiednio skorygowany (np. podjęcie odpowiednich działań w przypadku zaniechania procedur przy wykonywaniu zlecenia lub w przypadku, gdy wydane sprawozdanie było nieodpowiednie)

Po zaprojektowaniu i wdrożeniu działań naprawczych, ich skuteczność może być widoczna od razu lub konieczne może być ich działanie przez pewien czas, zanim ich skuteczność stanie się widoczna (zob. „Ocena działań naprawczych oraz w przypadkach, gdy jest to konieczne, podejmowanie dalszych działań” na str. 92). W par. 43 MSZJ 1 uznano, że działania naprawcze mogą wymagać czasu, aby zacząć działać, ponieważ par. 43 MSZJ 1 zobowiązuje osobę lub grupę osób ponoszącą odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania do oceny, czy działania naprawcze:

- (a) są odpowiednio zaprojektowane w celu zareagowania na zidentyfikowane słabości i ich jedną lub więcej niż jedną pierwotną przyczynę oraz do ustalenia, czy zostały one wdrożone, oraz
- (b) wdrożone w celu zareagowania na wcześniej zidentyfikowane słabości są skuteczne.

Par. A189 MSZJ 1 wyjaśnia, że informacje stanowiące podstawę oceny SZJ obejmują informacje przekazane przez osobę lub grupę osób ponoszącą odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania zgodnie z par. 46 MSZJ 1. Takie informacje mogą obejmować informacje dotyczące oceny działań naprawczych podejmowanych zgodnie z par. 43 MSZJ 1. W związku z powyższym, przy rozważaniu, czy działania naprawcze podejmowane do czasu oceny są skuteczne, osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z systemu zarządzania jakością może, na przykład:

- Wykorzystać informacje uzyskane z oceny działań naprawczych podejmowanych zgodnie z par. 43 MSZJ 1;
- Rozważyć inne informacje, jakie mogą być dostępne i dotyczyć skuteczności działań naprawczych, które są podejmowane, w tym tych, które są podejmowane przez krótki okres; lub
- W odniesieniu do działań naprawczych wymagających czasu, uwzględnić różne sprawy, w tym:
 - Rodzaj jednej lub więcej niż jednej zidentyfikowanej słabości oraz jedną lub więcej niż jedną pierwotną przyczynę, której takie działania naprawcze dotyczą;
 - Wagę i rozległość jednej lub więcej niż jednej zidentyfikowanej słabości;
 - Terminowość wdrożenia działań naprawczych i planowane rozłożenie w czasie działania działań naprawczych oraz to, czy rozłożenie w czasie jest współmierne do pilności, z jaką należy odnieść się do jednej lub więcej niż jednej zidentyfikowanej słabości oraz związanej z nią jednej lub więcej niż jednej pierwotnej przyczyny;
 - To, czy jakiegokolwiek wyznaczone lub oczekiwane cele śródroczne dotyczące skuteczności zostały osiągnięte;
 - Wpływ jakichkolwiek tymczasowych lub śródrocznych środków, które zostały zastosowane w czasie projektowania lub wdrażania pożądaných działań naprawczych; lub
 - To, czy podobne działania naprawcze wdrożone przez firmę były skuteczne.

W przypadku, gdy działania naprawcze zostały zaprojektowane i wdrożone, ale jeszcze nie działały w chwili dokonywania oceny SZJ, w późniejszym okresie skuteczność działań naprawczych należy oceniać zgodnie z par. 43(b) MSZJ 1. Istnieje możliwość ustalenia, że działania naprawcze nie były skuteczne. W zależności od szeregu czynników, w tym od tego, w jaki sposób firma zareagowała na nieskuteczne działania naprawcze, oraz od wagi i rozległości występowania powiązanych słabości, powyższe może mieć wpływ na wniosek dotyczący SZJ w kolejnym roku.

MSZJ 1 pozwala na sformułowanie trzech możliwych wniosków, zgodnie z par. 54 MSZJ 1. Firma jest zobowiązana do podjęcia dalszych działań zgodnie z par. 55 MSZJ 1, w zależności od tego, który wniosek został sformułowany.

Poniższa tabela wskazuje, w jaki sposób należy zastosować powyższe rozważania przy formułowaniu jednego z trzech możliwych wniosków. **Poniższa tabela ma charakter ilustracyjny, ponieważ sformułowanie odpowiedniego wniosku wymaga zastosowania zawodowego osądu.** Na przykład:

- Zawodowy osąd jest potrzebny przy ocenie wagi i rozległości występowania słabości.
- Zawodowy osąd jest potrzebny przy ocenie, czy działania naprawcze zostały zaprojektowane i wdrożone przez firmę oraz czy działania naprawcze podjęte do czasu oceny są skuteczne (zob. wyjaśnienie zawarte w polu powyżej dotyczące tego, w jaki sposób można to rozważyć oraz jakiego zawodowego osądu to wymaga).
- Zawodowy osąd jest potrzebny przy ocenie, czy wpływ zidentyfikowanych słabości na SZJ został odpowiednio skorygowany. Na przykład, mogą wystąpić przypadki, w których wpływ słabości może być częściowo skorygowany (np. skorygowane zostały tylko niektóre zlecenia i korygowanie pozostałych zleceń jest w toku). W takich przypadkach, zawodowy osąd jest potrzebny, aby rozważyć stopień, w jakim wpływ jednej lub więcej niż jednej zidentyfikowanej słabości został skorygowany oraz jak wpływa to na wniosek dotyczący skuteczności SZJ, na przykład poprzez uwzględnienie rodzaju i wpływu słabości oraz rodzaju i rozłożenia w czasie działań podejmowanych przez firmę w celu skorygowania wpływu słabości.

(Uwaga: Poniższa tabela, uwagi pomocnicze zamieszczone nad tabelą (w tym pole nad uwagami) oraz uwagi, o których mowa pod tabelą, zostały zaktualizowane w ramach ograniczonych zmian przewodnika wydanego we wrześniu 2021 r.)

MSZJ 1: PRZEWODNIK DOTYCZĄCY WDROŻENIA PO RAZ PIERWSZY

Nr	Słabości (Uwaga 1)		Działania naprawcze zaprojektowane i wdrożone oraz te podjęte do czasu oceny są skuteczne	Wpływ słabości został odpowiednio skorygowany (Uwaga 2)	Uwaga	Podsumowanie	Dodatkowe działania wymagane na podstawie par. 55 MSZJ 1?
	Ważna	Rozległa					
1	Nie	Nie	Może nie być stosowne przy formułowaniu wniosku dotyczącego SZJ			SZJ zapewnia firmie racjonalną pewność, że cele SZJ są osiągane (par. 54(a) MSZJ 1).	Nie
2	Tak	Nie	Tak	Tak			
3	Nie	Tak	Może nie być stosowne przy formułowaniu wniosku dotyczącego SZJ		Uwaga 3		
4	Tak	Tak	Tak	Tak			
5	Tak	Nie	Nie	Nie		Z wyjątkiem spraw związanych ze zidentyfikowanymi słabościami, które mają ważny, jednak nie rozległy wpływ na projektowanie, wdrażanie i działanie SZJ, SZJ zapewnia firmie racjonalną pewność, że cele SZJ są osiągane (par. 54(b) MSZJ 1)	Tak
6	Tak	Nie	Nie	Tak			
7	Tak	Nie	Tak	Nie	Uwaga 4		
8	Tak	Tak	Nie	Nie	Uwaga 5	SZJ nie zapewnia firmie racjonalnej pewności, że cele SZJ są osiągane (par. 54(c) MSZJ 1)	Tak
9	Tak	Tak	Tak	Nie	Uwaga 4 Uwaga 5		
10	Tak	Tak	Nie	Tak	Uwaga 5		

Uwaga 1: Par. 41 MSZJ 1 wymaga od firmy oceny wagi i rozległości występowania zidentyfikowanych słabości poprzez dochodzenie jednej lub więcej niż jednej pierwotnej przyczyny zidentyfikowanych słabości oraz ocenę ich wpływu, indywidualnie i łącznie, na SZJ. Po rozważeniu wpływu każdej zidentyfikowanej słabości indywidualnie, firma jest również zobowiązana do oceny wagi i rozległości występowania słabości łącznie. Tabela przedstawia możliwe wyniki po dokonaniu przez firmę oceny w sposób przewidziany w par. 41 MSZJ 1. Na przykład:

- Rzędy 5, 6 i 7 mogą być stosowne w przypadku, gdy ocena wskazuje zidentyfikowaną słabość, która indywidualnie jest ważna, ale nie rozległa, lub zidentyfikowane słabości, które łącznie są ważne, ale nie rozległe.
- Rzędy 8, 9 i 10 mogą być stosowne w przypadku, gdy ocena wskazuje zidentyfikowaną słabość, która indywidualnie jest ważna i rozległa lub zidentyfikowane słabości, które łącznie są ważne i rozległe.

Uwaga 2: Powyższe obejmuje odniesienie się do par. 45 MSZJ 1, który wymaga od firmy reagowania na okoliczności, gdy z ustaleń wynika, że istnieje zlecenie, w przypadku którego podczas wykonywania zlecenia wymagane procedury zostały pominięte lub wydane sprawozdanie może być nieodpowiednie. Jak podkreślono w paragrafach znajdujących się nad tabelą, zawodowy osąd jest potrzebny przy rozważaniu stopnia, w jakim wpływ zidentyfikowanych słabości został skorygowany, oraz w jaki sposób powyższe wpływa na wniosek dotyczący skuteczności SZJ.

Uwaga 3: Rząd 3 może dotyczyć zidentyfikowanej słabości, która indywidualnie jest rozległa, ale nie ważna, lub wielu słabości, które łącznie są rozległe, ale nie ważne (zob. również Uwaga 1). Pozostałe kolumny mogą nie stanowić istotnych czynników przy formułowaniu wniosku dotyczącego SZJ, ponieważ wpływ jednej lub więcej niż jednej słabości nie jest ważny (tj. wniosku zgodnie z par. 54(a) MSZJ 1). Jednakże, mogą istnieć przypadki występowania wielu słabości, które firma ocenia jako indywidualnie rozległe, ale nie ważne, jednakże które łącznie ocenia jako ważne i rozległe. Jeżeli słabości są łącznie ważne i rozległe, wówczas rzędy 4, 8, 9 lub 10 mogą mieć zastosowanie (tj. wniosek zgodnie z par. 54(a) lub 54(c) MSZJ 1).

Uwaga 4: Zawodowy osąd jest potrzebny przy rozważaniu odpowiedniego wniosku, w oparciu o fakty i okoliczności. Odpowiedni wniosek w takim przypadku zależy w znacznym stopniu od stopnia, w jakim wpływ słabości został odpowiednio skorygowany (zob. wyjaśnienie powyżej tabeli, dotyczące zawodowego osądu stosowanego przy rozważaniu stopnia, w jakim wpływ słabości został odpowiednio skorygowany oraz czynników, które mogą wpływać na taki osąd). W przypadku, gdy działania naprawcze zaprojektowane i wdrożone oraz podjęte do momentu dokonania oceny są skuteczne a firma znajduje się nadal w procesie korygowania wpływu słabości, mogą istnieć sytuacje, w których firma może ustalić, że SZJ zapewnia firmie racjonalną pewność, że cele SZJ są osiągane (tj. zastosowanie może mieć wiersz 2 lub 4 tabeli).

Uwaga 5: Par. A194 MSZJ 1 wskazuje, że korygowanie zidentyfikowanych słabości, które są ważne i rozległe, może być czasochłonne dla firmy. W miarę jak firma kontynuuje działania naprawcze zidentyfikowanych słabości, rozległość występowania zidentyfikowanych słabości może zmaleć i można uznać, że zidentyfikowane słabości są nadal ważne, ale nie są już ważne i rozległe. W takich przypadkach, osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z SZJ może sformułować wniosek, zgodnie z którym, z wyjątkiem spraw związanych ze zidentyfikowanymi słabościami mającymi ważny, lecz nie rozległy wpływ na zaprojektowanie, wdrożenie i działanie SZJ, SZJ zapewnia

firmie racjonalną pewność, że cele SZJ są osiąganę (tj. wiersze 5, 6 lub 7 tabeli mogą mieć zastosowanie w późniejszej ocenie SZJ).

Rozłożenie w czasie oceny SZJ i częstsze dokonywanie oceny

MSZJ 1 wymaga, aby ocena była dokonywana na określony moment czasu i co najmniej raz w roku. Moment, w którym dokonywana jest ocena, może zależeć od okoliczności firmy i może pokrywać się z końcem roku podatkowego firmy lub zakończeniem rocznego cyklu monitorowania.

W niektórych przypadkach firma bądź osoba lub grupa osób ponosząca ostateczną odpowiedzialność i rozliczana z SZJ może ustalić, że wskazane jest dokonywanie oceny częściej niż raz w roku. Na przykład, powyższe może mieć miejsce w przypadku, gdy określony moment czasu, na który dokonywana jest ocena, musi zostać zmieniony (np. aby zbiegło się to ze zmianą końca roku podatkowego firmy lub gdy firma rozważa połączenie z inną firmą).

Dokonanie pierwszej oceny SZJ po wdrożeniu MSZJ 1 po raz pierwszy

Jak wyjaśniono w punkcie dotyczącym daty wejścia w życie, pierwsza ocena SZJ po wdrożeniu MSZJ 1 jest dokonywana w ciągu jednego roku od dnia 15 grudnia 2022 r.

W pierwszym roku wdrożenia, ze względu na daty wejścia w życie MSB 220 (zmienionego) i MSZJ 2 oraz ich wpływ na zlecenia, mogą istnieć zlecenia, które są nadal wykonywane na podstawie dotychczasowego MSB 220 lub dotychczasowych wymogów dotyczących przeglądów kontroli jakości wykonania zlecenia określonych w MSKJ 1 i MSB 220. Na przykład, badanie sprawozdania finansowego przy roku obrotowym kończącym się w dniu 30 czerwca 2023 r. będzie nadal wykonywane na podstawie dotychczasowego MSB 220 oraz przegląd kontroli jakości wykonania zlecenia, w stosownych przypadkach, będzie wykonywany zgodnie z dotychczasowymi wymogami.

MSZJ 1 wymaga od firmy rozpoczęcia wykonywania działań monitorujących ze skutkiem od dnia 15 grudnia 2022 r. Działania monitorujące obejmujące inspekcję zleceń mogą w związku z tym obejmować zlecenia, które są nadal wykonywane na podstawie dotychczasowego MSB 220 oraz dotychczasowych wymogów w zakresie przeglądu kontroli jakości wykonania zlecenia. Zgodnie z powyższym, w pierwszym roku od wdrożenia (oraz potencjalnie w drugim roku), informacje uzyskane z działań monitorujących mogą obejmować połączenie informacji wynikających z:

- Zleceń wykonywanych na podstawie dotychczasowych standardów lub zgodnie z politykami i procedurami firmy zgodnymi z dotychczasowym MSKJ 1; oraz
- Zleceń wykonywanych zgodnie z nowymi standardami lub zgodnie z nowym SZJ firmy.

Przy ocenie SZJ, firma może wziąć pod uwagę:

- Informacje uzyskane z działań monitorujących, zaprojektowane w celu monitorowania SZJ jako całości (tj. działań, które nie są ukierunkowane na poziomie zlecenia).
- Informacje uzyskane z działań monitorujących związanych z inspekcjami zleceń. Firma może wykorzystać informacje wynikające ze zleceń wykonywanych zgodnie z dotychczasowymi standardami lub zgodnie z wcześniejszymi politykami i procedurami firmy przy identyfikowaniu słabości i dokonywaniu oceny SZJ. Na przykład, takie informacje mogą skłonić firmę do rozważenia:
 - W jaki sposób firma uwzględniła sprawę w nowym SZJ; oraz
 - Czy sposób, w jaki firma uwzględniła taką sprawę w nowym SZJ jest odpowiedni.

Oceny wyników kierownictwa

MSZJ 1 wymaga od firmy dokonywania okresowych ocen wyników:

- Osoby lub grupy osób ponoszącej ostateczną odpowiedzialność i rozliczanej z SZJ; oraz
- Osoby lub grupy osób ponoszącej odpowiedzialność operacyjną za SZJ.

Jak podkreślono wcześniej, ocena kierownictwa musi brać pod uwagę ocenę SZJ.

Par. 32(b) MSZJ 1 dotyczy wykazywania przez personel zaangażowania w obszarze jakości, co obejmuje bycie rozliczanym lub docenianym poprzez terminowe oceny. Powyższy cel jakości odnosi się do całego personelu, w tym osób, którym przydzielono inne funkcje i obowiązki związane z SZJ, takim jak osoba ponosząca odpowiedzialność operacyjną za proces monitorowania i korygowania.

W przypadku mniejszej firmy, informacje wykorzystane przez firmę w celu dokonania okresowych ocen wyników kierownictwa mogą obejmować wyniki działań monitorujących firmy oraz ocenę SZJ. W większej firmie, mogą istnieć informacje inne niż wyniki działań monitorujących firmy, które są wykorzystywane przez firmę przy dokonywaniu okresowych ocen wyników kierownictwa.

Par. A199 MSZJ 1 zawiera przykłady ilustrujące, w jaki sposób firma może dokonać ocen wyników kierownictwa w przypadku mniej złożonej firmy i bardziej złożonej firmy.

DOKUMENTACJA**Paragrafy MSZJ 1:**
57-60, A202-A206

Poniżej przedstawione zostało podsumowanie zmian wprowadzonych w MSZJ 1 w stosunku do dotychczasowego standardu, dotyczących dokumentacji:

- Nowe i wzmocnione wymogi w stosunku do dotychczasowego MSKJ 1, obejmujące:
 - Nadrzędny wymóg oparty na zasadach, dotyczący dokumentacji (wymóg ten wykazuje podobieństwa z zasadami dotyczącymi dokumentacji, określonymi w MSB 230¹⁰); oraz
 - Określone wymogi dotyczące dokumentowania pewnych spraw związanych z SZJ.
- Wymóg dotyczący przechowywania dokumentacji dotyczącej SZJ jest zgodny z dotychczasowym MSKJ 1.

MSKJ 1 zawierał określony wymóg dotyczący ustanowienia przez firmę polityk i procedur wymagających dokumentowania skarg i zarzutów. Powyższe zostało uwzględnione poprzez wymogi oparte na zasadach, dotyczące dokumentacji.

Dlaczego dokumentacja jest ważna

Dokumentacja jest ważna, ponieważ:

- Pomaga personelowi w zrozumieniu SZJ i oczekiwań wobec personelu, tak, aby personel był w stanie wykonywać zlecenia oraz swoje funkcje i obowiązki związane z SZJ firmy.
- Umożliwia wdrożenie i działanie reakcji w sposób zamierzony przez firmę.
- Pomaga firmie zachować wiedzę organizacyjną i podstawy podejmowania decyzji związanych z SZJ.
- Pomaga firmie monitorować SZJ i dostarcza informacje, aby kierownictwo mogło dokonać oceny i sformułować wniosek dotyczący SZJ.
- Ustanawia odpowiedzialność firmy poprzez wykazanie, że firma zaprojektowała, wdrożyła i stosowała SZJ zgodnie z MSZJ 1 i mającymi zastosowanie wymogami prawnymi i regulacyjnymi.
- Pomaga zewnętrznym organom nadzoru w wykonywaniu ich obowiązków związanych z inspekcją SZJ firmy, co stanowi ważny element ekosystemu sprawozdawczości finansowej.

¹⁰ MSB 230, *Dokumentacja badania*

SZJ firmy może podlegać zmianom i ewoluować wraz z upływem czasu. Przechowywanie dokumentacji dotyczącej SZJ i sposobu jego zaprojektowania może być ważne, aby wyjaśnić, w jaki sposób SZJ został zaprojektowany na określony moment czasu. Na przykład, dokumentacja dotycząca SZJ na określony moment czasu może być ważna, w przypadku, gdy prowadzone jest postępowanie wyjaśniające wobec firmy wynikające z niepowodzeń w badaniu sprawozdania finansowego.

Rodzaj i zakres dokumentacji

MSZJ 1 nie wskazuje każdej sprawy wymagającej dokumentowania przez firmę, ponieważ rodzaj i zakres dokumentacji będzie różnił się ze względu na szereg czynników, w tym wielkość i złożoność firmy oraz rodzaje zleceń wykonywanych przez firmę.

MSZJ 1 wymaga od firmy sporządzenia dokumentacji w celu spełnienia trzech zasad:

Wspieranie spójnego zrozumienia SZJ przez personel, w tym zrozumienia ról i obowiązków personelu w odniesieniu do SZJ i wykonywania zleceń	Wspieranie spójnego wdrażania i działania reakcji	Zapewnianie dowodów zaprojektowania, wdrożenia i działania reakcji, w celu wsparcia oceny SZJ przez osobę (lub grupę osób), która ponosi ostateczną odpowiedzialność i jest rozliczana z SZJ
--	---	--

Poza stosowaniem powyższych zasad, MSZJ 1 wymaga od firmy sporządzenia dokumentacji dotyczącej określonych spraw. Powyższe obejmuje wymóg udokumentowania następujących elementów związanych z procesem oszacowania ryzyka przez firmę:

- Celów jakości;
- Ryzyk jakości; oraz
- Opisu reakcji oraz jak reakcje firmy odpowiadają na ryzyka jakości. Par. A205 MSZJ 1 sugeruje, że dokumentując ryzyka jakości i sposób, w jaki reakcje firmy odpowiadają na ryzyka jakości, firma może udokumentować powody oszacowania ryzyka jakości (tj. rozważane wystąpienie i wpływ na osiągnięcie jednego lub więcej niż jednego celu jakości).

Mniej złożona firma może nie potrzebować szczegółowej dokumentacji, takiej jak matryca, wskazującej cel jakości, związane z nim ryzyko (ryzyka) jakości oraz powiązane reakcje na takie ryzyka jakości. Dzieje się tak dlatego, że może być oczywiste, w jaki sposób ryzyka jakości są związane z celami jakości lub w jaki sposób reakcje odnoszą się do ryzyk jakości. W takich przypadkach dokumentacja firmy może obejmować listy celów jakości i ryzyk jakości oraz memorandum objaśniające reakcje i sposób, w jaki odnoszą się one do ryzyk jakości.

Wraz ze wzrostem złożoności SZJ firmy, może zaistnieć potrzeba posiadania bardziej szczegółowej dokumentacji, która wskazuje cel jakości, powiązane ryzyka jakości oraz powiązane reakcje na takie ryzyka jakości. Może to stać się ważne w przypadku, gdy ilość ryzyk jakości i reakcji stanowi wyzwanie, jeśli chodzi o określenie, które ryzyka jakości są związane z jakimi celami jakości oraz które reakcje odnoszą się do których ryzyk jakości.

Szczegółowość i forma dokumentacji celów jakości, ryzyk jakości i reakcji mogą pomóc firmie w identyfikowaniu i ocenie słabości, w tym dochodzeniu jednej lub więcej niż jednej pierwotnej przyczyny słabości. W szczególności, jeżeli dokumentacja jest jasna, może umożliwić firmie zidentyfikowanie tego, gdzie wystąpiły słabości, w jaki sposób wpływają one na osiąganie powiązanych celów jakości, wagę i rozległość występowania słabości oraz działania naprawcze potrzebne, aby odnieść się do słabości.

Przykład ilustrujący w jaki sposób firma może dokumentować cele jakości, ryzyka jakości i reakcje został przedstawiony poniżej. Jednakże, jak podkreślono powyżej, rodzaj i zakres dokumentacji zależą od szeregu czynników.

Wymagana dokumentacja w MSZJ 1:	Przykład sposobu udokumentowania
Cele jakości <i>Uwzględnienie celów jakości firmy w dokumentacji (par. 58(b))</i>	Ustalony cel jakości: Firma wykazuje zaangażowanie w jakość poprzez kulturę istniejącą w całej firmie, co stanowi uznanie i wzmocnienie: (i) roli firmy w służbie interesowi publicznemu poprzez konsekwentne wykonywanie zleceń spełniających wymogi jakości; (ii) znaczenia etyki zawodowej, zawodowych wartości i postaw; (iii) odpowiedzialności całego personelu za jakość związaną z wykonywaniem zleceń lub podejmowaniem działań w ramach SZJ oraz oczekiwanego zachowania personelu; oraz (iv) znaczenia jakości w strategicznych decyzjach i działaniach firmy, w tym jej priorytetach operacyjnych i finansowych.
Ryzyka jakości <i>Uwzględnienie ryzyk jakości firmy w dokumentacji (par. 58(b))</i>	Ryzyko jakości 1: Bieżące działania i zachowania kierownictwa mogą nie odzwierciedlać zaangażowania w jakość, co może mieć negatywny wpływ na kulturę firmy. <i>Przyczyny oszacowania (materiały dotyczące zastosowania w par. A205 MSZJ 1 sugerują, że taka dokumentacja może być pomocna - format, brzmienie i poziom szczegółowości podlegają osądowi firmy):</i> Zważywszy na to, że firma jest mała, kierownictwo utrzymuje regularne kontakty z personelem w całej firmie. Ich bezpośrednie działania i zachowania są bardzo widoczne i mają duży wpływ na kulturę firmy. Działania i zachowania kierownictwa, które nie odzwierciedlają kultury firmy mogą poważnie wpływać na zdolność firmy do osiągnięcia celu, jakim jest posiadanie kultury reprezentującej zaangażowanie w jakość. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że działania i zachowania kierownictwa mają znaczący wpływ na kulturę firmy.

Wymagana dokumentacja w MSZJ 1:	Przykład sposobu udokumentowania
Reakcje <i>Opis reakcji i sposobu, w jaki odnoszą się one do ryzyk jakości (par. 58(c))</i>	Reakcja 1.1: Firma przeprowadza roczne, anonimowe ankiety wśród personelu, zawierające pytania, które mają na celu uzyskanie informacji o tym, jak pracownicy postrzegają kulturę i wartości firmy, oraz wśród kierownictwa. Reakcja 1.2: Kierownictwo jest zobowiązane do korzystania z niezależnego coachingu.
Reakcje <i>Dokumentowanie dowodów na zaprojektowanie, wdrożenie i działanie reakcji (par. 57(c))</i>	Reakcja 1.1: Wyniki ankiety będą prawdopodobnie posiadać formę dokumentu (np. raportu z aplikacji webowej wykorzystanej do przeprowadzenia ankiety). Reakcja 1.2: Firma może posiadać dowody na to, że kierownictwo korzysta z coachingu i otrzymuje roczne informacje zwrotne za pośrednictwem kalendarzy, dostarczające dowodów na spotkania pomiędzy coachami i kierownictwem oraz indywidualne plany rozwoju kierownictwa.

W przypadkach, gdy firma korzysta z wymogów sieci lub usług sieciowych w SZJ, MSZJ 1 zawiera określone wymogi dotyczące dokumentacji.

Dokumentacja związana z wymogami sieci lub usługami sieciowymi może różnić się w zależności od szeregu czynników, w tym:

- Rodzaju wymogu sieci lub usługi sieciowej.
- Dokumentacji przekazanej przez sieć, dotyczącej wymogu sieci lub usługi sieciowej, oraz tego, czy jest ona wystarczająco szczegółowa, aby spełnić wymogi określone w par. 58-59. Jednakże, firma ponosi odpowiedzialność za swój SZJ, w związku z czym ponosi również odpowiedzialność za dokumentację.

Przykład dokumentacji dotyczącej wymogu sieci

Sieć wymaga od firmy posiadania polityki lub procedury (tj. reakcji). Dokumentacja dotycząca wymogu sieci może obejmować:

- Ocenę firmy w zakresie polityki lub procedury sieci, oraz tego, czy istnieje potrzeba jej dostosowania lub uzupełnienia, aby uwzględnić wymogi lub okoliczności obowiązujące w danym systemie prawnym, aby była ona odpowiednia do stosowania w SZJ firmy (czy jest ona zgodna z par. 59 MSZJ 1).
 - Firma uznaje za stosowne udokumentowanie tej oceny w formie tabeli, zawierającej wszystkie polityki i procedury dostarczone przez sieć oraz pytania dotyczące okoliczności, przepisów prawa i regulacji związanych z określonym systemem prawnym, aby spowodować dokładne rozważenie, czy te polityki lub procedury są odpowiednie dla firmy.
- Opis polityki lub procedury (par. 58(c) MSZJ 1).
 - Firma ustala, że wskazane jest zawarcie jej w podręczniku polityk lub procedur firmy.
- Sposób, w jaki polityka lub procedura odnosi się do ryzyk jakości (par. 58(c) MSZJ 1).
 - Firma ustala, że należy to udokumentować w ramach oceny firmy opisanej w pierwszym punkcie.

Zadaniem IAASB jest służba w interesie publicznym poprzez ustanawianie wysokiej jakości standardów badania, usług atestacyjnych i innych usług pokrewnych oraz przyczynianie się do zbieżności międzynarodowych i krajowych standardów badania i usług atestacyjnych, a tym samym podnoszenia jakości i spójność praktyki na całym świecie i poprawy zaufania publicznego do zawodu badania i usług atestacyjnych na całym świecie.

IAASB opracowuje standardy i wytyczne badania i usług atestacyjnych do stosowania przez wszystkich zawodowych księgowych w ramach wspólnego procesu stanowienia standardów, w którym uczestniczy Public Interest Oversight Board (PIOB), która nadzoruje działalność IAASB oraz Consultative Advisory Group (grupa konsultacyjno-doradcza IAASB) zapewniająca wkład ze strony instytucji interesu publicznego w opracowanie standardów i wytycznych.

Struktury i procesy, którymi IAASB kieruje się w swoich działaniach, są opracowywane przez International Federation of Accountants® – IFAC®.

IAASB i IFAC nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną jakiejkolwiek osobie działającej lub nie działającej na podstawie treści niniejszej publikacji, niezależnie, czy szkoda jest wyrządzona przez zaniedbanie czy z innego powodu.

Copyright © wrzesień 2021, IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Nazwy 'International Auditing and Assurance Standards Board', 'International Standards on Auditing', 'International Standards on Assurance Engagements', 'International Standards on Review Engagements', 'International Standards on Related Services', 'International Standards on Quality Control', 'International Auditing Practice Notes', 'IAASB', 'ISA', 'ISAE', 'ISRE', 'ISRS', 'ISQC', 'IAPN', oraz logotyp IAASB są znakami towarowymi IFAC, lub zarejestrowanymi znakami towarowymi i usługowymi IFAC w USA i w innych krajach.

Informacje na temat praw autorskich, znaków towarowych i pozwoleń można znaleźć na [permissions](#) lub uzyskać pod adresem permissions@ifac.org

Niniejszy dokument *Przewodnik dotyczący wdrożenia po raz pierwszy – Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1, „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”*, opracowany przez International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB), opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) we wrześniu 2021 roku, został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w Kwiecień 2022 roku i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Przewodnik dotyczący wdrożenia po raz pierwszy – Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1, „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”* w języku angielskim © 2021 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Przewodnik dotyczący wdrożenia po raz pierwszy – Międzynarodowy Standard Zarządzania Jakością (MSZJ) 1, „Zarządzanie jakością dla firm wykonujących badania lub przeglądy sprawozdań finansowych lub zlecenia innych usług atestacyjnych lub pokrewnych”* w języku polskim © 2022 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *First-Time Implementation Guide – International Standard on Quality Management (ISQM) 1, Quality Management for Firms that Perform Audits or Reviews of Financial Statements, or Other Assurance or Related Services Engagements, September 2021.*

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z permissions@ifac.org.

Przetłumaczony przez:

**International Auditing
and Assurance
Standards Board**

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.iaasb.org